

శ్రీహరికథామృతమ్

బ్రహ్మశ్రీమదబ్బాదాదిభట్ట నారాయణదాసః

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

2002

శ్రీహరికథామృతమ్ (హరికథా)

బ్రహ్మశ్రీమదజ్ఞానాదిభట్ట నారాయణదాస
విరచితమ్

ప్రచురణ

కార్యనిర్వహణాధికారి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

2002

ŚRĪHARIKATHĀMṚTAM
(Harikatha in Sanskrit)

by

ADAJJĀDĀDIBHAṬṬA NĀRĀYANADĀSA, BRAHMAŚRĪ

© All Rights Reserved

T.T.D. Religious Publications Series No. : 232

T.T.D. First Edition : 2002

Copies : 2000

Published by

Dr. P. Krishnaiah, I.A.S.,
Executive Officer,
Tirumala Tirupati Devasthanams,
Tirupati - 517 507.

D.T.P. Typesetting

Gayatri Art Printers,
Hyderabad.

Printed at

Tirumala Tirupati Devasthanams Press,
Tirupati.

ముందుమాట

దైవభక్తిని, ధార్మిక చింతనను ఆహ్లాదకరమైన రీతిలో ప్రబోధించే కళారూపాల్లో అగ్రగణ్యమైనది 'హరికథ'. సంగీతం, సాహిత్యం, అభినయం - ఇత్యాది లలితకళల చక్కని సమన్వయం మనకు 'హరికథ'లో గోచరిస్తుంది. 'హరికథ'కు 'పురాణప్రవచనం' తండ్రి; 'యక్షగానం' తల్లి. 'హరికథ' తెలుగువారి ప్రత్యేకతను చాటే రమణీయ ప్రక్రియ.

హరికథా రచనల ద్వారాను, హరికథాగాన ప్రదర్శనల ద్వారాను అటువది వత్సరాలు ఆంధ్రదేశాన్ని ఉజ్జ్వలతలూగించిన యుగపురుషుడు శ్రీమదజ్ఞాడ ఆదిభట్ట నారాయణదాసు (1864-1945). ఆ మహనీయుడు ప్రతిభా సంపన్నమైన తన బాణీ ద్వారా 'హరికథ'కు సముపార్జించిపెట్టిన గౌరవము, సాధించిన సమగ్రత - తరువాతి 'భాగవతారు'లకు నిరంతరం ఆదర్శాలై అలరుతూవున్నాయి. 'ఆట పాటల మేటి', 'సంగీత సాహిత్య సార్వభౌముడు', 'హరికథాపితామహుడు' - అయిన అజ్ఞాడవారు ఆంధ్రజాతికి చిరస్మరణీయుడు!

ఆదిభట్టవారు రచించిన అనేక హరికథలలో ఈ "శ్రీహరి కథా వృత్తము" అత్యంత విశిష్టమైనది. తన రచన లన్నింటిలోనూ ఇది నారాయణదాసుగారికి మిగుల ప్రీతిపాత్రమయినది. సంస్కృతంలో రచించబడిన ఈ గ్రంథం మూడు హరికథల సంపుటి. ఇందులో మొదటిదైన 'శ్రీకృష్ణజననమ్' - అనే హరికథను అజ్ఞాడవారు ప్రప్రథమంగా క్రీ.శ. 1913లో కలకత్తానగరంలో గానం చేశారు. ఆ సభకు విచ్చేసియుండిన విశ్వకవి రవీంద్రుడు నారాయణదాసుగారి హరికథాగాన చాతురిని, బహుభాషా వైదుష్యాన్ని మిగుల ప్రశంసించారు.

పోతన భాగవతం దశమస్కంధం నుండి స్వీకరించిన ఇతివృత్తంతో ఆదిభట్టవారు ఈ గ్రంథాన్ని రచించారు. ఆ మహాకవికి ఆదినుండి ఆంధ్ర మహాభాగవతం అభిమాన గ్రంథం. అయిదేండ్ల వయస్సునందే వారు భాగవత పద్యాలను స్ఫుటంగా, శ్రావ్యంగా పఠిస్తూ ఉండేవారు!

నారాయణదాసుగారు పోతన కవీంద్రుని సహజకవితయందలి భక్తిగౌరవంతో దశమస్కంధంలోని కొన్ని సన్నివేశాలను ఇందులో సముచితంగా సంస్కృతీకరించారు:

కంసుడు పంపగా అక్రూరుడు బృందావనం చేరుకుంటాడు. ఆ సాయంవేళలో అక్రూరుడు తిలకించిన బృందావనం (నందగోకులం) యొక్క రమణీయ దృశ్యం దశమస్కంధంలో ఒక పెద్ద వచనంలో వర్ణింపబడింది.¹ నారాయణదాసకవి అందలి వర్ణనాంశాన్ని యథాతథంగా స్వీకరించి చక్కని గద్యంలో అనువదించారు.²

అలాగే, మధురానగరికి విచ్చేసిన శ్రీకృష్ణుణ్ణి సుదాముడనే మాలాకారుడు ప్రస్తుతించిన ఈ క్రిందివద్యం ఇంకొక ఉదాహరణ:

నీ పాదకమలసేవయు, నీ పాదార్చకులతోడి నెయ్యమును, నితాం
తాపార భూతదయయును, తాపసమందార! నాకు దయసేయఁగదే!³

పై పద్యాన్ని నారాయణదాస కవివర్యుడు ఈ క్రిందిరీతిని ప్రశస్తంగా సంస్కృతీకరించాడు:

త్వత్పాదకమలసేవాం, తవ భక్తైస్సహ సదాఽపి దృఢసఖ్యమ్,
భూతదయామత్యంతం, తాపసమందార! దేహి మే సతతమ్.⁴

ఈ గ్రంథం 1930లో శ్రీ వేదవ్యాస ముద్రాక్షరశాల (విజయనగరము)లో ముద్రింపబడింది. కాని, ఆ ముద్రితప్రతులు ఈనాడు అందుబాటులో లేవు. అందువల్ల, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారు అపూర్వమైన ఆ హరికథా సంపుటిని ఇప్పుడు సహృదయ పాఠకుల నిమిత్తమై ప్రచురించారు.

మనోహరమైన శైలిలో జాల్యాటి, సార్థక నామధేయంతో విరాజిల్లుతూవున్న, అరుదయిన ఈ ధార్మిక ప్రచురణ కవితాగాన శీలరయిన సహృదయుల ఆదరాన్ని పొందగలదని, ఈ గ్రంథమందలి దివ్యకథామృతాన్ని ఆంధ్రావళి ఆస్వాదంతో ఆస్వాదించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

కార్యనిర్వహణాధికారి,

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

1. ఆంధ్రమహాభాగవతము, దశమస్కంధము, పూర్వభాగము, 1195 వచనము.

2. శ్రీహరికథామృతమ్, 60-61 పుటలలోని గద్యం.

3. ఆంధ్రమహాభాగవతము, దశమస్కంధము, పూర్వభాగము, 1268 పద్యము.

4. శ్రీహరికథామృతమ్, 68 పుట.

శ్రీహరికథామృతమ్

ప్రథమ బిందుః

★ శ్రీకృష్ణజననమ్ ★

గీతిః॥ వందే సంశ్రితకల్పం, సుందర గోపాంగనా హృదయతల్పమ్
బృందావన సంచారం, నందయశోదాత్మజం దయాపూరమ్॥

శార్దూల విక్రీడితమ్

యస్మైలోక్యవిభు ర్యమాశ్రయపదం ధ్యాయంతి సర్వే బుధా
యేనాంహఃపటలీ వినశ్యతి బలి ర్యస్మై స్వరాజ్యం న్యదాతీ
యస్మాన్నాస్తి పరం జగత్త్రయమిదం యస్యోరురంగస్థలీ
యస్మి న్నాగవతా శ్చరంతి స హరి ర్మే కావ్య మంగీక్రియాత్॥

భైరవీరాగః - త్రిపుటతాలః

ఉద్గాహః॥ ప్రకృతాభీష్టం దేహి విభో శ్రుతిసంచార

ధ్రువః॥ అకలంకాకార పాహి ప్రభో॥

॥ప్రకృ॥

మేలాపకః॥ నకలలోకాధార సంశ్రిత - సాధుజనమందార సద్గుణ

నికర కురు మే కావ్యం నదా - నిర్దుష్టం యశోవిశిష్టమ్॥

॥ప్రకృ॥

ఆభోగః॥ వికారరహిత భక్తజనద్య - కృకోర కమలాహిత కాంచన॥

దుకూల సహిత భవాదిసుర - ప్రకాండవిహిత కరుణామహిత॥ ॥ప్రకృ॥

౧పాదః॥ ఘోరకలుషవి - దూర మునిగేయ కౌస్తుభ॥

హార తనుజిత - మార సముదాయ॥ ॥ప్రకృ॥

౨పాదః॥ క్రూరరాక్షస భీషణ వం - సార వార్షిధిశోషణ గం॥

భీర మధుర సుభాషణ వం - దారుజన సంతోషణ॥ ॥ప్రకృ॥

అ॥ శారదచంద్రికాహస వ్రజ - నారీచిత్తల్లాస జగత్॥

పూరితసత్కీర్తి వికాస - నారాయణ దాసహృద్వాస॥ ॥ప్రకృ॥

॥కోరకవృత్తమ్॥ సకల సుర నికాయ వందనీయమ్

ప్రకట నిగమశాస్త్రబృంద గేయమ్॥

అకలుషిత సుధాంశుకీర్తి భాజమ్

సుకవినుత మవేమి విఘ్నరాజమ్॥

కళ్యాణీ - అదిః

ఉ॥ అఘనాశ విఘ్నశోష - హంసేశ నాగభూష॥

ధ్రు॥ మఘవాది స్తుత్యభాష - మణిభూష చారువేష॥ ॥అఘ॥

౧పా॥ హిమగిరితనయాదిపుత్ర - విమలాంగ సచ్చరిత్ర॥

దమితారే స్తోత్రపాత్ర - సుమన ఆఢ్య సాధుమిత్ర॥ ॥అఘ॥

౨పా॥ శ్రితమోద తీర్థ పాద - ధృతచంద్ర దయాసాంద్ర॥

హతదైత్య బుధస్తుత్య - క్రతురక్ష దీనపక్ష॥ ॥అఘ॥

శా॥ వందే సారస సన్నిభాక్షియుగళాం వందారు మన్దారికామ్

చంద్రాస్యాం తనుకాంతినిర్జిత శరజ్జ్యోత్స్నాం విధాతృప్రియామ్॥

ఇంద్రాదిప్రణుతాం యశోవిలసితాం భక్తార్తి సంహరిణీమ్
కుందస్మేరయుతాం కవీశ్వర మనోవీధీ లసత్సుందరీమ్||

శేదారగౌడః - రూపకః

ఉ|| అంబ మామవ ప్రణత క - దంబపోషిణీ|

ధ్రు|| అంబుజభవ ప్రియకర ని - తంబభూషిణీ|| ||అంబ||

మే|| కంబునిభాంచిత గళే - ఖంజరీటదృగ్యుగళే|

బింబాధరే కచజిత రో-లంబచ్చవే భవనిగళే|| ||అంబ||

ఆభోగస్వరః|| మమ్మాగరి సరిగరి - పప్పాపమ పనిధపా|

సస్సానిధప నిపరి - రిసానిధప ధపామగరి|| ||అంబ||

ంపా|| శారదేందు మందహాసే - సర్వవేద సముల్లాసే|

నారాయణదాస మనో - నాళికనివాసే|| ||జగదంబ||

ఆ|| సరిమగరిరి తాంతకిణత - మపనిసరి ధణాంతరుణుత|

నిసరిగరిగ ధీంతగధిత - ససానిధప ధిర్గుడు ధిర్గుడు తదధిగిణత|||అంబ||

గ|| అహో సకలవేద వేదాఙ్గపురాణేతిహాస కావ్యాలజ్కార విచక్షణైః ప్రకట వైదిక
లోకిక కార్యనిపుణై ర్బ్రాహ్మణై - ర్విపులసాహసాదార్యగాంభీర్య శౌర్య
చాతుర్యధురన్ధరై ర్నరవరైః - సకలవస్తు సంపాదన ప్రయోజన వ్యవహారధీయుగ్మి
ర్వణిగ్మిః సంతతనవధాన్యాది నస్యాభివర్ధనకరణభద్రై శ్శూద్రై - రనవరతపురుష
రక్షణైకాయత్ర చిత్తాభిః కులస్త్రీభిః - సరససంగీత విమోహిత రసిక స్వాంతాభి
ర్వారాఙ్గనాభిః - సజ్జల్పమాత్ర ప్రత్యక్షీకృతా దృష్టలోక నికరైః కవీశ్వరై -
ర్దీపస్మృతై ర్మృతై ర్విరాజితైషా సభా - నిఖిల భువన రక్షణ నిబర్హణ ధురీణస్య
సంతతాఖిల దేవముని చింతిత పాదకమలస్య - దుష్టనిగ్రహ శిష్టపరిపాలన

చతురస్య - విలాసార్థం భూమిగతస్య - సర్వచరాచరాత్మకస్య - దేవకిగర్భ
 శుక్తిమోక్తికస్య - ప్రజవధూ హృదయాబ్జ బంభరాయమాణస్య - వేణుగానార్ద్రీకృత
 శిలాతరుషండస్య - పరబ్రహ్మణో మురారే శృరిత్ర మేతస్యాం విద్యత్సంసది
 కథయితు మద్య సంసారబంధనా నృనీకృతబుద్ధి రహం సాహసం కరోమి.

వంశస్థమ్॥ యథాకురూపీతి విదన్తుపి స్వయమ్

వినోదయత్యల్పమతిః స దర్పణే

తథాహ మజ్ఞోఽపి భవత్సమక్ష

మాత్మానుమోదార్థ మిదం బ్రవీమి॥

ఖరహరప్రియా - మిత్రః

ఉ॥ ద్రష్టవ్యా జనతాతిక్లిష్టా॥ ॥ద్రష్ట॥

ధ్రు॥ భ్రష్టా మోహవిసప్తా సతత మ - తుష్టా కాల సం-దప్తా కష్టా॥ ॥ద్రష్ట॥

౧॥ ధనికోఽతినిద్రో - దాతా దరిద్రో॥
 జనపో నీచరతి - రాల్లో వ్యాయపతిః॥ ॥ద్రష్ట॥

౨॥ నిష్కం దదాతిచే - న్నీచో బహుమన్తా॥
 శుక్ల మజ్గీకరోతి చేత్ - క్షుద్రాఽపి పణ్డితాక్రాన్తా॥ ॥ద్రష్ట॥

౩॥ దేహోఽపి క్షణిక - ప్రీద్రే రుజాధి॥
 మోహోఽస్యత్యధికో మోక్షప్రతిరోధీ॥ ॥ద్రష్ట॥

౪॥ రాజా రాజ్యముపేక్ష్య దుష్టసహితో వారాజ్ఞనాః సేవతే
 మన్త్రి దమ్భు మపేక్ష్య కర్షకజనా ద్రాజ్యస్య మాకర్షతి॥
 మూఢా నత్యబలా నిపీడ్య విభవా నుద్యోగిన ప్రస్వతే
 కిం వక్ష్యే కలికాలచెప్పిత మిదం కేనాపి నో వార్యతే॥

పావేరిః - ఏకతాలః

ఉ|| భరతవర్షం కిమిదం - పరమర్షి ప్రమదదమ్|
 ధ్రు|| పరరాష్ట్ర హృదయశల్యం - సురరాట్నప్రాజ్ఞతుల్యమ్|| ||భరత||

ంపా|| శరధిశిఖరి పరివృతం - సదాచార సంభృతమ్|
 సరిత్కాసార విరాజితం - సమశీతోష్ణ భ్రాజితమ్|| ||భరత||

ఫలవృత్తమ్|| ప్రాచీనం స్య - చృన్త పాలనాధ్యమ్
 శ్రీస్థానం స - ద్వర్ణ యోగిపూతమ్|
 బ్రహ్మరణ్యం - భ్రష్ట మేతదిత్తమ్
 హో ధిక్కుష్టం - దైవదుర్విపాకమ్||

శా|| వర్ణా స్సృజ్యలితా శ్చియో విచలితా వేదాః పరీభావితా
 గావః క్రూరవిభక్తితా ఋషిమతం భూమ్యాం వినక్తేపితమ్|
 కన్యాశుల్క మపేక్షితం ద్విజగణై ర్మీతా శ్వవృత్తి స్సదా
 ధి గ్ధి గ్భారతవర్షయోగ మధునా కిం వర్ణనీయ మ్మయా||

భైరవి - త్రిపుటః

ఉ|| శృణుతసభాధ్యక్షా విధి - గణిత మవేద్యం సద్రక్షాః|
 ధ్రు|| వృణుత సదోభయతారకం - ఫణీశయ కారకమ్|| ||శృణు||

అ|| నృణా బుద్ధుదవదిహ పూర్వ - ఋణాగత భోగభావ|
 గణ స్సంలక్యతే స్వస్మి - నృణామి విబుధసేవయైవ|| ||శృణు||

ంపా|| సతతసత్యదయాపర మసూ - యతి సమస్తధరాతలమ్|
 వితత కుత్సితలోక జంబుక - వృత్తికల్పిత మవిఫలమ్|| ||శృణు||

అ|| సుతరాం నితరాం నిబధ్య - నూన్మత మపసవ్యముఖమ్|
ప్రతినోత్యన్మతం దుష్టో - రసనయా కైతవోన్ముఖమ్||

||శృణు||

౨పా|| పావనకులినోఽపి హీన - వ్రాత మనుసేవతే ధిక్|
సేవారతిః స్వీయ కు - క్షింభరిత్వైకోపయుక్తి||

||శృణు||

అ|| శ్వావదలబ్ధుత చిహ్నః - పరాధీన సాయాహ్నః|
భావిత నశ్వరవిభవః - పరిహీయతే న కిం సనవః||

||శృణు||

గీ|| సత్యం పాతివ్రత్యం, నిత్యం సకలైకమత్యక్తుత్యమపి|
యత్ర ప్రభవతి సౌఖ్యం, తత్రైవ జనాః సమాప్నువంతి భుజమ్||

గీ|| భోభో మోక్షానక్తా, నః ప్రభవతి నార్హ మిష్ట మిహ సౌఖ్యమ్|
తస్మాదీశ్వర భజనం, యథేచ్ఛ మస్మాభిరద్య కర్తవ్యమ్||

కాపి - త్ర్యమః

౧|| ముహు రానన్దభరితం - మురళీధర చరితమ్|

ధ్రు|| విహృత సర్వ దురితం - విబత విబత త్వరితమ్||

||ముహు||

౧|| హరినామ వితాన - మతిసౌఖ్యనిధానమ్|
పరమేశ్వర గానం - భవమోక్షస్థానమ్||

||ముహు||

౨|| కృష్ణకథా సారం భవ - తృష్ణాఘ విదూరమ్|
తూష్టింకృత వైరం శ్రిత - తోషణ ప్రచారమ్||

||ముహు||

3|| వాసుదేవగీతం సర్వ ప్రపంచపూతమ్|
భాసమాన నారాయణ - దాస సత్ప్రణీతమ్||

||ముహు||

వృగ్ధరా

న శ్రోత్రం విష్ణునామ - శ్రవణవిరహితం - కింతు మృత్కుఢ్యరంద్రమ్
 నేత్రం నాంభోజనాభ - గ్రహణవిఫలితం - కింతు కాచోపమానమ్
 వాఙ్మ ప్రద్యుమ్న సేవా - వ్యతికరరచితా - కింతు కాకోలఘోషా
 నా న శ్రీకృష్ణభక్తి - ప్రతికృత హృదయః - కిన్తు తిర్యక్సమానః॥

జంఝూటి - త్ర్యస్త్రః

- ఉ॥ భజత భజత కృష్ణపాద - పద్మశ్రీసర్వ॥
 ధ్రు॥ త్యజత దుష్టకామినీ వి - హరణం మృతికరణమ్॥   ॥భజ॥
- ౧॥ వహత వహత వాసుదేవ - భక్తిం శ్రితముక్తిమ్॥
 విహత ఘోరధనాశా - పిశాచ మతినీచమ్॥   ॥భజ॥
- ౨॥ తనుత తనుత విష్ణులన - నృననం భవభవనమ్॥
 చినుత మోహజలాశయ - చ్ఛిద్రం బహుభద్రమ్॥   ॥భజ॥
- ౩॥ భణత భణత సదా సత్య - వాక్యం ప్రియైక్యమ్॥
 వృణుత నారాయణదాన - విహితం గుణమహతమ్॥   ॥భజ॥
- పంచచామరః॥ భవాయతి ర్మరీచైవ దృశ్యతే భ్రమాత్మికా
 కలేబరం జరారుజా నిపీడితం వినశ్యతి॥
 ఇతి ప్రతిక్షణం విచింత్య మోక్షదాయకం హరిమ్
 సదా భజామ సంత్యజామ సర్వదుష్ట సజ్గమమ్॥
- ॥మాలినీ॥ ధనమతి బలనాశం - కుర్వతే దుష్టనార్యో
 మధుముఖ విషకుంభా - స్తా విదూరం త్యజామ॥

భవవిదళన శక్తిం - తన్వతే విష్ణుభక్తా

విబుధనయన తోషాం - స్తా నృమక్షం భజామ||

హరిణీ|| అతులసుఖదం రాజ్యైశ్వర్యం - ధునోతి తృణం యథా

నవనవ వయోయుక్తం దేహం - ప్రపశ్యతి కాచవతీ

సతతనృహరి న్యస్తాత్మా యో - నర స్సుకృతీ ఖలు

ప్రవిమల గుణః ప్రహ్లాదో వ - ప్రకుణ్ఠిత సంస్పృతిః||

శ్లో|| అహోప్రహ్లాదనామ్నైవ హన్యన్తే పాపకుంజరాః|

ప్రత్యక్షా న్నరసింహస్య తస్య భక్తస్య నన్విధా||

గీ|| ఇహపరసౌఖ్య ద్వారం, ప్రత్యహమన్యోఽన్య విహితసజ్జారమ్|

సాధూనాం పరివారం, సేవేఽహం సత్యవాక్సుధాపూరమ్||

శుభపంథవరాలిః - చతురశ్రః

ఉ|| అనుసర మానస భాగవతమత - మనరవతం సత్యదయాభరితమ్|

ద్రు|| తను సమభావం సర్వభూతేషు-తామసం త్యజ సదా హరిం భజ|| ||అను||

అ|| చిను చిను మోహశయ - చ్చిద్రం బహుభద్రమ్|

సుమ సున్వాత్మానం కృష్ణభక్తి - సుధాసేచనై ర్భవమాచనైః|| ||అను||

౧పా|| దీనాయ విత్తం సందేహి - గానలోల భక్త మవేహి|

ధ్యానాకర్ణన కథనోల్లాస - స్త్వరయా భవ నారాయణదాసః|| ||అను||

అ|| జ్ఞానినో నావమంస్థాః - సంతతం పర ముపచర స్వస్థాః|

హీనమనోరథా న్మా కృథా - శ్రీనాథాన్యం మా బ్రూథాః|| ||అను||

గీ|| ఈశ్వరభక్త్యా పూతం, మధునవ సజ్జీతవద్యసముపేతమ్|

రక్షిత జనసజ్జాతం, భవభయసంతరణవృత్త మనుభూతమ్||

వసంతః - చతురశ్రః

- ఉ|| జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధ రే - మానుష స్వీకృతపాతక స్నిగ్ధి||
 ధ్రు|| మానావమాన సన్దిగ్ధ - మాధవం భజ రే జగదీశం ముగ్ధి|| ||జ్ఞాన||
- ౧|| న విశ్వసీహస్తజాలం న - త్యవిరుద్ధ క్షణిక వస్తుమూలమ్|
 పవిత్రం విష్ణునామ గృహాణ - ప్రవిమలం స్వీయజన్మ పుషాణ|| ||జ్ఞాన||
- ౨|| క్రూరమార్గాన్ జహీహి న - త్పౌరుషేణ దీన మహితమపి పాహి|
 నారీవిమోహం మా కృధాః - నారాయణాన్యం మా శిశ్రియథాః|| ||జ్ఞాన||
- మ|| రే మానుష త్వ మతినీచః నదాసి కృత - భోగోఽపి దుష్ట పశతో
 అజ్ఞానసాహసకృతాఘా నితాన్త మను - భుక్తం త్వయా ప్రతిఫలమ్|
 దుస్తన్తకేతవ స్మశంసప్రధాన తవ - కిజ్ఞాపి నాస్తి సుకృతమ్
 కుక్షింభరి స్త్వమిహ నష్టోఽసి మోహపర - నారాయణం స్మర భృశమ్||
- శ్లో|| మానయేథా వృథా కాల మస్థిరేఽవశజీవితే|
 స్మర నారాయణం మూఢ శాశ్వతానన్త మాప్స్యసి||

కమాచ్ - చతురశ్రః

- ఉ|| శ్రూయతాం నారాయణచరితమ్|
 ధ్రు|| పీయతాం హరినామామృతమ్|| ||శ్రూయ||
- అ|| ధీయుతః పురా పరిక్షిన్నరప - ర్భీవన్ముక్తం శుకయోగిన మ|
 మేయం ముని గేయ మిత్యమభణ - న్మే దాన్యం దేహి మునివరేతి|| ||శ్రూయ||
- ౧|| దష్టోఽహం మునిశాపహా - ద్భృష్టోఽహం మద్రాజ్యనిషేధాత్|
 శిష్టవిచార వినష్టసంసారకష్టోఽహం భవమోహోనలే నంజుష్టోఽహమ్|| ||శ్రూయ||
- అ|| తుష్టిం న ప్రాప్తోమి కల్మష వి - దూరాత్కార్తం తవ కరుణా|
 దృష్టిం ప్రసార్య నంతోవయ మాం - హృషేకేః చరితేనాద్యేతి|| ||శ్రూయ||

కా|| త్యక్తుం రాజ్య మశేష నాక పదవీ - తుల్యం బుద్ధైఃపాలితమ్
 విస్మర్తుం నవయౌవనాజ్ఞాతసుతం - సౌజన్యవాగ్భూషితమ్|
 సోఘం భూరివియోగతాప మధునా - దేవ్యా ముహూర్భాష్యదమ్
 దేవస్త్రత్య తపోవిరాజిత కథం - శక్నోమి మాం బోధయ||

గీ|| అభినవ యౌవనపల్లవ, మధునా వైశాఖ విస్తృతారామమ్|
 దాహయసి కిముత తక్షక, దేహం సుత దార బద్ధసమ్మోహమ్||

నమస్తుతమ్|| సజ్జతం - సతతజీవన ముక్తవశజ్జతమ్
 లాలనం - స్వజన చిత్త మనేహర ఖేలనమ్|
 మల్లీకాం - శిశిరమన్మథబాణమతల్లీకామ్
 సంస్మరన్ - హృదయపాన్థ శుచం బిభృషే కథమ్||

జంఝూటీ - త్ర్యప్తః

ఉ|| తారయ మాం శుకఋషే సం - సారసాగరతః|

ధ్రు|| పూరయ మదభీష్టం పరి - పూరితాదరతః|| ||తార||

౧పా|| కిం భవిష్యతి దేహ ఈదృశ - శోకసంప్లవః|

కిం భవే ద్విషఘోర తక్షక - దంశనోత్సవః|| ||తార||

౨పా|| కిం విమోహ మిదృశ మి - తః పరం త్యజేత్|

కిం వై రాగ్యపావకే త - నుత్రయం యజేత్|| ||తార||

వసంత|| ఇత్యక్తికోణ పరిపూర్ణ శుగ్రశ్రుజాలమ్

సౌభద్రసూను మఘహీన మువాచ మౌనిః|

తద్వాక్యతత్త్వ విమలామృతగానబద్ధ

శ్రిత్రీకృతేవ పశుపక్షిగణో బభూవ||

కేదారః - త్రిపుటః

ఉ|| శృణు నరాధిప భక్తితత్పర - సులభ మోక్షణం వృణు|

ధ్రు|| భణతి కిం మాదృశ వ్రవ - భాగ్యవైభవమ్|| ||శృణు||

అ|| స్మణాం యః కోఽపి నారా - యణస్య చారిత్రం భక్త్యా|
శృణోతి సంస్మృతిం దూరయన్ - భణామి స తరత్యనురక్త్యా|| ||శృణు||

౧పా|| జానీ హ్యనిశం జగదిదం - జాగ్రత్స్వప్నకృతం|
జ్ఞానీహ్యత్మనః పరం న వి - జానీయా త్సతతమ్|| ||శృణు||

అ|| మానవనాథ రహస్య మిదం - మతం గతం మా శోచీః|
ధ్యానం కురు జగదీశం - ప్రాశ్నాస్యమృతగుడూచీః|| ||శృణు||

౨పా|| దృశ్యతే పురా యత్త - స్మశ్యతి కథమ్|
పశ్య యోగీ త్యజతి నిరయ - భ్రమ మిదృగ్విధమ్|| ||శృణు||

అ|| కాశ్యప్యాం యో నరో వి - జ్ఞాత్వసంజ్ఞతిం నేహతే|
పశ్య మసౌ జనన మరణ - భ్రాన్త్యా కిమపి దురూహతే|| ||శృణు||

శ్లో|| స్థూలాం సూక్ష్మాం గతిం సర్వం వస్త్యాప్నోత్యనిశం ద్విధా|
మహదింద్రియ సందృష్ట మణురూహ్య వ్రవస్విభిః||

శ్లో|| దేహప్రకృతి మాశ్రిత్య వ్యక్తావ్యక్తవిభేదతః|
చేతనాఽస్తీతి యో వేత్తి తస్య మృత్యుభ్రమో న హి||

శ్లో|| సామిష్యంస్యా ద్దూరమేవ మార్గాణాం గతిభేదతః|
బన్ధో భవే న్మోక్ష ఏవ నరాణాం మతిభేదతః||

ఉప|| ఇత్కుక్తవ్రంతం మునిపుష్కవం తం, పప్రచ్ఛ రాజా శమితాశ్రమూరః|
ప్రభో మునే త్వాం శరణం ప్రపద్యే, వైరాగ్యమార్గం నయ మాం దయాళో||

శా|| కాల స్సన్నిహితో మతి ర్విచలితా - తక్షాగమ స్సూచితో
 దారాపత్యగతం మనాగపి మనో - నాఽద్వాపి సంధుక్షతే|
 యత్తత్త్వం కథితం త్వయా బత పరి-వ్రాడేకవేద్యం మునే
 సూక్ష్మద్వార మనూన వస్త్వివ మమ - శ్రోత్రం న తద్గచ్ఛతి||

ధనశీః - త్ర్యప్తః

ఉ|| భ్రాన్తిః కీర్తశీ వి - భ్రాన్తిః కీర్తశీ|
 ధ్రు|| శాన్తశోకదా - ధ్వాన్తభవపదా|| ||భ్రాన్తిః||
 ంపా|| మధుర మధుర ప్రియా దృ - గధరఖిలనమ్|
 క్షుధా నిద్రా స్వప్న సు - మప్తిలాలనమ్|| ||భ్రాన్తిః||
 అపా|| హస హ్రీ క్రోధ విమో - హాశా కారణమ్|
 త్రాసాధి వ్యాధి వయ - స్తత్త్వ చారణమ్|| ||భ్రాన్తిః||
 గీ|| వ్యధయతి మాం భవపాశ, స్తక్షకవిషవహ్ని దగ్ధతమకోశః|
 మృగత్పష్టానజ్ఞాశో, భక్తిలవిత్రేణ తం ఛినద్మి కథమ్||

మత్తేభవిశ్రీడితమ్

కథ మేత త్సకలం చరాచర మభూ - త్కేనాపి దుర్బోధితమ్
 కథ మాత్మా ప్రతిబద్ధతే ఖమివ ని - ర్లిప్తోఽప్యసౌ మాయయా|
 తనుకోశో వినిభిద్యతే యది పరం - కింస్యా దవిద్యాన్యతః
 కరుణాసాన్త మునీన్ద్ర మచ్ఛృతిపుటే - తత్త్వామృతం పాయయ||

శ్లో|| తదా శుకపరివ్రాజా రాజా సన్దిగ్ధ మానసః|
 సూక్ష్మమార్గేణ సంబుద్ధో యేన తీర్ణా ముముక్షువః||

గ|| పాపాటవీ వీతిహోత్ర - పుణ్యచారిత్ర - సుకుమార గాత్ర - సమస్త పరిపన్థి
 జైత్ర - సజ్జన వన చైత్ర - సంప్రాప్తవిబుధస్తోత్ర - కలికల్మషాన్లకార ప్రచణ్ణమిత్ర

శోకాబ్ధి నిర్మగ్న దీన వహిత్ర - యాచక దారిద్ర్యలతాలవిత్ర - పాణ్డవకుల
పవిత్ర - సావధానం శృణు రాజన్ - పరిదృశ్యమాన సర్వప్రపంచ వ్యతిరిక్త
ఆత్మాఽస్తి - తస్య సజ్గుల్ప వికల్పౌ ద్వా స్వభావౌ స్తః - సృజత్యాత్మా-
సజ్గుల్పవశా దేతచ్ఛరాచరం యథోర్థ నాభి స్తన్నా న్వితనోతి - స భూయః
సకల మాత్మని జలే బుద్బుద వద్వికల్పే విలాయయత్యాత్మనః పర మపశ్య
న్నిదమిత్ర మద్వైత తత్త్వం మునీనామపి దురూహం తథాఽవ్యహం మోక్షస్య
సులభమర్గం తే దర్శయామి.

కా|| విప్రభో భవ సర్వశ క్తినిభృతః - సర్వేశ్వరోఽస్తితి తం
జానీహ్యత్మని సర్వతః పరమజం - సత్యం విరాట్పూరుషమ్|
తస్మి న్నియత ఏవ సర్వమితి యే - జ్ఞాత్వాఽస్తి స్తికా స్సర్వదా
తస్యాజ్ఞీద్యయచింతనాపరవశా - స్తే యాన్తి నశ్చేయనమ్||

శ్లో|| తస్మా త్తజ్ఞాన వైరాగ్య భక్తితత్త్వా న్యవాప్నుహి|
తేషు శ్రేష్ఠాం విదు ర్భక్తిం మునయః పారమేశ్వరీమ్||

కాంభోజీ - రూపకః

ఉ|| పరమేశ్వర భక్తిం ప్రజ - భాగవత మతజ్గమ|
ద్రు|| గురు సంస్మృతి మోహం త్యజ - కోవిద మైత్రీం భజ|| ||పర||
౧పా|| మానసదార్ధ్యం విధేహి - మరణా న్న బిభీహి|
దీనం శత్రుమపి పాహి - తృష్ణాం విజహిహి|| ||పర||
౨పా|| సారం వేదేభ్యః సును - సత్యం ప్రతను|
నారాయణదాసం శృణు - నాకైశ్వర్యం వృణు|| ||పర||
కా|| నశ్యామితి నరేష్వ కింబిదపి మా - బైషే రలజ్ఞా మృతిః
పశ్యైతత్సకలం వినశ్యతి యతో - జాతం స్వభావా త్తతః|
తస్మా దుత్తర భూరిసంస్మృతి పయో-రాశిం మహాదుఃఖదం
గోవిన్నాజ్ఞి సరోజభక్తితరణీ - మారుహ్య సద్యో ముదా||

ప్రగృహ

స్వా బ్రాహ్మం స్వర్గతుల్యం - విరహిత సకల-జ్ఞాతివైరం సుధర్మ్యం
 కాంతా సాధ్వీ ప్రశాంతా - నిరత నవవయో-రూపరమ్యా లభేతా
 ఆరోగ్యం సుందరత్వం - విపుల భుజబలం - వేదశాస్త్రప్రథా స్యుః
 సర్వాణ్యేతావి సౌఖ్యం - నహి దదతి సదా - భక్తివ న్మాధవస్య॥

భిలహరిః - త్రయస్రః

- ఉ॥ మురహరిం విహాయ భజతి - ముముక్షు రన్యం కథమ్ |
 ధ్రు॥ స్వ రమణం ప్రభూయ సతీ - ప్రకురుతేఽన్యమనేరథమ్॥ ||ముర॥
- ౧పా॥ స్వేచ్ఛా మపహాయ బుధ - శ్శ్వవృత్తి మిచ్ఛతి కథమ్ |
 తుచ్ఛేక్తి మవాయ గుణీ-దూషయతి || మవితథమ్॥ ||ముర॥
- ౨పా॥ క్రూరం సన్తాయ హన్తి - కోవిదో హితం కథమ్ |
 సారం న వివీయ సుధీః-సజ్గచ్ఛతి దుష్పథమ్॥ ||హుర॥
- మాధవీపుత్రమ్॥యత్పుత్రం - జననచాలన శీత్పుత్రం
 యద్భృతం - సఖముఖేన నగోద్ధతమ్ |
 యన్నతం - పరమయోగీ హృదున్నతం
 స్మారితం - భవతు తన్నిగమేరితమ్॥ ,
- శ్లో॥ భక్తిప్రాశస్త్య మితం వదంతం శుకయోగినమ్ |
 సస్తుష్కార్యుననస్తాఽఽఽ సంభృతాహ్లాదమానసః॥

సింహేష్టమధ్యః - త్రయస్రః

- ఉ॥ మురహర చరితం శ్రవణ-పుటే మమ పూరయ |
 ధ్రు॥ మరణభయాంభోనిధి ని-ర్మగ్నం మాం తారయ॥ ||ముర॥

మే|| స్ఫురన్మేరుదైర్య - శుక ఋషివర్య!
సరసవచోధుర్య సదా - సదవధూతచర్య|| ||ముర||

౧పా|| వ్రజకులం కథ మజీజన ద - భవం విరాట్పూరుషమ్!
త్యజతి వపు స్స సామా - న్యవ ద్విగతపౌరుషమ్|| ||ముర||

౨పా|| స్థలన విరహితః కథం - జార ఇతి విశ్రుతః!
కలుషవిదూరాత్మ న్మాం - కథయ తత్సత్యతః|| ||ముర||

గీ|| కథకమణి శృకయోగీ, కథితం గోవింద చెష్టితైః ప్రథితమ్!
అహమపి హరిభాగవతః, స్వస్త్వస్మై మధుర మధుర సమయాయ||

ఉపజాతిః|| యస్య స్మరణం భవభయహరణం
యస్య చరిత్రం సజ్జనమిత్రమ్!
యం భయకమ్పా యాన్తి నిలిమ్పా
బ్రూహి మునే తం కాయజతాతమ్||

భుజఙ్గప్రయాతమ్|| ఇతిప్రార్థయంతం - లసద్భక్తిమంతం
దయాసత్యసాన్తం - పరిక్షిన్నరేన్ద్రమ్!
అవోచ స్తునీశః - పునర్దన్త నాశః
సుకర్పూర మోచా - ఫలస్వాదు వాచా||

గీ|| ఆనంద బాష్పపూరం, చలయతి నేత్రేఽప్రతిహత సజ్చారమ్!
గాత్రే మే రోమాఙ్గాం, తనేత్యహో తావకీన సంప్రశ్నః||

శ్లో|| వక్తా శ్రేతాఽపి కృతినో కథయా భవతో హరేః!
తత్ కృష్ణచరితం వచ్చి పితరం మే స్మరన్ నృప||

గీ|| నిర్మథిత నిగమసిన్ధుం, భవతిమిరనిమగ్నజన జగద్భుష్టమ్!
వందే వేదవ్యాసం, నిఖిలపురాణేతిహాస నిశ్వాసమ్||

శ్లో|| అష్టాదశపురాణాని ప్రోక్తాని గురుణా మమ!
తేషు భాగవతం శ్రేష్ఠం కృష్ణలీలావిభూషితమ్||

ఇన్ద్రవజ్రమ్|| శాస్త్రం గభీరం ప్రమదం కవిత్వం
 లోకో హి సూక్ష్మో మతి రత్యనల్పా|
 కావ్యం కథం తుష్టి ముపైతి తావ
 ద్గోవిన్ద లీలాకథనం న యావత్||

శ్రీః - చతురశ్రః

- ఉ|| భాగవతం శ్రుణు - భక్త్యనురాగ - నాగపురీ సం-స్థానవిభాగ|
 ధ్రు|| శ్రీగామిన్ శ్రిత-సేవనోద్యోగ - సాగఃపుత దై - త్యవ్రతియోగ|| ||భాగ||
- అ|| యోగిపూజితం - యుక్తియోజితం - భోగిరాజితం - బుధభ్రాజితమ్|
 రిమరిప మనిపన - నిగరిని సరినిప - మనిపమ రిగరిని|
 సరిమరీమ - రి మపమాప - మపనిపాని - పనిసనీన - గరి|| ||భాగ||
- ఁపా|| కలిమదసంహార - కలుషవిదూర - జలజేష్వాకార - సాధువిచార ||భాగ||
- ఆ|| లలితం సర్వత్ర నవరసో - జ్వలితం - సకలాగమార్థసజ్జులితం -
 పాఠకజనజన్మ ఫలితమ్|| ||భాగ||
- స్వ|| రిమారిపమనీ - పసాపనిపరీ - సగారిసనిపా - నిరీసనిపమా|
 పసానిపమరీ - గరీసనిప - రిసానిపమ - రిసగరి పమనిప|
 తకిట దధిగిణత-మరిగరిసని-తకదధిగిణత-పనిరిస-తదధిగిణత|| ||భాగ||
- శ్లో|| పురాణం శ్రీభాగవతం ద్వాదశస్కంధ భూషితమ్|
 దశమే తత్ర సంభూతం కృష్ణస్య చరితామృతమ్||
- శ్లో|| శాశ్వతోఽహమితి జ్ఞానం సంశ్రితాయ దదాతి యః|
 తం విరాట్పురుషం దేవాః కంసభీతాః పురా స్తువన్||
- వసంత|| వన్దామహే సకల శక్తి మజం మహేశం
 వన్దారు బృన్ద ఘనకల్మష గర్వనాశమ్|
 ఇన్ద్రార్క బింబిత నిజాద్భుత చిత్తకాశం
 సునేపసునముఖ దానవ కణపాశమ్||

ముఖారిః - ఆదిః

- ఉ|| ప్రత్యక్షం భవ - భవభయనాశ - దిత్య భయాదవ - త్రిజగదధీశ
 ధ్రు|| స్తుత్యవిహార విశుద్ధాకార - సత్యాధార - సాధువిచార|| ||ప్రత్య||
- ౧పా|| దీనార్తిహర - స్థిరదయాశాలిన్-మానుషేషు సం-భవ వనమాలినీ
 శ్రీనాథ వినా-శిత భవ వేద - జ్ఞానస్వరూప - శార్ఙ్గ చాప|| ||ప్రత్య||
- ౨పా|| క్రూరస్పృహతిభిః - క్షోణ్యాక్రాంతా-భార మిలాయా అ-పహర మాకాంత!
 సూరిజనస్తుత - సుగుణవిశాల - నారాయణదా - సావనలోల|| ||ప్రత్య||
- సీ|| పాహి ప్రసన్న రూ - ప దయాకలాపన - త్యాలాపసర్వలోకైకదీప!
 విజ్ఞాన కన్త గో - విన్ద ముకున్ద వి - త్యానన్ద సుస్మితా - స్మారవిన్ద!
 పద్మావిలోల - పత్రయోన్ముల సత్ప్రీర్తి విశాలన - దార్త పాల!
 భవపాతకత్రాన - వైకుంఠవాన నశ్చోతవేదనిశ్వాన - చిద్విలాస!
- తే|| జలధరశ్యామ దేవతా - పార్వభామ
 భవ్యసుతి పాత్ర పతితపావన చరిత్ర!
 భక్తమన్దార కైవల్య - పదవిహార
 హే జగన్నాథ! సంశ్రిత హృద్విబోధ! ||
- ఇంద్ర|| యద్వస్తుతత్త్వం సుధియోఽప్యవేద్యం
 య త్తస్తుభావో జగతః పటస్య!
 య ద్భజ్గవ త్కారయతే స్వమాయాం
 తన్నః ప్రసన్నం భవతీశ రూపమ్||
- గ|| తదా ధ్యాన సమాధివశా దపగతాన్తర్వాహ్యప్రపంచావృత్తీన్ నిటలతటఘటిత
 కరకమలపుటా - నర్థోన్మీలితవిక్షణనరః ప్రసారితానన్దాశ్రు ఝరీపరివిజౌతకపోల
 పాలీన్ - జానుప్రకుశ్చేతాజ్ఞ పరిస్ఫోటిత రోమాఞ్చాన్ - కంసాదిదుష్ట రాక్షస
 సంచాకిత గోదీన తాపసార్తి విదలన సంసక్తాన్ - నిరుద్ధోచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాన్
 చిత్రార్పితానివ నిశ్చలాన్ - స్వభక్తాన్ - పాకాసన ప్రముఖ నిఖిలామరా
 ననుగృహీతుం - సకలభువన నిర్మాణ రక్షణ నిబర్హణ ధురీణః - సంశ్రిత

పారీణః - సంతత వినత రుద్రద్రుహణేన్వాద్యభిలగీర్వాణః - పుత్రీకృత పంచబాణః
 శ్రీమన్నారాయణః - స్వీయోత్తమాజ్ఞప్రదీపిత కోటిరేణ త్రిభువనైశ్వర్యం - వక్షో
 విభూషిత కౌస్తుభేన సకలచరాచరాత్మకత్వం - బాహుశాఖాజ్యోత చక్రశార్ఙ్గ
 గదాద్యాయుధ నివయేన జగచ్ఛాసకత్వం - ప్రకటయన్ - ప్రహ్లాద నారదాది
 భాగవతై స్సంస్తూయమాన - స్తార్క్ష్యరథ మారుహ్య - ప్రత్యక్షం భూత్వా -
 దేవా నిత్య మబ్రవీతి॥

శా॥ లీలామానుష విగ్రహేణ ధరణీ - మాగత్య దుష్టాసురాన్
 సద్యః సమృహరాణీ గో మునిగణా - న్పాతుం భవాని వ్రజే
 భూభారం సకలం వహాని నిరతం - జీవాని భక్తైస్సహ
 హం యాయం తదితఃపరం శ్రతు హవిర్చాగం సుఖం జక్షితం॥

గీ॥ యద్యవకాశః ప్రాప్తః ప్రభవత్యంభో నిగూఢ మాకాశాత్
 అహమపి సర్వవ్యాపీ, తథాస్మి నైజాచ్ఛితేష్పితం కర్తుమ్॥

ఉప॥ ఇత్యుక్తవస్తః పరమేశ్వరేణ, దేవా వ్రదా జగ్ము రభిష్టలోకమ్
 ఇతి బ్రువాణం శుకయోగినం తం, జగాద భూపః కురువంశదీపః॥

శా॥ క సైపే చిరకాల దుస్తరతపః - కర్తుం హరిం స్వాత్మజం
 కా బిభే పరిపూర్ణ మద్వయ మజం - గర్భే జగత్కారణమ్
 కా రేమే త్రిగుణాతిరిక్త విభునా - కామాతురా బ్రహ్మణా
 కిం చక్రే మృతి మవ్యయన్య భగవన్ - మా మజ్ఞ ముద్బోధయ॥

గీ॥ తదా వ్యపగతాభిలరోగీ - సర్వసంగత్యాగీ - వినమిత సకలవిరాగీ - మోక్షతత్త్వా
 మృతభోగీ - శుకయోగీ - క్రూరాపాణ్డవాత్సంరక్షితం - కుపి తావివేకమునినా
 విగిక్షితం - దుష్టాహజ్కారేణాక్షతం - మోక్షమార్గే విలక్షితం - పరిక్షితంప్రత్యభాషత
 సాధు భో సుగుణవిశాల - దీన జనావనలోల - కరుణాలవాల - సజ్చకిత
 పాపజాల - శాత్రవాంబుద ప్రచణ్డవాతుల - ముక్తికాంతానుకూల - చారుశీల
 కురుభూపాల - సావధానం శృణు రాజన్ - రథాజ్ఞ సారస హంస మధుప
 ప్రలుబ్ధ పరిమళమిలితోత్పుల్ల పద్మకైరవ ప్రసన్న మధురజలాశ్చత్కాసార

విరాజితా- జితాశేష నన్దన ప్రసూన ఫల సంభరిత వివిధవృక్షలతోద్యాన విభాసూ
సురేశ్వరానందక రైరావణోచ్చైశ్శ్రవో దర్పాతిశయ మనోహర చరన్మదద్విపాశ్వ
పదనముద్ధూత ధూళిధూసరిత దశ దిశావకాశా - కాశాభాశ్మవినిర్మిత ఘనాఘన
మణ్డలాభ్రం లిహదభ్రవిభ్రమ కృత్సాధగవాక్షనిర్గత ధూమపటాలాంబుదవిలోకన
కుతూహల సృత్య నృయూర సముదయా - దయా సత్య శౌచ శుభగుణావృద
విహితాచారానువర్తనపర బ్రహ్మ క్షత్ర వైశ్య శూద్ర పశ్చాజన విభాసితా -
సితాచల ఇవ శబ్దరసతీ పద చిహ్నప్రపూతా - పూత శతక్రతు ధనురివ
వివిధవర్ణ మధురా - మధురాపురీ రాజతేన్మ - సంశ్రితకల్పవల్లీ వగరీమతల్లీ॥

క॥ తస్యాం యాదవపుజ్గవః పతి రభూ - న్నాకాధిపప్రాభవః
స్వేచ్ఛాం ప్రాప్య సదాశిష త్సురనుత - శ్రీ రుగ్రసేనప్రభుః
సోఽక్షోభీ ద్రిపుసైన్య మాశ్రితజనా - నైక్షిప్త దాక్షిణ్యతః
ప్రాతార్ఘ్ని త్పితృదేవసంజ్ఞ మలిప - లోకే యశశ్చన్వికామ్॥

శ్లో॥ తస్యాజనిష్ఠ కంసాభ్యో దుర్ఘయ్యా లోకకణ్ణకః
పుత్రః, పుత్రీ లసద్వృత్తా సురూపాఽజని దేవకీ॥

మరటః - త్రిపుటః

ఉ॥ సా దేవకీ సుగుణా హరి - జననపూరణా

ధ్రు॥ భూదేవతా సహనయుతా - పూతచరితా॥

॥సా దే॥

౧పా॥ ఆతామ్రపంకజ పదయుగ - తరుణీ

శీతాంశుముఖీ కంబుగళా - చిత్తజకరిణీ॥

॥సా దే॥

౨పా॥ స్మిత విజిత చన్ద్రికా రదన హ - సిత మల్లికా

తత చికురపట్పదా హై - మ తనువల్లికా॥

॥సా దే॥

౩పా॥ దరపక్ష్మీరుహనయనా చ - శ్చారీక చికురా

గిరిపయోధరా కపోలా - ధర్మిత ముకురా॥

॥సా దే॥

శా|| సా బాలా పరమేశ భక్తినిరతా-జాగర్తి పద్మె స్సహ
 స్వాత్యభ్యర్చతి దైవతాని సుపతి - ప్రాప్తిం చిరంధ్యాయతి|
 సత్యం వక్తి హితం సదాస్మిత ముఖీ - పాత్యన్నపానాతురాన్
 దాక్షిణ్యం వహతే స్వబంధుభు భృశం - మాతా పితౄ న్నేవతే||

నవరోజాః - చతురశ్రః

ఉ|| పతివ్రతా యం - భజతి స ఏవ - పతిసంజ్ఞః - కురుదీప|
 ధ్రు|| సతీ యత్ర నివ - సతి తద్భవనం-స్వర్గసమం భూమిప|| ||పతి||
 మే|| శ్రుతివిహిత మిదం -శృణు పరమార్థం- సుశ్రుతకీర్తికలాప|
 సతతారి చమూ - సంతాప శ్రిత - శార్ఙ్గచాప గతపాప|| ||పతి||
 ంపా|| అనుకూలా య-స్య గృహిణీ న ఏ - వాభినవ పఞ్చ బాణః|
 తనుతే య స్సత్యాం బ్రహ్మకులాం - స ఏవ విహిత పురాణః|| ||పతి||
 ౨పా|| లభ్యతే యేన రమణీ పూతా - లక్ష్మీవిభు స్స ఏవ|
 బిభ్యతి యమోఽపి భృశం సాధ్వా - భిదురాయుధా ద్గిరీవ|| ||పతి||
 ఇంద్ర|| స్వచ్ఛందరాజ్యం రతిరాజరూపం, సద్వర్ణజన్మా తత బాహుశక్తిః|
 విద్యా యశోదా న భవంతి నూనం, మోదాయ పుంసః కులటాధిపన్య||

మజ్జారి - ధనశ్రీః - చతురశ్రః

ంపా|| కృతా ప్రాణేశ్వరీ సాదేవ - కీ వసుదేవాఖ్యస్య|
 సతత విష్ణుభక్తస్య నన్నుత - క్షత్రియేష ముఖ్యస్య||
 ౨పా|| సూనశరాకారస్య ధీరస్య - శూరసేనవీరస్య|
 దీనజనాధారస్య దిగ్వాపి - దివ్య కీర్తిపూరస్య||

3పా|| సత్యవాగ్దురీణస్య సమధీత - సకలాగమబృన్దస్య|
నిత్యదాన పరితుష్ట విబుధస్య - నిఖిలసుగుణ కన్దస్య||

శ్లో|| అథ కంసో మహావీరో వసుదేవం స దేవకి|
స్వగృహేఽభ్యర్చితుం వాఙ్మన రథసారథ్య మాతనోతి||

గ|| తత స్తే నూతనవివాహ మహోత్సవ కథ నానులాప కుతూహలాయత్తచిత్తాః
కియద్దూరం గత్వా - దుర్నిరీక్ష్యమాణ మధ్యనినమార్తాణ్ణ ప్రచణ్డకిరణప్రశో -
పితాన్ - విపులవేగ సజ్జానితాధిక స్వేదపరిపిక్తసర్వావయవాన్ - దీర్ఘా -
యాస వివృతముఖోజ్జిత ఫేనకణ ప్రకీర్ణ రథమార్గాన్ రథ్యా నుపసాన్వయితుం
దశదిగ్భ్రావి దవధూమభయజ్కరే - వసన్తప్రముదిత నానావిధవృక్షలతా
నికుఞ్జమనోహరపల్లవాజ్కురే - ప్రసూనమరన్దాస్వాదనసంభ్రమ భ్రమన్మద
భ్రమరచ్ఛాయావక్ష్మిలే - విశ్రాన్తసకలవన్యసజ్కురే - సన్తప్తమహిషతణ్డావ -
గాహన పక్షిభూతహ్రదే - విస్తృతభూజాలవాల రోమన్థక్రియాలోల చతుష్పదే
విపులాద్యుతానందభవనే - కస్మింశ్చిద్వనే - కంస దేవకి వసుదేవాః - పరస్పరా
తిశయసుహృద్భావా - నవ్యదుకూలాలజ్కురే తాః - ప్రథితత్వపావక జ్కురేతాః -
సమున్నత గిరిగర్వారనిపాతన రవ బధిరీకృతాశాభాగా - మత్యుద్ధతవేగా -
మల్పశిలాసజ్జ రజ్జత్తరజ్గ పక్షితవిమోహిత భోగిభోగపరివేష్టిత కేతకి పూగ
వకుళ కదంబాం - వినిర్మల జలాశయోత్పుత శఫరీకబళనోత్పూకాశవిలోలత్
కవిప్రతిబింబాం - సున్దరదరీం - పర్వతరురీం దృష్ట్వా - నలీలపానా నన్దర
మశ్వా న్పల విసమ్రసహకారశాఖాసు బధ్వా - శీతలవాశ్శీకరమిలత్సూన
పరిమలవహన్మలయమారుత మనుభవన్తః - శుకపిక దాంపత్య సల్లాపాన్
శృణ్వంతే విశ్రాన్తా బభూవు - త్తదా స్వస్థప్రియం వదన్తం కంస ముక్తమితథ
మశరీరవాణ్యా||

శా|| రే రే మూఢమనస్క కంస కిమతి - ప్రేమ్ణా స్వసారం వృథా
సన్యాన్యాం కురుషే త్వయా నవిదితం - తస్యాః కనిష్ఠస్సృతః|

లీలామానుషవిగ్రహ స్సమదదై - త్యేన్ద్రాద్రివజ్రాయుధో
దుష్టం త్వాం ప్రహణీష్యతి ప్రజపదే - సంవత్సృతి శ్రీపతిః॥

మత్తారీ - ఆనన్దభైరవీ - చతుర్రుః

౧పా॥ ఇత్యాకర్ణ్య కఠోరం వాక్యం - సత్యం భీతః కంసః।

ఘోత్యా దేవకీతి మత్వా ఖండం జగ్రాహ నృశంసః॥

౨పా॥ తదా జీవేశ్వరీం సుగుణాధ్యం - త్రాతుం కంపితగాత్రామ్।

మదవ్యాఘ్రనజ్జస్త మృగీమివ - మహాభయాకులనేత్రామ్॥

౩పా॥ కంసదేవకీమధ్య మాగత్య - కరుణరసాత్యసుకూలమ్।

శంసాపూర్వ మసౌ వసుదేవః - సమారభత వాగ్మాలమ్॥

యదుకులకాంభోజీ - రూపకః

ఉ॥ మా జహి స్వసారం - మజ్జీవాధారమ్।

ధ్రు॥ భోజకులవతంస - భూతదయోత్తంస కంస॥

॥మా॥

౧పా॥ కిం విశ్వసనీయం శూన్యం - కితవ భ్రమ జన్యమ్।

త్వం వృథా న బిభీషా మే - దారా నిష్ఠజహీహ॥

॥మా॥

౨పా॥ త్రిజగద్వీర స్త్వమసి - స్త్రిం హస్తుం నార్హసి।

త్యజ దయాలో కోప-మఖిల బన్ధతాపమ్॥

॥మా॥

శ్లో॥ తవాప్యేకానుజాం బాలాం త్వయ్యపి ప్రేమవిహ్వలామ్।

త్వదధీనం కరిష్యామి సంతాన మ్మేఽవ మత్ప్రియామ్॥

పృథ్వీ॥ న సా భవతు శూన్యవాక్ - త్వవనమేవ సంతాపయుక్

విముఞ్చ బత సోదరీం - భయవిలోల శాఙ్గోదరీమ్।

భవాదృశ విపశ్చితః - ఖలు దరోఽద్య నానిశ్చితః

ప్రసేద హితభావుకం-ప్రకటమస్తు తే భావుకమ్॥

గీ|| బహుకరుణారసభరితం, శ్రుత్వా కంసోఽథ భావుకవ్య గిరమ్|
దయయార్చ్య కృతహృదయః, వినివేశ్య ఖడ్గ మభణ త్త||

శిఖ|| క్షమేథాం మా మజ్జం - ప్రకటదురహజ్కారవిహితం
న జానే మాథోఽహం - నహి మనుజమాత్ర స్స్పృశతి మామ్|
హరిః క్వాస్యాన్నుతిః - క్వ బత విపరీతా గగనగీ|
రలంకుర్యేయాథాం రథవర మముం పుణ్యమిథున||

గీ|| ఇతి ప్రాయావనతముఖం - న్యపురీగమనోన్ముఖం - కంసం నిఖిల ధూధిపావతంసం
వినయవివేకాభ్యాం ప్రార్థయంతం - పృథు దయావంతం - దేవకీపసుదేవౌ కష్టతర
నంలబ్ధజీవౌ విప్రులాప్తదభావౌ - సాదరామోదేన విధువశ్యన్తే- దీనబంధు పర్యజ్ఞేభూత
దుగ్ధిన్ధం ముహూర్ముహూః కణ్ఠకిత తనూభ్యాం ప్రవన్తౌ - న్యస్తన మారురోహతు -
స్తదా తురంగమా స్సారథీ కృత కంసస్య వినమితాంసస్య
కరాంబుజచుంబ్యరుణకిరణాయమాణ కనకవేత్ర ప్రచాలన మాత్రారబ్ధ వేగ
విజృంభకురంజమాః - ఖురపుటోద్ధూత పాంసుపటలాన్ధీకృత దశదశావకాః మార్గ
పార్శ్వనికుజ్జ్వల పుష్పాయమాణ ఖలీనగణ్ఠాన్యోఽన్య నంపీడన జనిత ఫేనరేకాః
సునిశ్చలోర్ధ్వ సమకీణ విభాసమాన శ్రవణలాఙ్గూల కుసూలాః-హేషాప్రతిధ్వని
నిర్మూలితగిరిధురీకులసాలతాలా-స్పర్శత్ర న్వస్వేదవ రిషిక్షంసకలజన్తుసమూహై
ర్భూతభయ తృప్తక్షం-నిష్పాన్నతం-హృత్పలాయమాన గహనవివిధ వృక్ష గుల్మవల్లి
ప్రసాధిత వక్షసంయుతమటవిహర్గం-చార్ణ్యతాల్పశిలావర్గ మతిక్రమ్య మధరాసమీపం
ప్రావివిశుః||

మజ్జారీ - పూర్వకల్యాణీ - త్ర్యవ్రః

ంపా|| అథ భగినీం భావుకం స - మాదరేణ దృష్ట్వా|
ఏథ శ్చిత్రాణి కంసోఽ- వర్ణయ త్స హృష్ట్వా||

౨పా|| పశ్యతా మహో ద-మృతీ అమూ న్వాలికాన్|
వశ్యమాన పశుగణా - స్ఫురిత తృణోద్దాలకాన్||

౩పా|| కేచిద్విశ్రమార్థం - కేచిద్విహరణార్థమ్|
సూచయన్తే వయన్తి - స్ఫురత్కాః సార్థమ్||

శిఖ|| జపాపుష్పచ్ఛాయా - మయ మఖిలవస్తుషు కిరన్
ప్రదీచీ దిగ్భాగే - విగళతి రవి ర్మృగీరణః|
అహో ఘన్యావాతః - ప్రసవ మధు గన్ధప్రసవితా
తనూతాపం హన్తి - ప్రకటిత భుజజ్ఞోత్సవకరః||

గీ|| భూగోళస్త్వైకార్థే వార్థక్యమయం పరే స్వతారుణ్యమ్|
దర్శయతి లోకబన్ధుర్వ్యసనేదయయో స్సమానురాగేణ||

శ్లో|| ప్రవృద్ధార్కేన్ద్రకిరణైః పరిపూర్ణం దిగంతరమ్|
శోకానన్దాశ్రుసంపాతైః ప్రసూతాక్షితలం యథా||

ఇంద్ర|| చణ్డపుత్రై ర్భీతిహశా చ్చలన్తం, హృన్మృగీశాబకుటుంబ మేషః|
ధీరస్యనేనాభయ మాబ్రువన్తుః, పశ్య త్యహో వర్గిత కృష్ణసారః||

గ|| దేవకీవసుదేవావపి - కంసన్యపేణ పిశునవశీభూత వ్యాఘ్రేణేవ ప్రశమితక్రూర
కర్మణాసహమార్గచమత్కారా న్పశ్యన్తా- వాగా మ్యనజ్గకేలీమహోత్సవం
ముహూర్ముహూః పులకిత తనూభ్యాం స్ఫురన్తౌ - పరస్పరం వ్రేమరసం నేత్రాభ్యాం
పిబన్తౌ-ప్రోద్భూత మన్మథేన్మాద మతికష్టేన శమయన్తౌ- పుష్పిత కర్ణికారవృక్షైరివ
దీపావలీ విరాజితభవన్తైః ప్రదీప్యమానాం - చలత్పతాకాభి రాహ్వయన్తీమివ
స్థితాం - సముత్కణ్ఠిత జన కోలాహల తూర్యనినాదై స్సముద్రఘోషా
మనుకుర్వతీం - మధురానగరీం ప్రవిశ్య - నూతన వధూవరవిలోకన కుతూహలా
యత్తచిత్తానాం-విచిత్రభూషణా లబ్ధుతానాం - సర్వోత్కర్షేణ వర్ధతా మిత్యాశిషః
కుర్వాణానాం - సౌధగవాక్ష ద్వారస్థితానాం - సరభసవశా ద్గలితాంశుక

ధమ్మిల్లబద్ధానాం - మన్దస్మి తానస చస్తమణ్ణలానాం-పౌరకామినీనాం-పుష్పాక్షాలిభి
రభిషిచ్యమాణౌ చిరం రాజపన్థాన మలబ్ధృత్వా - భగవతి లోకబాన్ధవే ఉస్తజ్జతే
బహిర్విక్రీప్త కంసతమోగుణ ఇవాన్ధవటలేఽ భివ్యాప్తే- తమిస్తసీరాధరిత నభన్ధలే
ప్రతిఫలిత హిరరాశ్యామివ ప్రస్ఫుటితాయాం తారాశ్రేణ్యాం-జారపాతక కలజ్యే
సంపూర్ణశాజ్యే సముదితే - వన్దిజన సంస్తాయమానా వన్తఃపురం ప్రాప్య
యథాసుఖ మాసాతామ్||

మధురగతిః - వనస్తరాగః - ఖణ్డః

౧పా|| అత్రాస్తరేఽపి మదనానల ఇవాఞ్చితమ్|
ధాత్రీజ పల్లవపదం మధుప సఞ్చితమ్||

౨పా|| పరపుష్పదంపతీ - ప్రతతాన కూజితమ్|
సురసార రాజ సం-స్ఫురత్ఫల యోజితమ్||

౩పా|| సకలజన బాన్ధవం - సఞ్చకార వ్యజః|
ప్రకటదర్పేణ విర - రాజ మకరధ్వజః||

గీ|| విమలజ్యోత్స్నాపూరః, స్వనద్భుమర పరభృత శుకసఞ్చారః|
మత్తభుజజ్గవిహర, శ్చైత్రాకారో దినాస్త సుకుమారః||

మహాప్ర|| వసుదేవః సన్నినాయ - స్వవశదయితయా - పఞ్చబాణస్య కేలీ
ర్లయన్త్రోపాన్తశీత - ప్రసవమధులిహ - ద్భుజ్గ సజ్గీత కుఞ్జా|
మణిహర్వ్యే చూత రంభా - వకుళ పరివృతే మన్దవాతానుకూలే
గిరిమూలే బర్హి గన్ధ - ప్రస్ఫుత వనరురీ - సైకతే సిన్ధుకూలే||

మఞ్జుగతిః - కేదారగౌడః - చతురశ్రః

౧|| కతిపయకాలే భోగవికాలే - గర్భ మదధా తృశాఙ్గీ|
రతిప్రతికూలా పాణ్డుకపోలా - రాజిత చూచుకభృజ్గీ||

౨|| అలసగతి ర్భుత్సక్తమతి స్సా-యాస సుమన్దాలాపా|
జలపూర్ణాక్షీ నిద్రాపాక్షీ - ప్రస్తకాఞ్చకలాపా||

౩|| వసుదేవసతీ ప్రథితగుణవతీ - వర్ధిత స్తన నితంబా|
రసనాచపలా కబరీవిపులా - రమ్యముఖ చన్ద్రబింబా||

ఉపేంద్ర|| నిజన్యసారం పరిపూర్ణ గర్భిణీం, విద న్న్పుశంస శృకితోఽథ కంసః|
బబంధ కారానిలయే సనాథాం, శుకీమివ స్వామియుతాం కిరాతః||

శ్లో|| దేవకీ ప్రాసూత సూనుం రంభా రమ్యజ్జ్వరం యథా|
కంసాయ వసుదేవ స్తం సత్యబద్ధ స్సమర్పయత్||

శ్లో|| కంసోఽతిక్రూరహృదయః సద్యోజాతం తమర్భకమ్|
పాపీ వ్యాపాదయామాస విశాబమివ మర్మటః||

ఉప|| ఇత్థం వదంతం శుకతాపసేన్ద్రం, పప్రచ్చ రాజాథ దయార్ద్ర చిత్తః|
మునే కథం బాలవధాయ కంసో, నిష్కారణద్వేషమతి ర్భుభూవ||

శ్లో|| తదా శుకః ప్రత్యవాదీ త్కాలనేమ్యాఖ్య రాక్షసః|
కంసో భూత్వా హరిద్వేషా చ్ఛుణు రాజం స్తథా ఽకరోత్||

బేగడా - చతురశ్రః

ఉ|| అకారణభూతహింసాం - చికిర్షతి య స్సవివాసురః|

ధ్రు|| ప్రకుపితోఽవ్యవరాధిన - ముపకరోతి య స్సవివ భూసురః|| ||అకా||

౧పా|| అతిదైన్యయుతం పశ్య-న్నశ్రౌ స్సవికిరతి యః|

పతిప్రతాయాం నిన్దా - వాక్యం ,వ్యాహరతి యః|| ||అకా||

అ|| పితృమాతృ విహీన శిశుం - ప్రేష్టా నాలోకయతి యః|

సతతం తం దూరం వ - రయన్తి బతాపి యతయః|| ||అకా||

స్వ|| సనీధప మధాపమగ - రీగమ పధామధప|

సారిసీధపమ - గా ధపామగరి||

||అకా||

గీ|| సత్స్వపి ధాన్యాదిమ సంప్ర, కటారోగ్యమ సులభమూర్త్యమ|

అపరాధరహిత జన్మ, సుదరంభరయో వృద్ధైవ హింసన్తి||

శ్లో|| అహింసా పరమో ధర్మః ఇతి జ్ఞాత్వా కపోతతః|

కశ్చిద్వ్యాధః కృతార్థోఽభూ త్తత్కథాం శృణు భారత||

మత్సరీ - భైరవః - చతురశ్రః

౧పా|| అసీ త్పూర కదంబనింబ శా - భాద్యనేక భూమిజా|

వాసితాఖణ్డ శరభ కేసరి - వ్యాఘ్రూది మునిసమాజా||

౨పా|| సన్తత సాన్త తమిస్రాఞ్చిత కీ-శప్రముఖ కుఞ్జభూషా|

కాన్తానేకవిచిత్రవర్ణ యుత - ఖగనివహ భూరిఘోషా||

౩పా|| దారుణ విషదర్శకర నిశ్చ్యునీ-త ప్రభూత దావముఖి|

సారస కైరవ శోభిత సరఃప్ర - సారిత శీతాగ్నిసఖి||

౪పా|| చటుల మహీధర తుఙ్గశృఙ్గస-ఞ్చలిత ఝరీపరిషిక్తా|

అటవీ శతయోజనవిస్తారా - త్యద్భుత నవరసయుక్తా||

గీ|| తత్ర మృగయాభిలాషి, మదఘూర్ణిత భీకరోరునేత్రయుగః|

తీవ్రపరశు బాణధరః కదాచి దచర త్క్రిరాతకః కశ్చిత్||

ఉప|| తదా హరా స్త్రీలపయోదపజ్జీ రుత్థాయ గాఢాన్తమః కిరన్తి|

రేభే ముహ ర్హ్వితు మత్ర విద్యు, ద్గర్జాశనిత్రన్త సమన్తసత్వా||

శ్లో|| వర్షోపలవిశిర్లాజ్ఞో దుశ్శీతాంబుహతః పునః|

గతచేష్టోఽథ స వ్యాధో రుద న్నిత మచిన్తయత్||

వరాళి - మిశ్రః

ఉ|| హా కష్టం ధిగైవవిపాక - మహా మిత్ర మ్మే ప్రాణాళిం త్యజేయమ్|

ధ్రు|| శోకనిమగ్న - సుత దారా న్నానా - లోకయ న్నకథ మాక్రందేయమ్ ||హా||

౧పా|| జీవేయం యది కి-ఞ్చిదగ్నిం లభేయ - శీతబాధాం పరిభూయ|

పావక ఇవ మమ - జ్వలతి బుభుక్షా-భవేయం కిమిత్థం సుచిరాయ ||హా||

శ్లో|| పక్షిణః కోటరం కుఞ్జం మృగా న్సత్త్వా న్గహోరగాన్|

గోపాయత్యద్య వత్ప్రీక మహా మేకో నిరాశ్రయః||

గీ|| నాస్త్యద్య వర్షబాధా, కిన్తు దశతి మాం విషానిల శ్శీతః|

సన్ధ్యాగాఢతిమిరతః, కరోమి కిం మార్గమపి న హ్యామి||

మత్తకోకిలా||కిం లభేయ న - మత్ప్రియైక సుత స్మితాననచుంబనం

కిం భజేయ న - మామకిన హృదీశ్వరీ పరిరంభణమ్|

కింభవేయ న - మాతృ తాత సహోదరేక్షణ తోషణం

కింబ్రువీయ న - భాషణం హితబాన్ధవ శ్రుతిభూషణమ్||

శ్లో|| అశక్తం రోదితుమపి మరణే కృతనిశ్చయమ్|

తదా కపోతరా ట్కశ్చిత్తం పశ్య న్భార్యయాఽ బ్రవీత్||

కర్ణాటః - ఏకః

ఉ|| ప్రియే పక్ష్యేనం - వీతచేష్టితం దీనం|

ధ్రు|| భయకృ ద్వర్షవాతనిహతం - ప్రాణాశా విరహితమ్||

||ప్రి||

౧పా|| ముహు ర్చాప్రాప్త్యుత్పత్తి - ముహుర్చన్ధా న్విలపతి|

ముహు ర్దీర్ఘం నిశ్శ్లుసితి - ముహు ర్మూర్ఛతి ప్రలపతి||

||ప్రి||

౨పా|| ముహు ర్గస్తం తిష్ఠతి - ముహు రశక్తః పతతి|

ముహు రాక్రోశతి శరణార్థ - మహోకష్ట మతతి||

||ప్రి||

స్వ|| మమరిస నిసరిస - పపమ గమాపథ - పనిసరిసమరిస|

నిరిసనిసాపని-ధనిధప మాపస - రిస నిసా నిధా - పమపగా||

మపథ నీధామపమ||

||ప్రి||

హరిణీ|| కథ ముపకరోమ్యేతం భీతం - కిమద్య హి సాధనం

కథ ముపలభేయాన్తం భిన్నం - కథం పరిమోదయే|

అముమపి శిఖీ శీతాత్మాతుం - స కుత్ర విమృగ్యతే

హరిహరి హఠాదేనం దీనం - నహిన్ది వృథా విధే||

శ్లో|| విపన్నమేనం దృష్ట్వా మే క్షుభ్యతే హృదయం భృశమ్|

తస్యావస్థా మయా ప్రాప్తా దయాఽపి బత దుస్సహా||

శ్లో|| దయాసముద్ర స్సర్వేశః ఆర్తజన్తుహృదిస్థితః|

ఆక్రందనచ్ఛలేనైవ సమాహ్వయతి ధార్మికాన్||

శ్లో|| నిరర్థకం తస్య జన్మ దీనా న్నోపకరోతి యః|

తస్మా త్సజ్జీవయిష్యామి మేఽక్షం దత్వాఽపి సుందరి||

మజ్జరీ - మాళవగౌడః - మిశ్రః

౧పా|| ఇతి దయార్ద్రిత హృత్పుటో జవ - జితమరు త్కవిభూషణః|

గతభయో వ్యగమ త్సమీప - గ్రామ మాశ్రితపోషణః||

౨పా|| దహన సంజ్వలితేనన మసౌ - గృహీత్వా పున రాగతః|

గృహే స్వీయే తృణమయే త - త్ర హిత్యా సంవేగతః||

3పా|| భూతలే శుష్కే తద్గుహం - పాతయిత్వా పక్షతః|
స్థితం ప్రజ్వలయన్నాన కి - రాతకస్య సమక్షతః||

ద్రుతవిలంబితమ్|| అథ కిరాతపతి ర్హులితానలం
స్వనికటే సమవేక్ష్య హరాత్స్థితమ్|
వివశితాద్భీకరోఽప్యతియత్తుతః
సముపవిశ్య స ఇత్త మతర్కయత్||

ఉప|| ఆశ్చర్య మాశ్చర్య మహో మదిష్ట మాకస్మికం పావక మత్ర వీక్షే|
ఇదం కిము స్వప్నకృతం హి తన్న, భ్రమో మదీయోఽపి న సత్యమేవ||

ఉప|| విచింతయ న్నత్ర సమన్తమన్తం, శీతేన కాష్ఠీకృత కుఞ్చితాఙ్గాః|
గత్వాతిశీఘ్రం జ్వలయంతదాగ్నిం, యథాసుఖం వ్యాధపతిః ప్రతస్థా||

శ్లో|| అత్రాంతరే తేన దృష్టః సమీపే సత్ఫలేననమ్|
విచిన్వానః సుఖాసీనః స విశ్వంతః కపోతరాట్||

శ్లో|| దృష్ట్వా ఘృష్ట్వా భృశం వ్యాధః కరేణ విహగోత్తమమ్|
సంగృహ్య కరుణావిష్టః సమ్యగిత్థం వ్యభాషత||

తోడి: - రూపక:

ఉ|| సాధు రే కపోత - సత్పురుషోపేత|

ద్రు|| ఛేదిత మచ్ఛీత సు - స్నేహాదార్యసమేత||

||సాధు||

౧పా|| తిమిరాంబుధిమగ్నం మాం - దీన మపశ్యః కథమ్|

అమిత్రే దయాజనితేఽత్యద్భుత మేతద్విధమ్||

||సాధు||

స్వరః|| సగామగమ ధమధనిధమ - ధమాగమ గరిగరిసరిని|

సగారిమాగధామనీ - రినిధమనిధామగ - ధమాగరి

సమాగధమ గమగరినని||

||సాధు||

౨౮|| ఘోరాటవ్యాం దహనం - కుత్ర సమాప్నో స్త్వమ్|

వైరిణీ మయ్యశ్శియో - వద త్ చిత్రం తత్త్వమ్||

||సాధు||

స్వరః|| రిసనిధనిస రిగమగరిస - రిగమగధమని వగరిసనిధి|

నిరీనిసాని ధామనీ - నసనినిధధ మమగరిసన||

||సాధు||

వసంత|| దుశ్శీతవర్ష నిహతం తవ నైజశ్రతుం

దీనం దయాహృదయ మా మదిథా స్త్వ మితథమ్|

తస్మా దితఃపర మహం త్వదుదారవృత్తి

ర్మాంసం త్యజామి నకరోమి కదాఽపి హింసామ్||

శ్లో|| ఇత్థం వద న్న భిల్లేశః ప్రభాతే స్వగృహం యయా|

అహింసా పరమో ధర్మః ప్రస్మా త్సత్యం వదామ్యహమ్||

శ్లో|| ఇతి బ్రువాణం మోనీన్ద్ర మభిమన్యాత్మజోఽవదతి|

బ్రూహి గోవిన్దజనన కథాం తాపసపుజ్గవ||

ఉప|| సదా శుభక్త శ్రుతిభూషణాని, మహాఘ దుఃఖాభి విశోషణాని|

అనన్త నిశ్చయస పోషణాని, హరే ర్మురారే ర్గుణభాషణాని||

శ్లో|| ఇతి శ్రీకృష్ణచరిత మిచ్చంతం కురుభూపతిమ్|

సమారేభే కథాం వాచా శుకయోగీ సుధాముచా||

మజ్జారీ - మలయమారుతః - ఖణ్డః

౧|| అష్టమం గర్భమదధా త్సాపి దేవకీ - త్యజతి కంసే విపులగర్వమ్|

భ్రష్ట సకలాపది విహృష్ట సురమండలే - భజతి వసుదేవేఽక్షిపర్వమ్||

౨|| బృన్దావనే గోప గోగణే సప్తతి స - మృద్ధిం వహతీ దర్శనీయే|

నన్దప్రజే సుఫలపూర్ణ సస్యావలిం - తన్వతి స్వాదుపానీయే||

గీ|| కతిపయకాలే ప్రాప్తా, శ్రావణబహులాష్టమి జయన్తీ సా|
దేవక్యాం సుగుణాఢ్యాం, సత్యాం సమ్యక్ప్రపూర్ణ గర్భిణ్యామ్||

వసంత|| తస్మిన్విశీధసమయే వసుదేవపత్నీ
భ్రాతుర్భటైః పరివృతా బహుజాగరూకైః|
కారాగృహే నిజతపఃఫలపుష్పమూర్తిమ్
నారాయణం సుత మసూత జగత్ప్రపూతా||

చక్రవాకః - త్ర్యస్తః

ఉ|| జగదీశ్వరో నారాయణో - జనయామాస|

ధ్రు|| విగమాలి భావితో - నృలీలాజ్ఞకై ర్లలాస|| ||జగ||

స్వర|| మమగరిస ని - ధనిసరిగమపమగమపధ - నినిధధపమ|

గమపమపధ - పధనిధనిస|నిసరిసనిధ - పదనిధపమ|

సాస్సనిధప - నీన్నిధపమ - ధాధప|| ||జగ||

ంపా|| స్ఫురచ్ఛక్రలాఞ్చితః - సుజనహృదయవాఞ్చితః|

వరలీలావిగ్రహః - పరమభక్తానుగ్రహః|| ||జగ||

శ్లో|| తదా బ్రహ్మా దీవిజాః శ్రమశో విష్ణుకీర్తనమ్|

అర్థోన్మీలితనేత్రాబ్జా బద్ధాఞ్జలిపుటా జగుః||

బ్రహ్మ - హంసధ్వనిః - త్ర్యస్తః

ఉ|| దేవదేవ విష్ణో - త్రిగుణాతిచరిష్ణో|

ధ్రు|| సేవకవర్ధిష్ణో - శ్రీవత్సాలజ్ఞుర్విష్ణో|| ||దేవ||

అ|| కేవల నిర్మలానంద - కీర్తనీయ గోవింద|

స్థావర జగ్గమరూప - స్తౌమి త్వాం జగదీప|| ||దేవ||

౧పా|| ఆదిమధ్వాన్తరహిత ని - త్యావ్రమేయ. సద్విహిత|

వేదవిద్యా స్వరూప - విధ్వస్తాఖిలపాప||

||దేవ||

ఆ|| నేదం విశ్వం సత్యం - నిఖిలం తవ లీలాకృత్యమ్ |

మోదసే త్వమితథ మద్వైతమూల - మోక్షదాయక దయాలవాల||

||దేవ||

స్వరః|| గరిసని - పసరిని - సరిగప - నిరినిప - సరిగరిసని|

సరిసనిపసనిప - నీగారి - నీరిని - పానీరి||

||దేవ||

౨పా|| త్వమిత్యహమితి స - తదిదమితి|

భ్రమోపహతా వయం - పరంతేజోమూర్తి రయమ్||

||దేవ||

ఆ|| క్రమా దవతరసి జగద్భక్షణతత్త్వం - కపటనాటకసూత్రధార స్త్వమ్|

నమో నారాయణాయ జగ - న్నాథాయ వాసుదేవాయ||

||దేవ||

స్వరః|| సగగారిస - నిరిరీసని - పససానిప - నిపసనిరిసగరిపగారి||

||దేవ||

ప్ర|| ఏకోఽపి త్వం సమస్తం - ప్రభవసి భవితుం - స్థూలసూక్ష్మక్రమేణ

త్రైగుణ్యం విశ్వమేత త్వయి భవతితరాం - కోణవచ్చక్రమధ్యే|

కర్తా భోక్తా త్వమేవ - ప్రకృతి రియ మస - త్వావకీనేన్ద్రజాల

స్త్రద్ జ్ఞానాన్వాన్తి కింఞ్చ - స్మిరవధిపరమా-నన్దనిర్దృష్టమూర్తే||

సీ|| కర్తాన్తి కింవా జ-గత ఇతి కృత్రిమ

శాస్త్రార్థచిన్తనై - శృజ్యమాస|

పణ్ణితమృన్మేషు - వఞ్చితేషు చతుర

సంస్కృతిగణికయా - సత్స్వపీహ|

భాగవతా సువిశ్వాస హతాఖిల

సంశయా స్తావక - చరణకమల|

భజనామృతాస్వాద - పరవశా నిత్య ర

మోక్షేషణేన సు - ఖ్యన్తి హన్త|

తె|| దయాం నవినా శ్రద్ధ-ధాతి కోఁబి
భవతి సుశ్రద్ధయా వినా - భక్తిమాంస్తు!
భక్తి ముక్తాంతరేణ న - ముక్తి రస్తి
హే జగన్నాథ! సంశ్రిత - హృద్విబోధ! ■

కో|| కారణం త్వం హి జగత్ నిర్గుణోఽపి విరాసవాని
త్వచ్ఛరీత్రం మహాచిత్రం నారాయణ నమోఽస్తుతే||

త్ర్యంబకః - భైరవీ - చతురశ్రః

ఉ|| జయజయ జగదీశ - హరే కృష్ణ - జయజయ భవనాశి

అ|| దయాసముద్ర భవదీయ మాయా - మయం జగన్నిగమపారాయణ!
స్వయంజ్యోతి స్త్వం పరమపురుష - సకలాదికారణ నారాయణ|| జయ||

ఁపా|| ఆదిమధ్యాంతరహిత హరే కృష్ణ - ప్రాజ్ఞాతానంతసహిత|| జయ||

అ|| వేదా అపి సకష్ణవన్తి త్యాం-వేత్తుం నిర్గుణబ్రహ్మ త్వమ్!
శ్రీదయితాలోల సంతతా-శ్రితపాల త్వమేవ పరతత్త్వమ్|| జయ||

స్వరః|| గగరిననిధనిసరిగమపమగరిస - నినిధపధమపధసనిధపమగరిస!
గారిమాగపామధాపనీధసా - నిరినీదపమధాపమగరిపమాగరి|| జయ||

సీ|| సంవర్ధమాన త్వ - ష్టారుజాత్రాంత వ
యసిగలితేఽతి మి - ధ్యా వివేక!

తస్మరేణాపహృత నిజవిశ్వాస వి
భవ ఇహ తావక-భక్తిహేతి!

మహా సముద్రర్తు - మ ప్యక్షోభవ
న్మఃఖ్యస్ఫురిభమ-న్మస్తరభవ!

వివినేఽరిసత్వ వి - భేషణ ఈషణ
కణ్ణకే విభ్రాన్తి - కష్కమార్గ!

తే|| ఏవ తాపత్రయాభీల - దావపావ|
కావృతే మర్త్య ఉగ్ర మృ - త్వజగరేణ|
కబళితో నశ్యతితరాం ప్ర - కంప మాప్య|
హేజగన్నాథ! సంశ్రిత - హృద్విబోధ! ||

శ్లో|| జప హోమవ్రతై ర్దానై స్తపసా న హి శక్యతే|
జ్ఞాతుం త్వదీయ మాహాత్మ్యం భక్త్యైవ పరమేశ్వర||

దిక్పాలకాః - బ్యాగః - చతురశ్రః

ఉ|| నమో నారాయణాయ - నమస్తే వాసుదేవాయ|
ధ్రు|| నమస్తాదికారణాయ - సతతం మహానుభావాయ|| ||నమో||

అ|| అమలానందకన్ద - కృష్ణ - హరే గోవిన్ద ముకున్ద|
విమదదైత్య తిమిరపతన్గ - విపులదయాన్తరన్గ భవభన్గ|| ||నమో||

ంపా|| అనవరతం శశ్వద్వయసి నో - ఓష్ఠదిక్పాలకా నియోజయసి|
దనుజాన్ హంసి మహోపకారీ త్వం-తనుషే దాసేభ్యః పరతత్త్వం ||నమో||

తన్వీ|| సత్య మనన్తం - సమధిక మహిమ - భ్రాజిత మాశ్రిత - భవభయనాశం
నిత్య మఖిణ్డం - నిరవధిగుణ విస్తార మభీష్టద - మనుపమకీర్తిమ్|
సంశ్రితరక్షా - చణ మతికరుణా - సాన్ద్ర మవేద్య మ - భిలజగదీశం
శాశ్వతమూర్తిం - సకలజనగురుం- త్వా మవితుం నహి - వయమపి శక్తాః||

బ్రహ్మర్షయః - సావరిః - త్రిపుటః

ఉ|| కరుణావార్పిధే విష్ణో - కౌస్తుభాలక్ష్మిరిష్ణో|
శరణం త్వాం ప్రపద్యామహే - శయనీకృతాహే|

మే|| గురుతరపంసారా - కూపార నిస్తార|
దురితదవానల - దుఃఖారి సంహర|| ||కరు||

అ|| చరిష్యసి కిం లీలామానుష - శరీరేణేతఃపరమ్|
సరస జగన్మోహన రూపం - సన్దర్శయసి కి మఘహరమ్|| ||కరు||

స్వరః|| ధామగరిన గరిసరిసనిధప - ధాసపాధపాసరిమగరిన|
రీమరీపమాధపాసనిధ - రీసధాసపాసనిధపమగరిసరి|| ||కరు||

ంపా|| సకలకర్తా త్వమేవ - సకలభోక్తా త్వమేవ|
సర్వజ్ఞమూర్తి స్త్వం - సదా వాసుదేవ|| ||కరు||

మే|| ఆకలఙ్క చక్రాఙ్క - స్వధ్వరప్రభో కృష్ణ|
చకితభక్తాభయప్రద - సంతత గతత్కృష్ణ|| ||కరు||

అ|| సకల మిదం విశ్వం చిత్రం - స్వప్నసదృశమపి తవ లీలయా|
హ్యకుటీలసత్యస్వభావ - మాతనో త్యమితవేలయా|| ||కరు||

స్వరః|| రిసధసరిసధసపధపసపధపరి - సరిగసరిమగరిసరిపమపనిధమ|
పదసనిధ - రిసరిధస - ధపధమప - రిసరిధసరిమగరిసధరి|| ||కరు||

మజ్జలమహాశ్రీః

లోకమయ తే చరిత - మితమితి వేత్తు మహి - రా ట్టభవతీహ స న వా
త్వయ్యభిలభూతతతి - రుద్భవతి పల్లవతి - సల్లయతి దివ్యవియది|
భ్రాన్తి రిహ నో దురభి - మానమయసంస్మతి వి - శృంఖల నిబద్ధపదవీ
నాట్యనిగమం త్వమపి - నాటయసి భో భువన - నాటకపరావర హరే||

శ్లో|| సదా సమస్తం త్రైలోక్యం విద్వాన్మిథ్యేతిసంస్మరన్|
సంసార సాగరోత్తిర్ల స్త్వమేవ భవతి ప్రభో||

గీ|| హవ్యం కవ్యం గవ్యం, సవ్యం ప్రాపయసి భక్తసజ్జేభ్యః|
దేవాః పితర స్తృప్య, నృహర్షిశ మనుగ్రహేణ తవ కృష్ణ||

నారదః - నాటకురజ్జీ - చతురశ్రః

ఉ|| భక్తపారిజాత -పరమేశ్వర!

ద్రు|| శక్తోఽహం కిం త్వాం - స్తవీతు మవినశ్వర|| ||భక్త||

అ|| సక్తమతిః సంసారే పరి-ముక్తధృతి ర్నిస్సారే!

త్యక్తుమ ప్యనుభోక్తుం నో - ప్రభవ త్యహఙ్కారాచ్ఛన్నో|| ||భక్త||

స్వరః|| గగామగరిసగరిపవీసరి - నిసారినిసరినిసనిధనిధమ|

గగామగగాధమూనిరివీస-మగాసనిధామగధామ సమాగమధాసగమ|| ||భక్త||

ంపా|| నామరూపాది స్వధర్మా - న్నారోపయతి త్వయ్యవశకర్మా|

భోముకున్ద సన్మోక్షాన్ద కన్ద-త్వామేవ పశ్యన్తి తవ దాసా గోవింద|| ||భక్త||

అ|| స్వామి స్థలమేన-మే వాచా-శతేన శిశు జల్పితేన|

ధీమానోఽపి త్వాం న వేత్తి - త్రిగుణాతీతామృతం నాత్తి|| ||భక్త||

శ్లో|| అస్తి నాస్తీతి సందేహోకులో భవతి తార్కికః|

త్వత్పాదభక్త స్సతతం రమతే ముక్తికాంతయా||

సీ|| సహి వేద్భూహం స్తన-స్థయ దశాయా మృదీ

యానుభూతిః కథ - మన్వభావి|

శైవేఽపి నిశాన్త - సమయకవాస్సుట

పరిమితవస్తు ని-వహ మదర్శ|

మహాహ తతోయోవ-నేఽద్రాక్షమివ విప

రీత జగన్మద్య - ప్రీతి రద్య|

శక్వావశేన న-శక్నోమి నోశ్చేతు

మిదమితథమితి కిమ - పీహ మాం తు|

తే|| శాస్త్రలవదుర్విదగ్ధ మా-జన్మముగ్ధ
మఘ వినిర్మగ్న మఖిల దు-ర్వ్యసనలగ్న!
మత్యహంయు మాత్మభరి - మనుగృహాణ
హేజగన్నాథ! సంశ్రిత - హృద్విబోధ! ||

పూర్వకాణ్డ - ఏకతాలః

ఉ|| సుజనావనమోద స - ర్వజగన్నాథ గానవివేద!

ద్రు|| విజితఘోరకలుష విశ్వమోహన - అజేంద్రామర మునివినుతపాద|| ||సుజ||

ంపా|| అనవరత దయాభే సాధువాద - ప్రాజ్యలోకమూల వేదనాద!

జనన మరణ రహితామృతాస్వాద - శాశ్వతైశ్వర్య సదాభేద|| ||సుజ||

స్వరః|| నిధమగరిధమగరి - మగరిగరిరిసథా -ధాసరిగమామాగరిస!

ద్రుతమ్|| ధిరుగుడు ధదైవాదేం ధరిధేం జగణతణగకిణ - ధిరుగుడు

ధిరుగుడు ధదైవాత్థా హత్థా ధిరుగుడు థాధిరుగుడు తధిన్నాహం

థాతదధిగిణత థాతదధిగిణత థాతదధిగిణత||

||సుజ||

సీ|| బాల్యే వయసి సర్వ-వస్తుషు మహిమాన

మహామపశ్యం సరి - దహహ కాక!

పేయాపి విపులగంభీరాభవ త్వస్త్వ

వృక్షోఽత్యనూనో - వ్య - లక్ష్మి హస్త!

సకలజనా న్య్వశ్య-సమముత్ర సర్వత్ర

చైతన్య మిహ మయా సమ్మగైక్తి!

మమ మానసే సదా - త్వమువాస నిర్మలే

హ్యనన్దఏవ త-తోఽన్వభావి

తే|| సంప్రతి నమస్తజగతి ని - స్సారతాన్తి
కలుషిత మ్మే - మనోఽభవ ధర్మతవయసి
తోయనిర్ముక్త ర్ముషణవ - దోధునేమి
హే జగన్నాథ! సంశ్రిత - హృద్విభోధ! ||

శ్లో|| నారాయణం స్వీయపుత్రం నిజరూప విభాసురమ్|
దేవకీవసుదేవౌ తౌ తుష్టువాతే జగత్తభుమ్||

దణ్డుః|| జయజయ సర్వలోకే - సర్వజ్ఞ - సర్వాన్తరాత్మన్ - జగత్సృష్టి సంస్థాపనేత్పాటన
ప్రాభవ - స్సారచక్రాది నానాయుధోపేత - దుర్వారసంసారజీమాతవాతూల -
వేదాన్తవేద్య - ప్రభో - నక్రసజ్జన్తదన్తావలప్రాణసంరక్త - విక్రూరదైత్య
సంపద్విపక్త - శ్రితాఘాటవేదాహ - తార్క్యోరువాహ - ద్యుమన్నీలదేహ - ప్రణీద్రా
విమత్తాబ్జసంభూత చక్రాచ్చతుర్వక్తపేటీ లసద్వేదచోరాసుర ప్రాణని ర్ములన
ప్రాభవాఞ్చద్విహార-స్ఫురత్సర్వకాలాన్తవార్ధి ప్రచారోరు మీనావతార -
ప్రసిద్ధామృతాద్యక్షరస్ఫారవస్తు ప్రసూతిప్రధానాతత క్షీరకంధిభ్రమద్భూరి మన్థాన
ధాత్రిధరాధీశ న్జర్జుణ శ్రాన్తపృష్ఠాగ్ర కణ్డూతిపూర - శ్రితప్రాణపారీణ కూర్మావతార
స్థిరాఘాతకోన్మత్తహేమాక్ష దోర్ముక్త ధాత్రీ కలజ్జీకృత స్వచ్ఛదంష్ట్రోద్ధర
శ్రీవరాహవతార - స్వయంభూ వరప్రాపితోద్గర్వవిభ్రాజిత స్వర్ణనేత్రాగ్రజ
ప్రాణసంహార మాద్యన్మృసింహవతార త్రిలోకీ చలత్పాదకుబ్జావతార
ప్రజాపితనాసక్త భూమిశ రక్తప్లుతార్ఘ్య ప్రదానప్రహృష్టాత్మపితృ
ప్రకాణ్డప్రదీప్యత్కులారోజ్జ్వలద్ధాత్రి దేవావతార స్వభార్యాపహరస్మ
యోద్యద్దశగ్రీవకణ్ఠాటవేదావహ్నీకృతాభీల దివ్యాస్త్రపూర - ప్రతాపాఢ్య రామావతార
ప్రభో కృష్ణ గోవింద మాం పాహి తుభ్యన్నమః||

కాంభోజీ - త్రిపుటః

ఉ|| శరణాగతప్రాణ - సంరక్షాపారీణ - కరుణాలోకనశ్రీవిభో - జగత్ ప్రభో!

ధ్రు|| సురమౌనిమతపాద - సుజనావనామోద - కరిరాజాభయదాయక -
జగన్నాయక||

||శర||

అ|| గురుసంసార పయోదానిల - దురిత ఘోరవిపిన దవానల|
తరణీ తారకానాథేక్షణ - నిరత భక్తజన సంరక్షణ|| ||శర||

౧౮|| లీలామానుషరూప - లాలితసల్లాప|
నీలకాన్తి కలాప - నిఖిలభువనదీప|| ||శర||

అ|| కాలకణ్ఠవన్దిత - గుణ - జాల విబుధవన్దిత - స|
చీలసంశ్రిత జనానుకూల - స్థిరదయాలవాల గోపాల|| ||శర||

స్వరః|| నినిధధపమపధపసాసనిధ - రిసరిధసరిగమ గగరిసనిధ|
పదపసాసపధపరిసరిగరి - మగరిసానిధసామగరిసరిగరిస|| ||శర||

శ్లో|| యస్య సజ్గుల్బమాత్రేణ లోకసృష్టి స్థితి వ్యయాః|
భవన్తి మమ పుత్ర స్స కిమైశ్వర్య మితఃపరమ్||

శ్లో|| ఇత్థం బద్ధాఙ్గాలిపుటా వద్భుతాహ్లాదసంయుతౌ|
న ప్రాహ మాతాపితరౌ కృష్ణః సంశ్రితవత్సలః||

శ్లో|| భో మాతాపితరౌ కంసం ప్రహణిష్యామి, బన్ధనాత్|
యువాం ప్రమోచయిష్యామి హరిష్యామి భువోభరమ్||

శ్లో|| నన్దాత్మజాం సమాకృప్య తత్సానే మాం నివేశయ|
భద్రాణీతః పరం భక్తాః ప్రాప్నువన్తు సమన్తతః||

శ్లో|| ఇత్థం వద నేవదేవః సామాన్యార్భకవత్ స్థితః|
తం కృష్ణ మాత్మజం వీక్య మజ్జలం గాయతః స్మృ తౌ||

సురటః - త్ర్యప్రః

ఉ|| మజ్జలం భవతు తే ర - మా సునాయక|

ధ్రు|| రజ్జదుత్తుజ్గ కరి - ప్రాణదాయక|| ||మజ్గ||

౧|| ఆర్తపోష నీలజల - దాభ విగ్రహ|

కీర్తిభూష దుష్టదైత్య - కీటనిగ్రహ||

||మజ్గ||

౨|| దీనబన్ధో దయాసిన్ధో - దివిజరక్షణ|

గానలోల లోకపాల - కరుణావీక్షణ||

||మజ్గ||

౩|| సారసజన్మాదిదేవ - సజ్జ మతపద|

నారాయణదాసపన్య - నత సుఖప్రద||

||మజ్గ||

శ్లో|| భక్త్యైత్థం కృష్ణజనన కథా విరచితా మయా|

శ్రీనారాయణదాసేన కవితాగానశాలినా||

శ్రీహరికథామృతమ్

ద్వితీయ చిన్తుః

★ పితృబంధవిమోచనమ్ ★

గీతిః॥ వందే ముకుంద మాశ్రిత, గోబృన్దం సంప్రబుద్ధ ముచుకున్దమ్|
గోవిన్దం ముక్తిలతా, కన్దం కరుణామిలిన్ద మానన్దమ్॥

కళ్యాణ - రూపకః

ఉ॥ పాహి మాం గోపాల - భాగవతజనానుకూల|

ధ్రు॥ దేహకాన్తివిజితనీల - దివ్యానన్దాలవాల॥

॥పాహి॥

అ॥ ఉహతీత శ్రీలాం - హోగర్వోన్మూల|

మోహిత గోపీజాల - మురళీగానవిలోల॥

॥పాహి॥

ం॥ లీలామానుష వేష - లాలిత కౌస్తుభ భూష|

కాలియఘణిపతి భీష - శ్రీలలనా సన్తోష॥

॥పాహి॥

అ॥ కాలికా గభీరభాష - ఘన భవవార్షిధి శోష|

నాలీకాలయాబ్ధ పూష - నారాయణదాన పోష॥

॥పాహి॥

కేదారగౌడః - రూపకః

ఉ॥ ఏకదన్త పాహి మా మ - లీక ధూనన|

ధ్రు॥ శ్రీకర శ్రితావనా - నేకపానన॥

॥ఏక॥

౧|| ధీర కవీంద్రప్రణుత - దేహి మేఽభయమ్|
దూరీకురు సతతం ప్ర - త్యూహసముదయమ్||

||౧౨||

౨|| పారరహిత మహిమాకర - బాలశిధిర|
దారితాఘ నారాయణ - దాస శుభకర||

||౧౩||

వసంత|| హేరంబ సంశ్రిత సమూహ దయావలంబ
లంబోదర త్రిణయనప్రియ వక్త్రచన్ద్ర|
భోగీంద్రభూష సకలాగమసారభాష
నిర్విఘ్నమద్య కురు మామక చారుకావ్యమ్||

కమాచ - త్ర్యప్తః

౩|| శారదా సదా వసతు ము - దా రసనాయాం మహాద్య|

ద్రు|| చారుదేహికాన్తి విజిత - పారదాతిసంమాద్య||

||శార||

౧|| వేదనూపుర స్ఫురత్పదా - విధిప్రమదా|

నాద బిన్దు కలాతీత - నారాయణదాస సుఖదా||

||శార||

గీ|| వేదాత్మయుతా రాజిత, వేదాఙ్గాఙ్గా కలాకలాపరతా|

ఇతిహాసమన్దహాసా, స్మృతిస్మృతిః పాతు కాఽపి దేవీ మామ్||

మజ్జారీ - చతురశ్రః

౧|| భాగవతశిఖామణిః పురా శుక - యోగీశ్వర మభినమ్య|

ఆగోరహితోఽచ త్పరీక్షి - దాగమజ్జ గుణరమ్య||

౨|| పాయయ మాం కృపయా హరికథా - పీయూషం మునిరాజ|

ధీయుత కథయ హరిః కథం ప్రజేఽమేయోఽచర దవ్యాజ||

౩|| ఇతి వినయేన ప్రార్థయన్తం - క్షితీశ్వరం గుణవన్తమ్|

శ్రుతినిపుణో వైయాసకోఽబ్రవీ - త్ప్రతకృత్యో బహుశాన్తమ్||

హుశేనిః - రూపకః

- ఉ|| పాణ్డవకులతిలక మహీశ ద్వి - డ్వర్గనాశి
 ధ్రు|| అణ్డజవాహచరిత్ర మ - ఖణ్డభవాభివహిత్రమ్|| ||పాణ||
 సకలశ్రుతిసారమిదం - సతతానన్దావృదమ్|
 అకలజ్కు సావధాన - మవధారయ శుభదమ్|| ||పాణ్డ||
- శ్లో|| దేవకీవసుదేవౌ త త్కారాగారనివాసిన్|
 సద్యోజాతం వీక్య పుత్ర మితథం తర్కయతస్మ తౌ||

అసావరిః - అడ్డతాలః

- ఉ|| కిజ్కర్తవ్య మితఃపర మహహహ్ - క్లేశ మాత్మజం కథం రక్షావ|
 ధ్రు|| కిజ్కర ఇవాన్తకస్య కంసోఽపి - క్లేషవ్యత్యేనం ద్రాగేవ|| ||కిజ్క||
- ౧|| ఆవయోః ప్రియతనయ సప్తకం - హత్వాపి నతువ్యతి కంసః|
 దేవదేవ నౌ సాహి దయాలో - తేఽపి సహజశత్రుః స నృశంసః|| ||కిజ్క||
- ౨|| సున్దరశ్యామలవిగ్రహ ప్రియ - నుత కిజ్కాతో మాద్యుగీనతః|
 బన్ధికాపి సంప్రత్యన్ధకార - బన్ధురా దీప్యతే తే భానుతః|| ||కిజ్క||
- గ|| వసుదేవోఽపి బహుధేతి విలప్య - కారాగృహద్వారాణ్యపి హరా ద్విగలిత
 బంధనాని విలోక్య - నిద్రాపరమాన్ ద్వాదశ్శితా నృమిక్త్యాద్భుత నిమగ్నచిత్తోభవ
 న్సూర్యనిగదితం నారాయణవాక్యం పరామృశ్య - దేవకీం పరిరుదతీం
 సాన్త్వయిత్వా - గాఢాన్ధకారం ప్రదీపవదాత్మతేజసా ప్రధ్వంసయన్తం స్వపుత్రకం
 గృహీత్వా - ప్రసుప్తమివ చిత్రార్చితమివ స్థితం - నిశ్శబ్ద రాజమార్గం
 విరహిత జనసజ్జౌర మతిక్రమ్య - స్వప్న ఇవాద్భుత శీఘ్రగమనశక్తియుక్తః -
 కృష్ణసందర్శనానన్దాతిశయోత్సవ సంవర్గిత ప్రవాహాయామపి యమునాయా

మనుకూలపన్థాన మాత్మని దదత్వాం సత్వాం- షోడశయోజనాని నిమిషకాలే
గత్వా - నంద్రజ ముపగమ్య - ప్రదీపైః ప్రదీప్యమానం- సుగంధ పరిమలమిలితం
నిద్రాపరవశీకృత సర్వజనం యశోదాసూతికా గృహం ప్రవిశ్య - తస్యా
స్పద్యోజాతబాలికా ముద్భుత్య - తత్స్థానే నిజడిమ్మకం సమారోప్య - తత్క్షణ
ఏవ బంధనాలయం సహబాలికయా సంప్రాప్య - స్వస్థోభవ స్పృఘటితఘటనా
పటిష్ఠం పురుషోత్తమ మిత్థం సంస్తౌతిస్మ||

యదుకులకాంభోజీ - రూపకః

ఉ|| దేవదేవ దయాసిన్ధో - దీనబన్ధో కృష్ణ|

ధ్రు|| కోవిదావనోత్కణ్ఠ వై - కుణ్ఠ విగతత్పష్ణ|| ||దేవ||

౧|| శక్తః కో మహిమానం - జ్ఞాతుం తవ విష్ణో|

భక్త శ్శివోఽపి భవతి తే - భాగవతచరిష్ణో|| ||దేవ||

వసంత|| శ్రుత్వా శిశోరుదితమప్యతివేగవన్తా

శ్చారా ఉదన్త మథ భోజపతిం తదూచుః|

స్వప్రీయ మష్టమ మసౌ దలితుం నృశంసః

కంసోఽపి బంధనగృహం ప్రవివేశ నద్యః||

శ్లో|| విస్మిత్య బాలికాం దృష్ట్వా హస్తం తామపి నిర్దయః|

అసిం దధౌ తత్రాన్తరే తం దేవక్యాహ దుఃఖితా||

ముఖారిః - ఆదిః

ఉ|| బాలికేయం నస్యప్రీయః - పాలయైనాం - భ్రాతః కృపయా|

ధ్రు|| మా లునీహ మదన్త్యాపత్యమపి-మాకురు ప్రీహత్యాం నిస్త్రపయా|| ||బాలి||

౧|| సూతిసప్తక మారణా దృహ - శోచితాపి తవ సోదరీ|

భ్రాతరం సమ్మోదేనైవ - త్వాం పశ్యతి భిన్నేదరీ|| ||బాలీ||

వసంత|| మైనాం వధీః సపది మాశ్వాహి దుర్దశాం ||

శజ్జాపి మాఽస్తు మమ భావిసుతప్రసూత్యామ్|

వన్ధ్యా మివార్యసుత మా కురు మా మవన్ధ్యామ్

మా క్రోధ మాప్పుహి వృథా ప్రియసోదరాద్య||

మఱ్ఱాగతిః - నాథనామక్రియః - చతురశ్రః

౧|| ఇతి నిజపదయుగ్మం గృహ్లాన్తి - మతిభిన్నా మాక్షిప్య|

సుతాం స్వసు ర్హస్తుం స క్రూరోఽ - యతత దూర ముత్క్షిప్య||

౨|| తదా బాలికా దుర్గారూపం - దధతీ దుర్జనభీమం|

వదతి స్మేత్థం త్రస్తం కంసం - వాక్యం సుహృదభిరామమ్||

౩|| రే రే కంస నృశంస మూఢ న హితేఽ - హ మ్ముత్యుపేతు ర్వృథా

కారాగారనివాస కష్ట మనయో - స్సత్పూజ్యయో రామ కురు|

హర్తా భూమిభరం సదోత్తమజనం - భర్తా శృణు త్వాదృశ

క్రూరాణాం నిధనం దివానిశ మురీ-కర్తా క్వచిద్వర్ధతే||

మాలినీ|| ఇతి నిగదితవత్సాం - తత్క్షణేఽన్తర్హితాయామ్

వియదథ పరిపశ్య - న్విస్మితో భోజరాజః|

వినయ నమితమూర్ధో - భావుకం స్వ స్వసారమ్

సులలితవచసా ప్రా - సాదయ ల్లజ్జయేత్తమ్||

వాటకురజ్జీ - రూపకః

అ|| అపరాధీ నూనమహం - హా ధి జ్ఞమ జీవితమ్|

ధ్రు|| కృపయా మాం క్షమతాం భోః - కేవల మసంభావితమ్|| ||అప||

౧|| ఇహ ముహూ స్ఫుజనమేవ - హింసయతి ఖలః|

నహి శత్రుః కర్మణా వి - నా విశృంఖలః|| ||అప||

౨|| మరణతో బిభేమి కిం - బాలవన్ముధా|

శరణార్థిని ప్రసీద మయి - సాధువాక్సుధా|| ||అప||

శ్లో|| హన్మి శత్రూ నృత్రుణాం హన్యేఽహమితి బాలకః|

మన్యతే నూన మాత్మాతు నహి హన్తి నహన్యతే||

గ|| ఇత్థ ముదిత్వా - దేవకీ వసుదేవయో ర్భస్థనాని మోచయిత్వా - తాభ్యా మనుగృహీతః కంసో భద్రసింహాసన మారూఢస్య నృకలమన్త్రిపుజ్జవా నిమన్త్య తా న్వక్తృమాణ మభణ ద్భేదో మన్త్రిణః కోఽపి బాలకో మధ్వాతుకః క్వచిద్వర్ధత ఇతి యోగనిద్రయాహ మభాణి - తస్మా త్నృకలమాయావిశారదా న్రాక్షసా న్నానాదేశేషు ప్రవర్ధమాన బాలకా నిహన్తుం నియోజయన్తా మిత్యాజ్ఞప్యోత్మ మరణశబ్దయాహరనిద్రావిహారేషు సుఖం న వివేద - ప్రజేఽపి యశోదానన్దయో శ్చిరలబ్ధం దివ్యసుందరవిగ్రహం లోకోత్తర తేజశ్శాలినం సర్వగోపగోపీ ప్రేమాస్పదం నిజపుత్రకం పరిపాలయత - స్తత్రాస్తరే మాయావినీ పూతనా నామ రాక్షసీ కంసప్రేరితా మనోహర వేషయుక్తా - కుచకుంభవినిర్గలిత పయోవిషేణ తత్ర బహుబాలకా న్మారయన్తి - కన్మిన్నహని మన్దమన్దం నన్దమన్దిరం ప్రాప్య - సర్వజనా స్సన్దరాకారసల్లాపై ర్విమోహయన్తి - కాశ్చానదీలికాయాం భేలన్తం రమాకాన్త ముద్భృత్యయావన్నిజస్తన్యం పాయయితు మారేభే తావదేవ ముక్చా ముక్చా రే కపటార్థక కిమ్మదీయప్రాణానపి సమాకర్షయసీతి వదన్తి మమార

తతః సర్వప్రజవాసినో ఘోరరూపిణీం విగతప్రాణాం దానవీమపి - తద్విశాలో
రసీన్ద్రనీల లలన్తికాయమానం- ప్రపుల్లేన్ద్రీవరాక్షం - మన్దస్మితాఞ్చితా స్యారవిన్దం
సానన్దం క్రీడన్తం గోవిన్దం దృష్ట్వా - దృఢతాహ్లాదచిత్తా బభూవుః॥

శ్లో॥ క్రీడన్త మజ్గణే జానుచరం నన్దార్చకం హరాతీ
తృణావర్తానుర శృక్రవాతో భూత్వైకదాహృత॥

వియోగినీ॥ అథ సా నన్దసతీ హరాత్మచన్ద్ర, భ్రమివాతాపహృతం సుతం విలోక్య|
స్వశిరో హస్తయుగేన తాడయన్తీ, విలలాపాశ్రుఘ్నా స్థసారయన్తీ॥

యదుకుల కాంభోజీ - త్ర్యమ్రః

ఉ॥ కింకరోమి కిం వదామి - కీర్తనీయపుత్ర|
త్వజ్కుతో గతోఽమి స - స్త్యజ్య మా మముత్ర॥ ||కిమ్॥

౧॥ హాహా ధి గుర్విధిం కథ - మాగతో భ్రమివాతః|
అహో కింత్యామేవా-హర్షీ ద్దుర్వినీతః॥ ||కిమ్॥

౨॥ బాలక సత్త్వర మేహి పి-బ పిబ మమ స్తన్యమ్|
నాలీకాయతనేత్ర వి - నాశయ మే దైన్యమ్॥ ||కిమ్॥

శిఖ॥ ఇహైవోపావీక్ష - త్రప్రతిఫలితజామిఫల మసా
జీఘత్స న్నాక్రీడీ - దిహ పరిమృశం స్తర్లకతనమ్|
ఇహైవవ్యాభాక్షీ - త్సకల సవయేభ్య శ్చిపిటకాన్
శిశు ర్మే కిం వచ్చి - భ్రమిపవనభూత స్తమహృత॥

గ॥ ఇత్థం నానావిధై ర్విలపత్సు యశోదాప్రముఖ గోపాజ్ఞానసు గ్రామస్యాన్తికా
దశ్చానపర్వత ఇవ వజ్రవిచ్ఛేదితపక్షః కోఽపి రాక్షసో విగతాసు ర్ల తాత్పర్యాత

తస్యోరసి క్రిడన్తమపాయరహితం నిజతనయం నన్దసతీ విలోక్యార్బుతాహ్లాద
నిమగ్నాభవన్తీ గాఢ మశ్లిష్యన్తీ తన్మూర్ఛాన ముపజిఘ్రన్తీ కపోలం పరిచుంబన్తీ
తం స్తన్యం పాయయన్తీ నితరా మమోదిష్ట||

శ్లో|| యశోదా శిశవే స్తన్యం దద త్యస్యాస్యగవ్వరే|
జృంభయా విస్తృతేంద్రాక్షీ ద్విస్మయే నాఖిలం జగతి||

మజ్జరీ - పూర్వకల్యాణీ - చతురశ్రః

౧|| వసుదేవనియోగా దేకదా - ప్రజ ముపజగామ గర్గః|
ప్రసన్నహృదయో జ్యోతిశ్శాస్త్ర - ప్రవీణ స్తులితభర్గః||

౨|| ధరణీదేవాగ్రణీం నమస్కృత్య తం నన్దోఽపి జగాద|
గురువరేణ్య సంస్కృ ర్వేతో మమ - కుమారౌ సత్యవాద||

శ్లో|| బలరామ ఇతి జ్యేష్ఠం కనిష్ఠం కృష్ణ ఇత్యసౌ|
అన్వర్థకాభ్యాం నామభ్యా మాచఖ్యౌ ధరణీసురః||

గ|| కుమారావపి జానువిన్యస్తపాణితలా వితస్తత స్సజ్చరన్తే - గోపాజ్ఞానంశుక
విలగ్న కరాంబుజౌ క్వచిత్పరిభ్రమన్తే-స్వహస్త పరిగృహీత గోవత్సలాఙ్గాలాకర్షణై
ర్థంబాలప్రదేశేషు నిపతన్తే- మాతృపయోధరోభయ పార్శ్వవిలోలాఙ్గులిజాలైః
స్తన్యపానసమయే ముహూరుత్పతన్తే - కోమలకరవిన్యాసై ర్నిజాభిలషితం
సూచయన్తా వవృక్తమధుర మాలపన్తే - స్వకీయ ముగ్ధకృత్యై స్సకల
మునిమానసాన్యపి ప్రసర్తయన్తే - లీలాతాండవవేలాయాం సమున్నతోత్తమా
జ్గాభ్యాం పన్నగాధీశశోభాం వహన్తా - వజ్రసమ్మృష్టపక్ష్యాఙ్గరాగైః కలభా
వసుకుర్వన్తే- జననీస్తన్యం నిశ్శేషం నిపీయ పరమయోగోద్భవామృత
పానమత్తయోగినావిప పారవశ్య మాప్నువన్తే- తనునంలగ్నధరణీపరాగంవిభూత్యా
ఫాలాశ్చామృక్తాలలామ బాలచన్ద్రలేఖయా లలాటవిలసత్కస్తూరీతిలక తృతీయ
నేత్రేణ గ్రీవాబద్ధేన్ద్రనీలమణిచ్ఛవినా హారవల్లిఫణిహారవల్లాపి శివసారూప్య
ముపయానౌ రేజతుః||

- గీ|| తద్విహరణైః ప్రముదితా, వ్రజాజ్ఞా న్నద్విలోకనాసక్తాః|
హస్త బభూవు స్సతతం, విస్మృత్య గృహే వ్యవశ్యకార్యాణి||
- గీ|| వల్లవగృహ నవనీతం, సమస్త మాభక్త్య కైతవేనాగత్య|
దేహ్యాంబాన్న మ్మృతతి, ప్రాహ స కృష్ణోఽపి నిరపరాధ ఇవ||
- గీ|| అనుదినమపి కృష్ణః సజ్చారసంభాషణదక్షస్స నేపకుమారైః సహ మిలిత్వా
యూయ జ్ఞావో వృషభోఽహమితి సమితాజ్ఞో గర్జన్ నూట - రాజాహం భటా
యూయ మేతైతే త్యాజ్ఞాపయతిస్మ - తస్మరోఽహం యూయం గృహస్థా ఇతి
సహచరా న్స్వాపయిత్వా వసూన్యవహృత్య తిరోబభూవా - హం సూత్రధారో
యూయం బహరూపా ఇత్యభినయతిస్మ - ముమా రిత స్తత స్సముత్పప్లవే -
క్వచిత్తిరోధానకేలిం తతాన - క్వచిడ్డేలయా డేలయామాన - క్వచిత్కన్తుకై
శ్చిక్రీడ - క్వచిజ్ఞారచేరవేపై శ్చచార - గోపికాఅపి తస్య కుమారశేఖరస్య
కపటచేష్టితై ర్భూవాశో వశ్చౌతా యశోదా మిత్రం జగదుః||

కాపి - చతురశ్రః

- ఉ|| జనని యశోదే శృణు ■ సుతా - సాధుచేష్టితాని|
- ధ్రు|| వనరుహనయనేఽస్మాక మత్యార్త - వచనా న్యేతాని|| ||జన||
- ం|| ప్రసూతికాసు రుదత్సు శిశుభ్యః - పయో నాస్తీతి బహుధా|
ప్రసవ్యా వత్సాన్మోచయతిస్మ - ప్రహసన్లోభ్యః స వృధా|| ||జన||
- ౨|| కలశసంపూర్ణ తప్తవయ సై-కనిష్ఠసుతో నిపియ-శేషం సఖిభ్యః ప్రదాయ|
దలతిస్మ సర్వరిక్తభాణ్డాని - తన్వజ్ఞీ కింబ్రువీయ|| ||జన||
- ౩|| హస్త శిశు సై చోరయితుం మ - దాలయాస్తరం గత్వా|
- మే|| ప్యుపరిస్థిత ఘట మీక్షిత్వా - ధరా దులూఖల మయమ్
పాత్వా - కలశస్య చ్చిద్రం కృత్వా||

ధ్రు|| శాంతపిపాసు ర్భూ రాయతః - సమస్తం పయః పీత్యా ||జన||

గీ|| భక్తితపోషం కింఞ్చ, త్సుపాధరేలిప్త దధి సుపుత్ర సే!
శ్వశ్రూ రతాడయ త్తా, మవివేకా త్సుందరీద ముచితం కిమ్||

త్ర్యప్తః

౪|| గృహమపి తాసాం గత్వా - పుత్ర మఖిలం భక్తిత్వా!
మే|| సహసా భాణ్డాని - గేహిష్యాసాం - స జహౌ శూన్యాని
ధ్రు|| అహహ ఘోరకలహోఽభూ - దాసా మేతాసామ్ ||జన||

శ్లో|| మదన్యః కోఽపి దేవోఽస్తి కిమిత్కబ్ధాక్షి తే సుతః!
నిరకార్తీ దైవపీఠీ ముచ్చిష్టేన మమాలయే||

ఉ|| నవనీతం సజ్జనంతం - నవనవనీరదకాంత!
ధ్రు|| మవారుద్ధ బాలా మే తనూజం - తవాసహసశీలా!
మే|| అవిశజ్కుం వ్రనం స త - స్యా నఖై ర్దదాలా|| ||జన||

గీ|| కిమితి త్వన్నామైషా, క్రిడంతం తం గృహ్శణ్డేఽప్రాక్షీతే!
సత్వర ముపేత్య తస్యా, అధరం సందష్టవా న్కిమేషోఽల్పః||

చతురశ్రః

౫|| మదీయపుత్రం విలోక్య నిద్రా-మత్తం సవయస్కం తస్య-శిరోజాం స్తర్లకస్య!
త్వదాత్మజో లాఙ్గలే నిబద్ధ-తమపి పశు మతిత్రసత న-ర్వాఙ్మనా నజీహనత||జన||

గీ|| భ్రష్టం కన్దకమీతి తే, సుత శ్చరేనాన్మదీయగృహమేత్య!
స్నానం కుర్వత్యా మ, త్పుత్ర్యా స్సమచూచర దృత దుకూలమ్||

గ|| ఇతి బహుధా వదంతం సకలగోపీనజ్ఞం సమాశ్వాస్య - నిజకుమార ములూఖలే
యశోదా బబన్ధ - బాలకృష్ణోఽపి త ములూఖలం కథంచిదపి సమాకృష్ట
యమలార్జునవృక్షాన్తరం ప్రావేశయతిస్మ - తత స్తత్తరుయుగలమపి భీకరరవేణ

సహసా ప్రాభజ్ఞ - తదాఽత్యాశ్చర్యయక్తోన నోఽప్యపాయరహిత మాత్మజం
 బన్ధనా ద్మోచయిత్వా సదోపద్రవసంక్కులితం వ్రజం విహాయ సకలబాన్ధవైః
 ర్గోభిస్సౌకం - కాలిన్దీజలసంపూతం సర్వాభీష్ట వస్తుసమేత మఖిలజన పావనం
 బృన్దావనం జగామ - కృష్ణోఽపి తత్ర బకాఘ గర్దభాద్యఖిలామరకణ్ణాన్మిహత్య
 కుమారవయసి చతురానన సంశోధితానన్యమహిమాతీశయ - ఏకస్మి న్దినే కాలియ
 ఫణి మపగతదర్పం చకారేతి విగదంతం శుకయోగినం పరిక్షి దిత్థ మువాచ॥

గీ॥ ఆస్వాద్య నన్దనూనో, శృరితామృతమపి జడః కథం తుష్కేతి
 వద సంప్రతి శుకయోగిన్, కాలియమర్దనకథాం తపోభోగిన్॥

శో॥ తదా వైయాసకో విష్ణుకథా కథనలలాసః
 సౌభద్రనూనం స ప్రాహ సావధానం పరిక్షితమ్॥

జంఝూటి - త్ర్యప్రః

ఉ॥ శృణు నరేన్ద్ర మా మేక - స్మి న్దినే హరి ర్మ-ర్ది త దివిషదరిః॥

ధ్రు॥ రణభీమః కాలిన్దీ - హ్రద ముపాగతః॥ ॥శృణు॥

ం॥ ఏకాక్యేవ భ్రమ న్విపి - నేఽకుతోభయః - సుశ్రీకరోదయః॥
 సోఽకామయత కాలియ ని - రాకరణమతః॥ ॥శృణు॥

౨॥ స్ఫీతకదంబావనిరుహ - శిఖర మాశ్రితః ప్రేక్షిత దృఢవృతః॥
 శీతలగంభీరాంభ - శ్శిఘ్ర ముపగతః॥ ॥శృణు॥

శ్లో॥ కృష్ణస్య లజ్ఞనోత్పాత వేగేన హ్రద ఏథితః॥
 సద్య శ్శతధనుర్మాత్రం కాలియోఽపీతమూహత॥

గీ॥ బాలః కోఽపి హ్రదమ్మోఽక్తోభీ దవిశజ్జమేవ నిర్భీతః॥
 ఇతి మత్వా ద్రాక్కుష్టం, దప్త్వా గాఢం బబన్ధ భోగేన॥

గీ॥ తతః కృష్ణ మనుస్మత్య సచ్చారన్తోఽపి గోపా స్తత్సరోవరోపకణ్ణ ముపేత్య -
 చేష్టా రహితమివ స్థితం - భోగిభోగపరివేష్టితం - ప్రాణసఖం విలోక్య - హా

హస్త విలోకయ తత్కారభుజజమ్ కృష్ణం నందప్యా నిజభోగనాభా స్త్రి
త్కింకుర్మ ఇత్యారా ప్రిరే విలలాపుః - గోసమూహోఽవ్యభ్రాణి విముఖా
న్నాహారం విస్ఫుజ్య సమున్నమితమస్తకో నశ్చేష్టితో బభూవ - తత్రాంతరే బహుశో
దుర్నిమిత్రాని ప్రజే వీక్య నంద యశోదాది బున్దవివాసినః కృష్ణ దిద్భక్షయేత
స్తతః పరిభ్రమన్తోగోవిన్దపాదచిహ్నస్యనుస్మత్య కాంతారం ప్రావివిశు -
ర్బలరామోఽపి విజ్ఞాత హరిప్రభావ స్తాన్తు నివారయామాన - తేఽపి కాలిన్దీహదే
తథాభూతం వాసుదేవం సమాలో క్యేత్తం చక్రన్దుః॥

త్ర్యప్తః - పున్నాగవరాలిః

ఉ॥ హహహ ప్రియపుత్రక కిమిదం - త్వా - మవితుం కో మార్గః కృతవిపదమ్॥

ధ్రు॥ ఆహో పూతనావిషహరిన్ వ్యా - లాధీనోఽపి సదుపకారిన్॥ ॥హహ॥

౧॥ హస్త త్వమదశ త్కిం నాగః స-న్యజ్యాస్మా స్మారాణిఃపూగః॥

త్వంతు సమర్థో నః పాతుం వ-త్స త్వాం శక్నుమో న త్రాతుమ్॥ ॥హహ॥

హరిణీ॥ వచనమపి న - శ్చోత్రానందం - వదే త్క ఇతఃపరమ్

శుభకర కరాం-భోజేనాస్మాం - స్పృశే త్క ఇతఃపరమ్॥

నయనసుభగా-కృత్యా ఘోషే - చరే త్క ఇతఃపరమ్

ప్రియతనయ కిం - కుర్మో జీవ-చ్ఛవోపమితా వయమ్॥

గ॥ ఇత్థం రోదుర్యమానా నందయశోదాది ప్రజజనా జీవనాశాం పరిత్యజ్య
పరస్పరమాశ్లిష్యాధాద్రాదే మర్తు ముద్యుక్తా బభూవు - స్తదా భగవాన్పులదేవ
స్తా న్విలోక్యాబ్రవీద్దైర్య మవలంబ్య పశ్యతాం భావిశుభమితి - కృష్ణోఽపి
శోకాగ్నిదన్దవ్యామానా నాత్మీయ జనా వ్రాకృతఇవ ముహూర్తమాత్రం విలోకయ
న్నిజదేహం ప్రవర్ధయామాన - తతః కాలీయ స్సన్తప్తాయతభోగో దీర్ఘం నిశ్చ్యస్య
దంశనాని సమాపయ్య కృష్ణం విహాయ ప్రణతఃపణో ధూమకాష్ఠ ఇవ దూరే
విశ్రాన్తో బభూవ॥

ఇంద్ర! ఏకేన హస్తేన గలం గృహీత్వా, సంభ్రామయం శృక్రమివాస్తరక్షే!
తం పాతయామాస, నిరస్తదర్పం సర్పం కుమారో భువనైకవీరః॥

ధనశ్రీః - చతురశ్రః

ఉ॥ కాలియఫణిఫణామణ్డపే ప - జ్యజల్చనే ననాట॥
ధ్రు॥ కాలిన్ధీకల్లోలఘోషే - ఘనమ్బదజ్గనాదోపమే ననాట॥   ॥కాలి॥
ం॥ సలలితాబ్జచరచఞ్చరీక ని - స్వనఐవ గాయకతానే॥
విలసతి మణ్డలహంసకూజితే - వితతకాంశ్య తాళరవసమానే॥   ॥కాలి॥
గ॥ తతో హరిచరణప్రహరై ర్విదలిత ఫణామణ్డలం మ్రియంతం కాంతం విలోక్య
దురన్త చిన్తానన్తాపితస్యాన్తా నాగ కాన్తాః స్తన్తకచభరాః ప్రచలితభూషణాః
కుచభారాకమ్పితావలగ్నా ముహూర్గలితాంశుకా బాలావలిం పురస్కృత్య కృష్ణం
ప్రణమ్య నిటలతటఘటిత కరకమలపుటా ఇత్థ మూచుః॥

వీలాంబరిః - త్రిపుటః

ఉ॥ పతిభిక్షాం దేహి శ్రీవిభో స - ర్వజగత్ప్రభో॥
ధ్రు॥ సతతపన్నగశయాలో ఈ-శ దయాలో॥   ॥పతి॥
ం॥ అవతరసి దుష్టాన్ని-హన్తుం శిష్టాన్సమ్మన్తుమ్॥
భవవారినిధి వహిత్ర ర - మాకళత్ర॥   ॥పతి॥
౨॥ పూర్వజన్మ న్యకార్థీ త్కిం - పుణ్యం ఫణి రేషోఽగణ్యమ్॥
శర్వార్చితం తవ పదం - సమువాహ మోక్షదమ్॥   ॥పతి॥

వసంత॥ నాకాజ్ఞాతి త్రిదివరాజ్య రమాధిపత్యమ్
నో వాఞ్ఞాతి ప్రకటితాష్టవిభూతిసిద్ధిమ్॥
నైవేచ్ఛతి ప్రథితమోక్షపదం కదాపి
త్వత్పాదభక్త్యమృతపానరతి ర్ముకున్॥

శ్లో|| అస్మానుద్వాహ యాస్మాక మవిత్వా జీవితేశ్వరమ్|
కల్యాణం త్వత్ప్రతం నిత్యం కో వివాహః పురాతనః||

గ|| ఇత్థం ప్రార్థయత్సు కాలియాజ్ఞనాను కరుణానముద్ర శ్వరణాగతవత్సలః పుణ్డరీకాక్ష
శ్వరణఘట్టనేభ్యో విరరామ - భుజజగ్గతిరపి పునర్లబ్ధచేతనోఽత్కాలిం బధ్వా
కృష్ణం విజ్ఞాపయామాన్||

తాడిః - రూపకః

ఉ|| భద్రం కృత మిశ్వర త్వయా స - త్పాలనోదయ|

ధ్రు|| క్షుద్రం మాం ప్రపునీతే - శుంభత్పాదాబ్జం తే|| ||భద్రం||

ం|| మత్ప్రవర్తనం కుటిలం - మన్ముఖమపి విషజటిలమ్|

సత్ప్రమాదకరం మాం - శాసిత్వా కిన్తమామ్|| ||భద్రం||

శ్లో|| ఇత్థం స్తువంతం నాగేన్ద్రం సదయో హరి రబ్రవీత్|
వస త్వం వార్షిధౌ తార్క్యభీతి స్తే మాన్వితఃపరమ్ ||

గ|| తతః కాలియే నపరివారేఽంబుధింగతే - నాగాజ్ఞాదత్తదివ్యాంబరాభరణ భూషితం
కాలిన్దీప్రాదోత్తీర్ణం సుతం - పరిష్కల్య సాద్భుతాహ్లాదో యశోదానందో నుఖ్యతఃస్మ-
కృష్ణోఽపి దావాగ్నిపాన గోవర్ధనోద్ధరణా ద్యమానుష చక్షైః స్సకల బృన్దావనవాసినః
స్వమహిమానం దర్శయన్ వినదిన ప్రవర్ధమాన నిజతారుణ్యేన సర్వ
గోపాజ్ఞనామానసాన్యపహరన్గోపికా వస్త్రాపహరణాది చమత్కార లీలాః ప్రకటయ
స్తేకస్మిన్దినే కాస్తారమధ్యే మధ్యస్థినాతపసస్తప్త గోప్రజం శీతలేక్షుచ్ఛాయం వినీయాన్న
బుభుక్షుః సమోపే యజ్ఞ మచరంతం బ్రాహ్మణ్య మన్నం భిక్షయేతి సహచరం
ప్రేషితవాం స్తేఽపి యాయజ్ఞాకా వాసుదేవసహచర మిత్ర మూచుః||

ఖరహరప్రియా - చతురశ్రః

- ఉ|| యాహి యాహి మూఢ నా - స్వస్థం శూద్రాయ లాఘవేన|
 ధ్రు|| అహో కః సంప్రయచ్చతే - హస్త పురోడాశం శునకేన|| ||యాహి||
- ౧|| కిం సూర్యా చన్ద్రమసౌ బల-కృష్ణా కిమ్యగ్నామరుతౌ|
 శంసితౌ త్వాద్భ్య గ్గోపాలో - సత్వర మపసరతౌ రజ్జరతౌ|| ||యాహి||
- గీ|| సహచర కథితోదంతం, శ్రుత్వా కృష్ణో విహస్య మృష్ణాన్తమ్|
 దాస్యన్తి ద్విజవనితా, ఇతి సహసా ప్రేషయ త్పునర్భుత్యమ్||
- శ్లో|| కృష్ణస్య భృత్యః సజ్గత్య యజ్ఞవాటిం కృతాఞ్జలిః|
 నిత్యసంపూత మన్నాయ ప్రాహేత్యం బ్రాహ్మణీసభామ్||

సవరోజాః - త్ర్యప్తః

- ఉ|| అత్ర వనే స్థితవా న్యనమాలీ - మురళీవాదనశాలీ|
 ధ్రు|| తత్రభవా న్గోవర్ధనధర్తా - కాలియ గర్వాపహర్తా|| ||అత్ర||
- ౧|| అన్నబుభుక్తు ర్నన్దకుమారః - కోటిమన్మథాకారః|
 సన్నతభక్త మనోఽభీష్టదాతా - కపటనాటకరజ్జనేతా||
- ౨|| భిక్షతేఽన్తం నిత్యసన్తోషో - లీలామానుషవేషో|
 అక్షతగోపాలికా చిత్తచోరః - సంసారాంబుధికర్ణధారః|| ||అత్ర||
- మాలి|| స తటిదభినవాభ్ర - శ్యామలః పీతవాసాః
 పరిచలదవతంసీ - భూతతాపిఞ్చగుచ్ఛః|
 ప్రముదిత పరివారః - సర్వలోకైక వీరః
 సమభిలషతి భోక్తుం - త్వత్ప్రసాదం ముకుందః||

గ|| తతో మునికాంతా అపి సన్దేషపరపశీకృతస్వాంతాః - కృష్ణ సన్దర్శనోత్సుకా
ముహుర్ముహస్సస్తాంశుకాః - పులకిత సర్వాజ్ఞాః సమ్మోదబాష్పప్లుతాపాశ్లాః
సంభ్రమవిగళితధమ్మిల్లబ్ధాః విస్మృతాఖిల సంసారగణ్ధాః - శశ్వత్కమ్పితావ
లగ్నాః సద్భక్తినిమగ్నాః - స్థలితయానా వర్ధమాన సన్దసన్దన సున్దర పాదారవిన్ద
ధ్యానాః పవిత్ర వస్త్రాబజ్జుతాః - వాసుదేవవర్ణనావశజ్జుతాః సహసా మా మా
మేతి భర్తృయతః పతిపుత్రాది ప్రాణబన్ధనపి నిరాకృత్య వివిధమృష్టాన్నాని
స్వచ్ఛపాత్రేషు సజ్జిత్య - మార్గస్థాల్పశిరాకణ్ణకాని పుష్పాణి - ప్రచణ్డమధ్యాహ్న
తపం జ్యోత్స్నామివ - వాసుదేవ సహచర మాత్మబంధుమివ మన్యమానాః -
సంశ్రితానందకన్ద మ్ముకున్ద మాలోక్యేత్థ మ్రుస్తువన్తిస్థ||

శ్లోః - మిత్రః

ఉ|| జయజయ కారుణ్యసిన్ధో కృష్ణ - జయజయ సంశ్రితబంధో విగతత్పష్ట||
ధ్రు|| జయజయ వాగీశద్భమర వినుతపాద-జయజయజయ నిత్యలక్ష్మీవినోధ|| ||జయ||
౧|| బాల దూర్వాదలశ్యామ కృష్ణ - ఫాలాశ్చిత దివ్యముక్తలలామ||
నాలీక నేత్ర సంపూర్ణచన్ద్రవక్త్ర - నన్దకుమా రాభినవమన్మథాకార|| ||జయ||
ఉప|| క్షుధార్తవన్నోఽర్థయసే న్నమితం, ఛలేవ సద్భక్తి పరీక్షణార్థమ్||
అన్నస్వరూపోఽవ్యభిలేశ్వరోఽపి, త్వ మాత్మత్వప్రోఽపి ముకున్ద చిత్రమ్||
శా|| మా మా మేతి నివారితా అపి వయం - భ్రాత్రాదిభి ర్భావన్తే
స్తృత్యాదాంబురుహద్వయార్చనరతా - ఇత్తం ప్రభో స్వాగతాః||
కృత్వాలం నిరతప్రమాదకలితం - గార్హస్థ్య మాహో భవ
త్మైజ్ఞర్మైకపరా స్తవానవరతం - భక్తా హరేఽస్మానవ||
శ్లో|| గుణవా న్మూర్తిమా న్మర్త్య ఇతి త్వా మిహ మన్యతే||
మూఢభీః కిన్తు సాక్షాత్త్వం పరబ్రహ్మేన కేవలమ్||

గ|| ఇతి స్తువంతం మునిపత్నీ సఖాం భగవాన్వాసుదేవోఽపీతమువాచ - భోభో
స్సాధ్వీనికురుంబ - యథార్థప్రతిపాదితై ర్వేదాంతసారభూతై స్త్వదీయాలాపై
స్సంప్రీతోస్మి॥ కులాజ్ఞనానాం పతిశుశ్రూషైవ పరమధర్మః - సాధుకృతంతు
మత్సన్దర్శనేన నిశ్చేయసదాయకేన-మదీయపాదాబ్జచిన్తైవ కైవల్యాయ కల్పతే -
మామక దర్శనేన విధ్వస్తాఖిలకర్మబన్ధం సంతతానవద్యం త్రైలోక్యసంపూతం
భవచ్ఛరిత్రంవిజ్ఞాయ త్వద్భుజ్భుజ్మమపి నితరాం సస్తుష్యత్యేవే - త్థం వదంతం
భగవంతం ప్రణమ్య తతో మునిపత్నీ మణ్డలం నివర్తయామాస - మునయోఽపి
స్వహృద్యం ప్రణీనవే భగవద్దర్శనేన ప్రసన్న ముఖకమలాః స్త్రీః ప్రశంసం
ర్హరిరపి నానావిధక్రీడాభి ర్గోపసుందరీ రనుదినం సముల్లాసయం శృచారేతి నిగదంతం
శుకమహర్షిణం పరిక్షి ద్వక్యమాణం పప్రచ్ఛ||

శ్లో|| సర్వధర్మ స్థాపనాయ యది భూమావవాతరతే|
విష్ణుః కథం బ్రూహి మునే పరనారీరతోఽభవతి||

గ|| శుకమునీన్ద్రోఽప్యవద చ్ఛ్రుణు నరేన్ద్రచన్ద్ర - నిఖిలపదార్థా న్మక్షయన్నపి
సర్వ భక్తకో యథా దోషై ర్మలిష్యతే తేజస్విన స్తథా వాసవ చన్ద్రాదయ ఇవ
దుష్టా న భవన్తి - కిజ్ఞానీశ్వరః కథం విజయేత పరనారీసజ్జమ - మఖిలవ్య
గౌరీశ్వరం వినా కోఽన్యో హాలాహలం పిబేత్ - కిన్తు ప్రభూణాం వచన
మవితథమేవ భవ త్యాగ్యాస్తుతద్వచన మనుల్లజ్జ్య సజ్చరన్తి - కిన్తు తే
ప్రభుచరితం సత్యాసత్యమితి నిశ్చిత్య తన్నానుసరన్తి - తర్హి మునీన్ద్రాస్తు
యత్పాద పజ్కుజపరాగ ధ్యానసంప్రాప్తయోగనిరూఢ త్వేన విగలితాఖిల కర్మబన్ధా
యథేష్టం విహరన్తి స ప్రభు ర్నిత్యశోభనో యథాతథా కరోతు - తస్య కిం
నామ భవబంధనాని-గోపేషు గోపికాస్వపి సర్వ జన్తుషు సజ్చరత స్తన్మహాత్మనః
కాః పరాజ్ఞనా జగన్మయ స్తథాఽకరో లీలామానుష విగ్రహోఽథ కిం
శ్రూయతా ముత్సర కథా||

శ్లో|| కంసోఽపి దేవమునినా కథితం బలకృష్ణయోః|
నిశమ్య బృన్ధవృత్తాన్త మక్రూర మిద మబ్రవీత్||

అథ - రూపకః

ఉ|| అక్రూర నిర్వకగుణ మ - దాత్మమిత్ర|
సంతత కల్మషవిరహిత|| ||అక్రూ||

ధ్రు|| చక్రీ వ్రజే మద్విద్వి డస్తి|
సత్వర మానయ తం హిత|| ||అక్రూ||

౧|| వసుదేవసుతౌ బలకృష్ణౌ మమ - వైరిణౌ|
నన్దాగారే స్తస్మా|
అసమానబాహుగర్వయుతా|
వహహ నితానితావత్రస్తా|| ||అక్రూ||

శ్లో|| ఆహ్వాయస్య ధనుర్భాగం వీక్షితుం బలకేశవౌ|
కథంబోదపి తౌ హత్యా సుఖిష్యామి ప్రియజ్ఞర||

ఉప|| దనుజారి రవాతర ధరణ్యాం, సురసంప్రార్థనయాధునా ముకున్దః|
వ్రజ ఆస స మాం నిహస్తుకామః, ప్రహణిష్యామి త మీదృశచ్ఛలేన||

శ్లో|| ఆజ్ఞాపితోఽక్రూర ఇతి వ్రజ స్వజ ముదారధీః|
కృష్ణం దిదృక్షు స్సర్వేశం సపదీతం వ్యతర్కయత్||

బేగడా - రూపకః

ఉ|| ధన్యోఽహం ధన్యోఽహం - ధన్యోఽహమతీవ|

ధ్రు|| ధన్యోఽహం గోవిందం - ద్రక్ష్యామి సుకృతీవ|| ||ధన్యో||

౧|| యం ధ్యాత్వా సూరయో భ - వాంబునిధిం తేరుః|
సంధ్యాయా మిక్తిష్యతే - సమయాఖిలకారుః|| ||ధన్యే||

౨|| ఈదృశ చ్ఛలేనాపి - ప్రేషితవా న్మాం సః|
మేదిన్యా మృమ కేవల -మిత్రమేవ కంసః|| ||ధన్యే||

౩|| పశ్యేత్కిం శత్రుతయా - పరమవైరిదూతమ్|
శశ్యా దుత మాం సర్వ-జ్ఞః సద్భక్త్యుత్తమ్ ||ధన్యే||

మ|| అలక భ్రాజిత మిన్దుబింబసదృశం - హాసప్రభోద్దామ ము
జ్జ్వలపద్మాక్ష మమూల్యకుణ్డల లస - ద్గణ్డం తదీయాననమ్|
కిం ద్రష్టుం ప్రభవాణి సంప్రతి శుభ - మ్మే సూచయంతః ఖగాః
సవ్యం యాన్తి మృగాఅపి శ్రితజన - క్షేమజ్కర శ్శృపతిః||

శిఖ|| త్రియామాయామస్యాం - వ్రజ ముపగతం మాం వ్రణమితమ్
కరేణోద్భత్య ద్రా - క్కుజనవరదేనాంబుజరుచా|
జగన్నాథో మన్ద - స్మిత లలితవక్త్రో మధురిపుః
స కిం మే దద్యా త్సం-మద మభయ మార్తావనపరః||

గ|| ఇత్యక్రూరోఽనేకసజ్జుల్పోపేతస్సన్ - ఘనచన్దన కున్ద కుటజ తాలసాలకురువక
వట మాకన్దం నన్దితబలగోనిన్దం వికచారుణారవిన్దం బృన్దం వ్రవిశ్య - తస్మిన్త్రిష్టద్గు
విపిన విలసిత స్వాదుత్పణగ్రసన పారవశ్యవిలంబిత గమనాన్విత
ద్విహాయన్యూపనర్యానాథ సంచయాన్వేషణత్వరయా నిమ్నాన్నత స్థలాన్యవిశజ్జం
ధావతాంగోపకానా మాహ్వన శబ్దా నాకర్ణయన్ - కోమలఘాసఖాదన
కుతూహలస్థలితగమనానామపి గోష్ఠ్య వత్స సంస్మరణా ద్ధావన వేగ దీర్ఘిక్ష్మాత్కానా
మంభారవయంతానాం ధేనూనాం సజ్ఞా దపసరం ప్రైర్లక ధరా
న్నవనూతికానుగమ్యమానా న్దామహస్తా న్వల్లవా నృన్ద మన్ద మాలోకయన్ -
వ్రణోభయపార్శ్వయోః కలజ్కరహితా న్న్యాయాది దుష్టసత్వనివారణ పటూన్

కుఠార కుస్త శరాసనప్రముఖాయుధహస్తా సప్రమత్తా ధ్యాయరక్షకా నతిక్రమ్య
నానా విధ సరసతృణాస్వాదన గరిష్ఠాభిః ప్రవిష్టగోష్ఠాభిః - రోమన్థలీలాలసాభి
ర్థేనుభి రభీష్ట గోసజ్గమ రభస ప్రభూత పరస్పర యుద్ధసమయ
నినాదితచటలవిషాణకోటిభి ర్వుషభై - రకుణ్ఠితబల త్రుటితకణ్ఠరజ్జుభి
రాపీయమాన మాత్మపయోధరై ర్వత్సతరై - స్సాహాయ్యార్థి గోపకుమారకావ్యస
శబై - రజ్జౌత భర్తు పుత్ర శ్వశుర దేవరాభిః పశ్చాయుధభల్ల భగ్న హృదయాభి
ర్విస్మృతగృహకృత్యాభి సృజ్యేతస్థల కృష్ణాగమనతత్పరాభి ర్గోపకామినీభి
ర్థేనుదోహనవేలా వికీర్ణపయోబిన్ననన్దోహ పరంపరా సంపాదితపజ్జై ర్దోహనసమయ
గోపకరాకృష్ట క్షీరనినాదితకలరై - ర్మహోక్షకణ్ఠ సంస్పర్శన స్పిగ్ధమన్దిరద్వార
దారుస్తంభప్రాస్త నూతన జనవిలోకన కుపితసారమేయ భయజ్కరారావై
ర్విరాజితం - బలకృష్ట బాహుదణ్డప్రాకార రక్షావశేషభూషితం ఘోషం ప్రవిశ్య
తస్మిన్బలజామ్కశాది రేఖాన్వితాం హరిచరణ పద్ధతిం సమోక్త్య - ప్రచురసమ్మద
రోమాణ్యః సన్తేష బాష్పప్లుతాక్షో రథ మవతరన్ - పద్మనేత్రో - రజ్గద్గాత్రో -
ధేను దోహనవాటిగతా - వలజ్మతా - వుద్యద్బాభానితో - నీల పీత
సవీనోజ్జ్వలవానితో - కుసుమమాలాశ్చీతాకారో - ధీరో - కాముకీమారో -
రామకృష్ణావీక్య - పులకితసర్వాజ్ఞ సన్నోపాశ్రు సంపూర్ణాపాద్యో భూత్వా ప్రణామ
తమపి చక్రాక్షితహస్తేనోద్ధృత్య భ క్తవత్సలః కేవల సృమాశ్లిష్యాదరేణ గాం
దత్వా భోజయిత్వా పల్యజ్యే సముపవేశ్యేత్థం బభాణ||

కేదారగోడః - చతురశ్రజాతిరూపకః

ఉ|| కుశలం తే కిం సుహృదాం శోభనమ్|

సదమల మృదుల హృదయ వద|

ధ్రు|| వశగాః కిం ప్రజా విభోః సంతత కాంక్షిత సత్పద||

||కుశ||

ం|| వసుదేవ దేవక్యో మ-త్రప్రభవవ్యాజ నిబద్ధో - బన్ధనాలయః|

ఘోరే - ప్రాణానిలోపేతా కిం జ్ఞానసమ్మద్||

||కుశ||

శిఖ|| నిశమ్య త్వద్భున్దా - వన గమనవార్తాం విమనసౌ
 త్వయా వక్తాం కిం తౌ - రహసి కథితవ్యం కథయ మామ్|
 నవిజ్ఞాయోదంతం - మమ కిమపి బాష్పప్లుతదృశౌ
 కథంభూతా వాస్తా - మహాహ పితరౌ మే ప్రియతమా||

కాపీ - మణ్డరీ - చతురశ్రః

౧|| వద కిమర్థ మాగతో భవానితి - వదంత మథ లోకేశమ్|
 తదా జగాదాక్రూరో నారద - కథనం కంససశామమ్||

౨|| వైరకారణం కంసకృతం తం - వధోద్యమం దేవక్యా|
 వీరయాగచ్ఛలే నాహ్వనం - విహస్య హరిః సదైక్యః||

౩|| నన్దాది గోపబున్ద మవేక్ష్యా - నన్దసహితోఽంబుజాక్షః|
 సున్దోపసున్ద నాశకోఽవద - త్సుష్టు పాతక విపక్షః||

శా|| భూనాథో మఖ మిక్షితుం సవది నః - కంసః సమాజ్ఞప్తవాన్
 గోక్షీరప్రభృతి ప్రదేశసచయః - సశ్చోయతాం సత్వరమ్|
 యానాన్యాయత ప్రభాతసమయే - సన్నదర్థభద్రాణ్యలమ్
 సంలాపైః సహసా భవామ మధురా - యత్రాభిముఖ్యం వయమ్||

శ్లో|| అక్రూరో నయతి శ్రీశం మధురామితి గోపికాః|
 శృణ్వన్వోఽన్యోఽన్య మిత్థం తాః ప్రేమబద్ధా బభాషిరే||

బేహగ్ - మిశ్రః

ఉ|| బ్రహ్మ గృహస్థాగ్రేనర - ఇతి - బాధం విశ్వసిమౌ వయం నదా|

ద్రు|| జిహ్వాప్రచారః స ఏవాధునా-శ్రీపతిమపి సజ్చలయతీతో ముదా|| ||బ్రహ్మ||

హరిహరి చతురాస్యః పుమా న్నూన-మస్మానతః క్లేశితవా న్మృతినహృదయః|
 కరుణాలవాలా సరస్వతీ నః-కష్టం వదామ స్తాం కాలోఽన్యదయః|| ||బ్రహ్మ||

౧|| హరి మన్దహాసం హరే ర్యచశ్చి - హరి హస్తాలంబన మాహ్వన ముతా
హరి రహఃక్రీడా మితఃపరం శ్రీ-హరి నజ్జతిం కథం విస్మరామో బత|| ||బ్రహ్మ||

౯|| అహాతో నగరం ప్రయాతి సహసా - బాలాః కథ మ్మే స్మరాత్
తిష్ఠన్తే విరహో నృమాద్య నితరాం - దుఃఖన్వమూ ఇత్యసౌ|
గోవిన్దో నహి మన్యతేఽతిజరణా - గోప్యః ప్రయాణం హరే
స్తా హస్త ప్రతిషేధయన్తి నపునః - కింకర్తుమిశామహే||

శ్లో|| స్వస్థై హిత్యాఽక్రూర నామ చక్రిం దూరం నయత్యసౌ|
యద్యక్రూరో నగచ్ఛేత్కిం త్యక్త్వాస్మత్ప్రియవల్లభమ్||

ఆనందభైరవి - త్రిపుటః

ఉ|| కుటిలత్మా విరహగ్నౌ పాతయతి - ఘోషాఙ్గానా ఏవార్తిం ప్రాపయ్య|
ధ్రు|| పుటభేదన స్త్రీణా మపరిచితానాం-పురుషోత్తమసాఙ్గత్యం విరచయ్య|| ||కుటి||

౧|| పురయోషితః సంపుల్లాంబుజేక్షణాః - పూర్ణసుధాకరాస్యాః|
కరదృతలాజాః సౌధాగ్రస్థాః - కామయేత హరి రతిప్రశస్యాః|| ||కుటి||

౨|| నగరాఙ్గానాలోకనైః సరసాలాపై - ర్నర్మభౌగై ర్మోహితః|
నగధరో హరిహరి నిరవ్య త్యస్మాన్-నరవరః ఖలు నూతనప్రియా నిరతః|||కుటి||

శ్లో|| మా నైషీ ర్దూర మము మిత్యక్రూరం ప్రార్థయామహై|
హరి మానయతే హైవేత్యర్చయా మాద్య దేవతాః||

శ్లో|| భవేమ హరిపాదాబ్జ యుగళీ నిగళీకృతాః|
కన్దర్పజ్వరవిభ్రాన్తా గోపికా ఇత్యచిన్తయన్||

వసంత|| బాలా వికీర్ణ చికురా విహశాః కపోల
విన్యస్తహస్తకమలా స్తపయావిహీనాః|
ప్రస్తాంశుకాః పవనధూతలతాభదేహా
అస్మా సవాజ్జనయనే త్యరుద స్సుగీతైః||

బిలహరిః - మజ్జరీ - చతురశ్రః

- ౧|| ప్రాతరాత్మనా సహగతవ్యధాః - ప్రయాణోన్ముఖా బాలాః|
దూతికాభి ర్హారిర్వ్యవీవుత - త్పూర్ణం విరహవిలోలాః||
- ౨|| చక్రీ సహరామేణారురోహ - శకటం నన్దానుగతమ్|
సోఽక్రూరచోదిత మభీష్టవస్తు - సుభగం దివిషద్వినుతమ్||
- ౩|| మధురాభిముఖం వ్రజంతం వీక్య - మాధవం గోపకన్తాః|
విధిం వినన్దన్తోఽభాషయన్త - విస్తృత విరహాక్రాన్తాః||
- గీ|| పశ్య ప్రియ స్స ఏవ, వ్రజతి తదానోఽపి వైజయన్తీ సా|
ఘాటక పాదరజ స్త, ధీక్వా సృచ్చిత్రహరిణీ ధిగైవమ్||
- గ|| బలభద్రకృష్ణావపి గత్వా గత్వా ప్రవిమలకల్లోలవన భాసితజన్యా మవసన్న
పాప సైన్యాం కవిజనమాన్యాం కలిన్దకన్యాం ధన్యా మిక్కిత్వా - తస్యాం
పరిక్షుణ్ణ మణిగణసముజ్జ్వలం జలం పీత్వా - తరుషణ్ణసమీపే రథ
ముపవివేశతు-రథాక్రూరోఽపి తౌ నత్వా తదాజ్ఞయా కాలిన్ద్రహదం ప్రవిశ్య
యథావిధివేదమన్తా న్దప న్నాత్వా స్నాత్వా - తచ్ఛీతల సదీనీరే రామకృష్ణ
వీక్య - రథమధ్యస్థా కదా సరిదన్తరం ప్రవిష్టావీతి విచిన్తోత్థాయ భక్త మనోరథస్థా
రథస్థా పునర్లక్ష్మిత్వా-తీవ విస్మిత్య - పురాపశ్యం స్యన్దనేఽధునా జలే -
కల్యాణ చారిత్రా వేతా వుభయపార్శ్వయో రీక్షితా వేత దత్యాశ్చర్యమితి
తర్కయన్ - పునరపి తోయమగ్నాజ్ఞో భూత్వా - పోషిత బాన్ధవో యదుపుష్కవః
సద్భాషం సహస్రమస్తక విభూషం భూమిభృద్వేషం కృపాభిలాషం
ప్రతివీరచమూవిజిగీషం నిత్యసన్తోషం నిర్దలితరోష మనేకవశేషం శేష మాలోక్య
తద్భోగి భోగపర్యజ్ఞువిలసితం - పీతవాసనం - మేఘవిరాజ ద్విద్యుతేవ
వక్షోవిభాసుర శ్రియోపేతం - భ్రమరముఖరిత ముఖచతుష్కృతనయ
విలసన్నాభీషజ్ఞుజుల-బహు పద క్రమ వశేష రవాణాన్పూపురం - జలజగర్భ

రుద్ర సనకసన్దన నద్విజామర ప్రశస్యమానచతురం - సౌందర్యఖని - కమపి
పురుషవర్యం- చారులక్షణ లక్ష్మిత నఖ పాద గుల్ఫ జాను జఙ్ఘీరు జఘన
గభీరనాభి మధ్యోదరం పాదరం-శ్రీవత్స కౌస్తుభ వనమాలికా విరాజిత
విశాలవక్షోదక్షం పుణ్డరీకాక్షం - శఙ్ఖ చక్ర గదా ఘర్మహస్తం - సత్వగుణప్రశస్తం
బ్రహ్మసూత్ర కటిసూత్ర హార కేయూర కటక కఙ్కణ మకరకుణ్డల కిరీటాది
విభూషణం పరమ భాగవత పోషణం - సుందర కపోల ఫాల నాసాధర వదన
కర్ణం నీలనీరదవర్ణం - కంబుకన్ధరం కరుణాపాఙ్గ బన్ధురం - ప్రహ్లాద నారద
సునన్ద సనన్దప్రముఖ భక్తసంభావితం శ్రీ పుష్పి తుష్పి కాన్తీ లోర్కా విద్యా
మాయా శక్త్యాది సేవిత - మనశ్శరం పరమేశ్వరం ప్రణమ్య భక్తిసంభ్రమాన్వితో
గద్గద కణ్ఠోఽజ్జాలిం బధ్వా వక్ష్యమాణం ప్రతుష్టావ||

తోడిః - సజ్గీర్ణజాతి త్రిపుటః

ఉ|| కృపయా మాం పశ్య లక్ష్మీపతే నమో నమస్తే|

ధ్రు|| అపార మహిమావతార సంశ్రితావన సుప్రశస్తే||

||కృప||

౧|| సుత మిత్ర వనితాగారాది సుఖభోగా స్వప్నాభాన్|

సతతం మృగత్పష్టానదృశా న్కాంక్షా మృగార్థ లాభాన్||

||కృప||

౨|| భిన్నతా మౌ వివాశయ ప్రసన్నోభవాదిదేవ|

పన్నగాధీశ వృథా తత్త్వజ్ఞోఽహం మహానుభావ||

||కృప||

సీ|| జానామి శాస్త్రతః - సర్వదా సర్వథా

సత్యం త్వమిత్యపి - జగ దసదితి|

సారరహితవివ - సంసార ఇతి మమ

వ్యర్గమేవాఖిల - పౌరుషమితి|

మామక జీవితం - పరవశం దుఃఖభూ

యిష్టం సుఖభాన - మిత్యతీవ!

తృష్ణా న శామ్యతీ-తి నిరస్తరం వివి

ధారివర్గ నిపీడితో-భవమితి!

తే|| కామయే తుచ్చసుఖ మైహి-కం తథాపి

బాధతే మా మహం మతిః - ప్రసభ మద్య!

కిజ్జరో-హం తవ ప్రభో - కిజ్జరోమి

హేజగన్నాథ! సంశ్రిత - హృద్విబోధ! ||

శ్లో|| యమునాజలత శృక్రీ బభూవాన్తర్జిత స్తదా!

ఆగచ్ఛన్తం విన్మితం త మక్రూరం హరి రబ్రవీతి||

శ్లో|| నాతిదూరం తోయ మస్తి కిమాలస్యం కృతం త్వయా!

అభూతపూర్వ మాశ్చర్యం వద కిం తత్ర విద్యతే||

శ్లో|| ఇత్కుక్రవన్తం గోవిన్ద మక్రూరః ప్రత్యభాషత!

లోకాతీతాశ్చర్యకర స్త్వమేవ పురుషోత్తమ||

గ|| ఇత్థం వదన్మక్రూరో మధురాసమీపం రథం నినాయ - కృష్ణో-హి తం

ప్రథమతః పురం స్యన్తనేన సహ గన్తు మాజ్ఞాపయామాన - తదాక్రూరో-హి

వ్యభణ దద్వైవ గమ్యతాం భవతా హన్త యథా భవదక్షిణరోజ రేణుభి

స్సంపూతం భవిష్యతి మమ సదనం త్వద్దానం మా మిదృక్ప్రకారేణ సమ్మానయేతి

ప్రార్థయన్తం భాగవతోత్తమ మువాచ మాధవ శృణు సాధో యదుకులవిద్వేషిణం

కంసం మర్దయిత్వా త్వదాలయం వీక్షిష్యే గచ్ఛేతి బ్రువన్తం మధుసూదనం

ప్రణమ్య కంస సమ్ముఖం గత్వా-హిక్రూరో బలకృష్ణాగమనం స్యవేదయత్తతో-హి

పరాహ్ణే బలభద్ర గోపాల సహితో మాధవః పురం ప్రావివేశతి||

ఉప|| తపఃఫలం నన్దయశోదయో శ్చి, నికేతనం యోగిమనఃప్రదీపః!

గోపాజ్ఞనా సజ్చోతపుణ్యసిద్ధి, రాయాతి లోకామహి నేత్రవర్ష||

గ|| ఇత్థం వదన్త్యః పౌరసున్దర్యో గోవిన్దసన్దర్శన కుతూహలేన పరస్పరాహాయమానా
భుక్త్వానా అపి భోజన భాజనాని వినిక్షిప్య - శయానా అపి సముత్థా
యాభ్యజ్ఞమానా అప్యస్నాత్వా - గురుశిక్ష్యమాణాఅప్యభీత్వా -
గృహకార్యప్రవర్తమానా అప్యభ్రమిత్వా -రమణ రమమాణా అప్యరమిత్వా -
శిశుబిభ్రాణా అప్యధూత్వా - సమలఙ్కుర్వాణా అప్యన్యోఽన్య వస్త్రాభరణ
మాల్యానులేపనాని ధృత్వా - హోటకమణిఘటితకుంజ హర్వా గ్రేషు నక్షత్రభూత్వా
పరస్పరం వక్ష్యమాణ మూచుః ||

ఖరహరప్రియా - రూపకః

ఉ|| సైష కిం స్తన్యం నెపీయ - పూతనాం జఘాన బాలః|

ద్రు|| సైష కిం జగ దలూలుక - న్మాత్రే శ్రితానుకూలః|| ||సైష||

సైష కిం నవనీత చోరః - క్రూర దైత్య మదవిదారః|

సైష కిం నందకుమారః - కోటిమన్మథాకారః|| ||సైష||

శ్లో|| అద్యజాతా సహస్మాభిః సంపూతా మధురాపురి|

సాక్షా దీక్షామహే కృష్ణం లీలామానుషవిగ్రహమ్||

గ|| ఇత్థం నానాప్రకారై రన్యోఽన్య మాలపన్త్యః పౌరకాన్తాః కృష్ణరూపం నేతై
రాకృప్య వృద్ధయేషు సంస్థాప్య ప్రచురసమ్మదాః పుష్పాణ్యుకిరన్ - విప్రాఅపి
వివిధగన్ధప్రసూనైః దేవతాసార్వభౌమం వాసుదేవం పూజయామాసు -స్తతో
నగరద్వారా దాగచ్ఛన్తం రాగకారం రజకం వీక్య హరి రాహ||

శ్లో|| నరేశ్వరం ద్రష్టు మిహాగతా వయం బృన్దావనా ద్భూమిపభాగినేయాః|

వస్మాణి నో దేహి మనోహరాణి భూయాచ్ఛుభం తే రజకాగ్రగణ్య||

కన్నడా - మజ్జరీ - చతురశ్రః

- ౧|| నిర్దేశకోఽప్యవద దిత్తం కిం - నీచగోప ప్రలపసి|
దుర్ణయ కథం రాజవస్త్రాణి వి - దూషయితుం సంతపసి||
- ౨|| క్షీర దధి ఘృత గ్రాసోన్మత్త - శ్చిత్రం జల్పసి మాథ|
దూర మపసర న చే త్తే ప్రాణా - ధున్వన్తి మదారూఢ||
- ౩|| హరిరపి తం రజకం చపేట ప్ర - హరేణ ప్రణిహతవాన్|
సురుచిరాణి వాయకదత్తా న్యం-బరాణి తతో విధృతవాన్||
- శ్లో|| వాయకాయాథ సన్తాయా భీష్మశ్చర్యం దయాంబుధిః|
కృష్ణ స్ఫుదామనిలయం గత్వా తేనేత్ర మిడితః||
- ౪|| కులం పవిత్రం భవదాగమేనాఽభవన్మదీయం సదనం ప్రసిద్ధమ్|
ఆజ్ఞాపయ త్వత్పదకింకరీఽహం, జగత్ప్రభో కిం కరవాణి కృష్ణ||
- శ్లో|| సుదామదత్త మాలాభి ర్భూషితో మధుసూదనః|
వాఙ్మృతం వరయేత్కృత్యచే న భక్తోఽపీత్య మబ్రవీత్||
- గీ|| త్వత్పాదకమలసేవాం, తవ భక్తేస్సహ సదాఽపి దృఢసఖ్యమ్|
భూతదయా మత్యంతం, తాపసమన్దార దేహి మే సతతమ్||
- గ|| మాధవోఽపి సుదామేఽభీష్టవరం దత్వా - రాజమార్గం గచ్ఛ - న్నానాలేపన
భాజనధారిణీ మాననరుచినిచయ వినమితాబ్జాం కుబ్జాం సమీక్ష్య-కా త్వం -
లేపనాని కన్తే నివేదయితుం ప్రజసి - కిం త్వన్నామ - దేహ్యేతాని మహ్య
మతీవ సాన్దర్యేణ ప్రతిభాసీత్యవదత్ - తదా కృష్ణం సాఽబలా ప్రత్యభాషత-
సాధు సాధు సున్దరేద్భక్తరస సంతాపై ర్మార్మభీ మ్మా గర్విష్టాహం కంసదాసీ
త్రివక్త్రామ్నా వినిర్మల లేపనచతురా సంతత రాజసమ్మానితేతి వదన్తి
నన్దనన్దనరూపేణ వీక్షణేన మన్దహాసేన నర్మ సంభాషణేన విమోహితా

తమనులేపనాని ప్రియప్రియేణాదాదీదృక్ప్రకారేణ కుబ్జాదత్తాని లేపనాని హరిరపి
 స్వీకృత్య ప్రసన్నే భూత్వా ఘటనాఘటనాపటిష్ఠ స్త్రివక్రా మవక్రాం చకార -
 తత స్సా దాసీ హరికర స్పర్శ మహిమ్నా త్రిలోకైక సౌందర్యవతీ భూత్వా
 కృష్ణం కాజ్ఞయా విలోక్య తస్యోత్తరీయం గృహీత్వా - పశ్చాశరాకార మదాలయ
 మేహీతి మనేజబాణ భగ్నుహృదయా భవంతి సమాకృక్షత్ - తాం వీక్ష్య మన్దమన్దం
 హసన్స హృషీకేశః - కామిని త్వత్కాజ్ఞితం సఫలం భవిష్యత్సచిరేణేతి వదన్
 ధనుశ్శాలాం ప్రవిశ్య - భూరివీరగుప్తం కంసశరాససం వామకరణోద్భుత్య రాజభట్ట
 ర్నివారితోఽపి మౌర్ఛ్యలతానన్దానం కృత్వా రసాలదణ్డం గన్ధేభవవ ఖణ్డయిత్వా
 ప్రకుపితా న్పాణాసనరక్షకా న్కోదణ్డఖణ్డేన మర్దయిత్వా యథేష్టం మధురా
 నగర్యాం విహృత్వాగ్రజేనసహ నివాసం జగామ॥

ఉప॥ కంసోఽపి దుస్స్వప్నశతాని పశ్యన్, కథజ్ఞోద ప్యన్తభియా త్రియామామ్!
 నీత్వా ప్రభాతే పృథు మల్లరజ్గం, ప్రవిష్టవా న్నాశయితుం ముకున్దమ్॥

గీ॥ నిష్కణ్డకః సమతలః, సువానిత శ్శేణమృణ్మయోఽప్యార్ద్రః!
 నానాప్రేక్షక కలితః, కేతుయుత స్తూర్యనాదితో రజ్గః॥

మోహనః - మజ్జారీ - చతురశ్రః

౧॥ మజ్జా ఉపవివేశ తతః కంసోఽ - మాత్యాయై స్సముపేతః!
 సజ్జోన్తయ న్భావికర్తవ్యం - జనార్దనా దతిభీతః॥

౨॥ నన్దాద్యాః సర్వయాదవా భూ - నాథాజ్ఞయోపవిష్టాః!
 సాన్దానన్దే నోపాయనాని - సన్నివేద్య పరితుష్టాః॥

౩॥ బలకృష్ణౌ దున్దభినినదం శ్రుత్వా తత స్సముత్సాహా!
 సలలిత వేషే రజ్గద్వారం - జగ్ముతూ మహాబాహా॥

శో॥ గజం కువలయాపిడ నామానం బలకేశవో!
 నిహస్త్రప్రేరయామాస నిపాదీ సహసా తతః॥

గ|| ద్వీరదోఽపి హస్తపక్వపేరితో మహావాతసజ్ఞాతసముద్ఘాత విలయకాలకీలీప
సముత్పతన్ - మృత్యురివ శమనో యథాభిముఖం గత్వా-మదనలీల పరిమల
లుబ్ధ పరీభ్రమదదభ్ర భ్రమరయుజ్జ్వల సముద్దీపితాహజ్జ్వరః - కులకుంభినీ
ధర గుహాకుంభగుంఫదీజ్జ్వలై - రోషభీషణశేషభోగిభయజ్వరం కరం ప్రసార్య
శౌరి జ్ఞాగ్రాహ - హరిరపి విధుస్తుద వదనగహ్వర విముక్తతరణిరీప - కరికరబన్ధనా
దుద్గమ్య - తత్పాదపుష్య స్యాసాధ్యో బభూవ - క్రోధబన్ధుర సిన్ధురోఽపి
మహాన్దవ మధ్య మన్థాయమానమన్ధరమహీధర ఇవ చక్రాకారేణ భ్రమిత్వా
స్వపుచ్చానుసారిణం కృష్ణం వీక్య ప్రలయ దణ్డిదణ్డప్రశస్తహస్తేన గృహీత్వా
పాతయితు మయతత - పుణ్డరీకాక్షోఽపి నిశ్చలో భూత్వా ఝటితి సముత్పత్త్య
మహారాహవల్లికాకర్షణోద్ధీర్ఘ సుపర్ణజవ శుణ్డాలవాలం ధృత్వా పఞ్చపింశతి
బాణాసనప్రమాణదూర మనేకపముద్భామయ నివచిక్షేప - వారణోఽపి
దుర్నివారణోత్సాహః సవ్యాపసవ్యపరిభ్రమణై రవక్రతయా విజృంభయాఞ్చకార
తతో ముకున్దోఽవ్యపసవ్యక్రమై ర్విలంఘ్య తమ్మదగజం పురస్కృత్య - మేచకాచల
తుజ్గశ్యజ్గనిభకుంభం దురన్తకల్పాన్తజీమూతన్ద్రిత నిష్ఠురముష్టినా జఘాన -
సముత్పాటితకుంభ వికీర్ణ పూర్ణ రక్తసిక్తమౌక్తికై ర్యసున్ధరాం సన్ధ్యారాగారుణ
తారకాచ్చన్న నభజవ ప్రసాధయన్-పతన్నపి సముత్థాయ సంహరసమయ
సముద్రసంఘాత సంభూత సముత్తుజ్గజ్గసజ్జటిత కులాచలజవ - మధుసూదన
హస్తాహస్తి నజ్గరేణాసకృన్మర్దితో హలాదకుణ్ఠిత కాలకణ్ఠ కఠోరభల్ల భగ్నత్రిపురమివ
చటుల ఝజ్జానిల వికలిత కలమివ-మదకలోఽపి హీనబలో-లోభికర ఇవ
దానసలీలధారావిరహితో విరహిమనోరథ ఇవ నిరన్తర చిత్తజాత నిగ్రహో
గ్రహణకాల ఇవ పరాధీన ఖరకరః ఖరకరోదయ ఇవ భిన్నపుష్కరః పుష్కర
వైరివిలసనమివానవభాసిత పద్యకో బభూవ||

శిఖ|| తమజ్ఞిద్వన్వేనా - సకృదపి తుద స్తన్తయుగలమ్
కరణోద్భత్య ద్రా-గ్వీరహితబలం యాధవహరిః!
ఉపేన్ద్రో గన్ధేభం - ప్రసభ మసులోభం గిరినిభమ్
సునీలాభం వీరా - గ్రణీ రథ జఘానాతిసులభమ్||

శ్లో|| అంసరాజితకుంభీన్ద్ర దన్తై తౌ బలకేశవౌ|
రజ్జప్రవిష్టౌ సందృశ్య కంసోఽభౌ ద్భయవిహ్వలః||

శిఖ|| నటాకారౌ ధీరౌ - భువనశుభ కారౌ మణిమయౌ
ర్వలజ్కారౌ వీరౌ - ప్రజవరకుమారౌ జనతతిః|
వధూమారౌ మల్లా-వనితలవిహారౌ బహుముదా
ముహుర్లోకిత్వాపీ-షదపి సహ తృప్తిం ప్రతియయౌ||

శ్లో|| అభూతపూర్వచారిత్రం చాణూరో వీక్య బాలకమ్|
వైకుణ్ఠ ఇతి తం జ్ఞాత్వాపీత మ్మాత్సర్యతోఽబ్రవీత్||

సారజ్ఞః - రూపకః

ఉ|| ఏహి కృష్ణ ముష్టియుద్ధ - మిప్పితం యది|

ధ్రు|| బాహాబాహ విచరేవ - ప్రభోఃసంసది|| ||ఏహి||

౧|| మహేశం వినోదయావ - మల్లసంయతా|

అహో తిష్ఠ రే తే చే - దస్త్రహంయుతా|| ||ఏహి||

శిఖ|| కియన్మాత్ర స్త్వం రే - నృపసదసి యోద్ధం సహ మయా

గుణీ విఖ్యాతోఽహం - కులజ ఉరునత్కర్మ నిరతః|

కి మేతాదృక్స్వప్నేఽ-పి తవ బత భూతి ర్విలసతి

ప్రజన్మీణా మగ్రే - భవతు మహిమాభీరసుత తే||

గ|| ఇత్థం వద న్న చాణూరో రోషాగ్నిధూమప్రరోహణేవ శిరోవిభాసితనూక్ష్మశిఖయా-
మత్తైభేన్ద్ర హస్తాభ్యామివ భీకరబాహదణ్డాభ్యాం - విలయనమయాన్త కోల్లనిత
దంష్ట్రాభ్యామివ నిమ్మరకుటిలశృశ్రుభ్యా మజ్ఞానగిరిణేవాభీలదేహేన విరాజమానః
పదఘట్టనై ర్భూమిం ప్రకంపయ - స్ఫుజాస్ఫాలన నిర్ఘోషేణ సభోమణ్డలం
విభేదయన్ కఠిన కఠేణ శౌరిం జగ్రాహ - హరీశవ - గిరీవ - తావన్యోఽన్యహేతి
హింసిత దవానలావివ - పరస్పరదీర్ఘనిర్లాతఘట్టిత మహాప్రలయమేఘావి-వేత

రేతర సముత్పన్న తరజ్గనన్తాడిత కల్పాన్తకాల సముద్రావివ - రౌద్రేణ మిథః
 కఠోరముష్టిఘట్టన సజ్జట్టితశరీరావభ్రమతా - మత్రాన్తరే హరి శ్చాణూరం
 గృహీత్వా భూమౌ పాతయిత్వా వజ్రకర్కశ ముష్టిఘాతేన సహసా విగతాసుం
 చకార - పరిశిష్టమల్లాపి భయవిహ్వలాః పలాయమానుః - ప్రధానమల్లనిమాదనం
 గోపసమాజే మృగరాజిణి విరాజమానం - వామచరణనినదత్సవర్ణ
 విజయనూపురం యశోదానన్దనం వీక్య నర్వే జనా వినా కంసం ప్రశశంసు
 న్తదా సభాజనకలకలం నివార్య నిజమన్త్రిణో వక్త్రమాణం కంసో బభాణ||

భైరవీ - త్ర్యశ్రజాతి రూపకః

- ఉ|| వల్లవబాలం బహి - ర్ద్వారం హతాన్వయత|
 ధ్రు|| క్షుల్లకం నన్దం నిరుధ్య - గోపా న్రప్రక్షేపయత|| ||వల్ల||
- ం|| వసుదేవం నిహత ద్రా - గ్యప్తోగ్రసేనో న మే|
 ప్రసభ మేత మనుహీనం - ప్రకురుత యోఽరించక మే|| ||వల్ల||
- శ్లో|| ఇత్థం వదన్తం భోజేన్ద్రం మజ్జాదాకృప్య కేశవః|
 వ్యాపాదయామాస తతః పశ్చాన్యః సైరిభం యథా||
- శ్లో|| జఘాన బలరామోఽథ క్రుద్ధా న్రాజానుజన్మనః|
 జనయామాస నిర్భీతాః పుష్పవృష్టిం దివోకసః||
- శ్లో|| మోచయిత్వా బన్ధనాని దేవకీవసుదేవయోః|
 సహగ్రజేన గోవిన్దో నమస్సృత్యేతమబ్రవీత్||

హిందూస్థానిభైరవీ - రూపకః

- ఉ|| ప్రసీదతా మావయో - ర్భవ్యౌ పితరౌ|
 ధ్రు|| సుశీలా వకరుణయో - శ్చుతిమత చతురౌ|| ||ప్రసీ||

౧|| మధ్యేతః కారాయాం - బద్ధౌ సుజనౌ|
వృద్ధౌ సుకుమారా వు - ద్వేజిత వృజినౌ|| ||ప్రసీ||

౨|| జాతా వయం యువాభ్యాం - జాతు నేదితా|
భూతి ర్న స్వత్పురతః - పుత్రకోచితా|| ||ప్రసీ||

గీ|| నిఖిల పురుషార్థహేతో, రాధ్యా వన్తత్రనే ర్యువాం పితరౌ|
శుద్ధః కథం పితృణా, ద్భవతి శతేనాపి మానవ శ్శరదామ్||

గీ|| జననీజనకౌ వృద్ధౌ, తనయా న్గురు విప్ర సాధు దారాదీన్|
యశ్శక్తిపిఽన పోషతి, నవవ జీవన్ముతో మహీవలయే||

గ|| ఇతం వదతో లీలామానుషస్య హరే ర్వచనై ర్విమోహితౌ దేవకీవసుదేవౌ
తనయ మజ్కే నివేశ్య గాఢం సమాశ్రిప్య తద్వదనాంబుజం బాష్పై
స్పిక్వాన్తోప్రేమపాశబద్ధౌ తూష్ణింబభూవతు - న్తతో వాసుదేవోఽప్యగ్రసేనం
రాజ్యేఽభిషిచ్య - కంసభీత్యా విదేశే వ్యటన్తం యదు వృష్ణి భోజానక మరు
దశార్థ కుకురప్రముఖ సకల జ్ఞాతిబాంధవరాజ విసరం సమాహూయ
యథోచితనివాసేషు సంస్థాపయామాన||

శ్లో|| ఇత్థ మ్మయా విరచితం పితృబంధవిమోచనమ్|
శ్రీనారాయణదాసేన కవితాగానశాలినా||

సురటః - మిశ్రః

ఉ|| మజ్గలం శ్రీకృష్ణదేవాయ భక్త - మన్దారాయ సత్యభావాయ|
ధ్రు|| మజ్గలం జగదాధారాయ కోటి - మన్మథ సున్దరాకారాయ|| ||మజ్గ||

౧|| కమనీయ కౌస్తుభహారాయ గోప - కామినీ మానసచోరాయ|
• అమల శారదేన్దుహసాయ నారా - యణదాన హృద్వాసాయ|| ||మజ్గ||

శ్రీ హరికథామృతమ్

తృతీయ బిందుః

★ ధర్మ సంస్థాపనమ్ ★

గీ॥ లక్ష్మీనాథం నృహరిం, కారణ మాద్యం సమస్తవిశ్వమయమ్।
సదయం ముకుంద మిడే, గోవిందం భక్తమానసానందమ్॥

గీ॥ ప్రత్యక్షో భవతి భవా, నహర్దివం తావకీన భక్తస్య।
హర్దాకాశే పరిత,స్తైజోరూపేణ పుణ్డరీకాక్ష॥

కమాచ్ - ఆదితాళః

ఉ॥ స్త్రామి సదానందం గోవిందం - శబ్దరార్చిత పదారవిందమ్।

ధ్రు॥ కామితార్థ దాయకం ముకుందం - శ్యామలం శ్రితానందకందమ్॥ ॥స్త్రామి॥

౧॥ లీలామానుషవేషం శ్రీ-లాలిత నిత్యసన్నేషమ్।

కాలాంబుదసింధుం దురితశోషం - కమనీయ భాషం భక్తపోషమ్॥ ॥స్త్రామి॥

౨॥ శారదచన్ద్రికా మన్దహాసం - సకలదుష్టదానవ సన్తానమ్।

నారదఋషి మానసోల్లాసం - నారాయణదాస హృదయవాసమ్॥ ॥స్త్రామి॥

బేగడా - రూపకః

ఉ॥ హేరంబ సదవలంబ - చారుగుణకదంబ।

ధ్రు॥ స్ఫారవక్త్ర చన్ద్రబింబ - సన్తేషిత సాంబ॥

॥హేరం॥

- ౧|| ఏకరదన మౌక్షసదనా - నేకపవదన|
భీకరపాతక దణ్డ - విఘ్నతిమిర మార్తాణ్డ|| ||హేరం||
- ౨|| నాగయజ్ఞోపవీత - నత దేవవ్రాత|
యోగిహృద్ధ్యాన గమ్య - యుక్తవచో రమ్య|| ||హేరం||
- గీ|| సకలజగ త్స్పష్టి స్థితి, లయహేతో భవమహంబునిధి సేతో|
మామవ కృపయా సంశ్రిత, మానసనీరజ నివేశ విఘ్నేశ||

కాపీ - రూపకః

- ఉ|| వాణి మాం పాహి దృగ్వి - తైణి ఘననీలవేణి|
ధ్రు|| మాణిక్యవీణా లనత్పాణి న - మ్యగ్మీక్ష నిశ్రేణి|| ||వాణి||
- ౧|| త్వాం వినా వపు రి-దం భవతి వృథా సత్యం బహుధా|
త్వం విశ్వస్యాత్మాం - బాఙ్వి కల్యాణరాశి|| ||వాణి||
- గీ|| మధురం దేవి కరుణయా, మాం వాదయ రజ్జునాయ లోకస్య|
భవతానుగ్రహితో యః, సర్వత్ర న ఏవ పూజ్యతే మనుజః||

కన్నడా - రూపకః

- ఉ|| రే రే మానస కితవ వ్యా - ప్రియసే కిం పశురివ|
ధ్రు|| శూరో భవ శీల మవ - సుభగం కురు జన్మ తవ|| ||రేరే||
- ౧|| ఆశయా బిభన్తసి కి - మాత్మానం మూఢ|
కేశవనామ్నా సమయా - క్రియా మదారూఢ|| ||రేరే||
- ౨|| క్షణికధనా న్యార్జసి కిం - సరోఘేవ లుబ్ధ|
ఫణిశయనం కృష్ణం స్మర - పాపావష్టబ్ధ|| ||రేరే||
- ౩|| స్మరాగ్నౌ నిపతసి కిం - శలభ ఇవ భ్రాంత|
హరికథాం శృణు నిత్య - మజ్ఞానాక్రాంత|| ||రేరే||

హ|| శుకమివ సుమం - శాల్మల్యాః స్త్రీ - ప్రభృత్యఖిలం ధనమ్
 మనుజ మనిశం - తృష్ణాబద్ధం - ప్రవశ్చాయతి ధ్రువమ్|
 యది నరహరే - ర్భక్తీ ర్మస్యా - ద్భవే స్మరజీవితమ్
 కలితమపి త - ద్భోగైః సర్వైః - ర్హృదైవ నిరస్తరమ్||

శ్లో|| అవిద్యానిద్రయా జన్తు ర్భవస్వప్నం ప్రపశ్యతి|
 జాగర్తి శ్రీపతే ర్నామ శ్రవణేన న సంశయః||

గీ|| హరిభక్తి నౌకయైవ, ప్రకటితసంసారవారిధిం తరతి|
 ఇతరేణ కర్మణాజ్యే, నేవ నరః ప్రజ్వలయతి భవవహ్నిమ్||

శ్లో|| జ్ఞానేన మోక్ష మాప్నోతి భక్తిర్ జ్ఞానాయ కల్పతే|
 కృష్ణప్రసాదా ద్భక్తిఃస్యా త్తస్మాత్సేవ్యో హరి స్సదా||

శ్లో|| సాత్త్వికాహర నిరతః సర్వభూతదయాపరః|
 సంసార విముఖో యోగీ హరిదాన ఇతి స్మృతః||

శ్లో|| మృదః కుంభో యథాఽభిన్న స్తదైవ హరితో జగత్|
 ఇతి మత్స్యా వీత రాగ ద్వేషో భవతి భక్తిమానః||

శ్లో|| అస్తర్హృష్ట్యాత్మానమేవ తేజశ్చక్ర మివేక్షతే|
 బహిర్హృష్ట్యా జగదివారూఢప్రజ్ఞో న సంశయః||

వా|| ఆత్మన్యేవా - విద్యయా స్వప్నవస్తు
 ప్రాయం విశ్వం - వీక్ష్య ముహ్య త్యవిద్వాన్|
 పశ్యన్ జ్ఞానీ - ప్రజ్ఞయాత్మానమేవా
 సన్దత్యన్యద్ - జ్ఞాపనీయం కిమస్తి||

శ్లో|| స్వచ్ఛాయాం దర్పణే పశ్య న్యధ్యతే చటకో యథా|
 మాయాయాం స్వం వీక్షమాణ స్తథా మూఢో విముహ్యతి||

శ్లో॥ నాత్మనోఽన్యత్కించోదపి వస్తుస్తి పరమార్థతః|
బోబుధిత్వేతి సతతం పణ్డితో నానుశోచతి॥

శ్లో॥ హరిరాత్వైవ తద్ధ్యానం భక్తి రిత్యభిధీయతే|
జీవన్ముక్తో హరే ర్భక్తః కర్మణా న విలిప్యతే॥

శ్లో॥ బ్రహ్మైవ భవతి బ్రహ్మవిదితి శ్రుతి రబ్రవీతి|
నారాయణం విజానీహి స ఏవ త్వమసి ధ్రువమ్॥

కేదారగౌళః - రూపకః

ఉ॥ ద్రష్టుం నారాయణం - దర్శయామి పరాయణమ్|

ధ్రు॥ శిష్ట జనా నృజానిశం - దుష్టాం స్తృజ దివానిశమ్॥ ||ద్రష్టుం|| -

౧॥ మా కురు ప్రాణిహింసాం - భణ దేవతాప్రశంసామ్|

స్వీకురు గురూపదేశం - విదల స్త్రీమోహపాశమ్॥ ||ద్రష్టుం||

౨॥ స్వకష్టార్హితేనైవ - సంతత మన్నేన జీవ|

చకాద్ధి స్వచ్ఛవేన - చర హరిభక్తిబుద్ధేన॥ ||ద్రష్టుం||

౩॥ పూర్వాచార మవేహి - పుణ్యతీర్థేషు స్నాహి|

సర్వదాష్టాక్షరీం జప-సత్య మేవాలప॥ ||ద్రష్టుం||

శాలినీ॥ తేజఃపూర్తి - ర్నిర్గుణో నిర్వికారః, సాక్షీ నిత్యః - సచ్చిదానందమూర్తిః|

ఏకో దేవః - కృష్ణవేదాంతి మానస, తస్మిన్విశ్వం - కల్పితం కిన్త్వసత్యమ్॥

ద్రుతవిలంబితమ్॥ ఇతి నిరస్తరభావనయా జగ, ద్వియదివ ప్రతిభా త్యవికారతః|

కిమపి వస్తు విలోక్య నముహ్యసి, క్రమశ ఏతి లయం పరమాత్మని॥

శ్లో॥ ఆత్మైవేదం సర్వమితి శాస్త్రచిత్తో భవానిశమ్|

ఉక్త్వా లం శుష్కవేదాంతం పిబ కృష్ణకథామృతమ్॥

శ్లో॥ వైరాగ్యేణాథవా భక్త్యా కైవల్యం ప్రాప్తు మర్హసి|

అసాధ్యమేవ వైరాగ్యం దేహినో నాత్ర సంశయః॥

శ్లో॥ శ్రద్ధయా లభతే భక్తిం భక్త్వా మోక్షం ప్రవిస్తతి |
శ్రుతిస్మృతిపురాణేషు శ్రద్ధధాహి తతోఽనిశమ్॥

శ్లో॥ నవ భక్తి విధానేషు ముఖ్యే శ్రవణ కీర్తనే |
కథాం శృణు హరే స్తస్య నామసజ్జీర్తనం కురు॥

కేదారగోళః - రూపకః

ఉ॥ విష్ణో నారాయణ గో - విస్త నారసింహ కృష్ణ |

ద్రు॥ దోష్ఠారిం నాశయ మేఽ-ధోక్షజ గతత్వమ్॥ ||విష్ణో॥

ం॥ మాధవోపేన్ద్రాచ్యుత-మధుసూదన సజ్కర్తణ |

శ్రీధర పుణ్డరీకాక్ష - త్రివిక్రమ ప్రమర్దణ॥ ||విష్ణో॥

౨॥ వామన హృషీకేశ - వాసుదేవానిరుద్ధ |

దామోదర జనార్దన - త్రాహి మాం సత్సంబద్ధ॥ ||విష్ణో॥

సుముఖీ॥ జనన స్థితి - నాశ కారణం హరిరిత్యవ-గమ్య సస్తతమ్ |

భజ మానవ - విశ్వతోముఖం శృణు తస్య సు-కీర్తి మజ్జాసా॥

గీ॥ ఆత్మహృద్భ్రమతి మన, స్త్వంతు మనోఽధీనపివ విభ్రమసి |

విశ్రాంతి మిచ్చసి యది, ప్రభు మాశ్రితరక్షకం భజోపేష్పమ్॥

గీ॥ వేదముఖేన ప్రవదతి, కార్యాకార్యాణి సాధు మవతి సదా |

సత్సార్థనాం శృణోతి, త్రిభువన మభిశాంతి పుణ్డరీకాక్షః॥

గీ॥ జిహ్వపాఫల్యం కిం, నామ్నః సజ్జీర్తనం ముకున్దస్య |

ఘోరభవరోగశాన్త్యై, కిమౌషధం హరికథాశ్రవణమేవ॥

శ్లో॥ వాసుదేవః సర్వమితి యావద్భవతి భావనా |

తావదేవాన్తి సంసార వాసనా నాత్ర సంశయః॥

ఉప॥ గోవిన్దనామ స్తవనేన నిత్యం, హరేః కథానంశ్రవణేన సాధుః |

సృసింహభక్త్యా భువనం సమస్త, మేతస్మైపైవేతి వినిశ్చినోతి॥

కాపీ - రూపకః

- ఉ|| హరికథామృతం పిబ రే - దురితదూషిత|
 ధ్రు|| స్మర నారాయణనామ - మరణభీషిత|| ||హరి||
- ం|| సాధుసహాయతాం ప్రాప - సతతం దీన|
 శ్రీధరమేవ భజస్వా - రేఽన్యాధీన|| ||హరి||
- ౨|| నవవిధ భక్తిమార్గ మను-సర భవభీతి|
 దివానిశం ప్రాణివర్గ - మవావగీత|| ||హరి||
- గీ|| మాకార్దీ స్త్వం క్రతుముఖ, దారుణకర్మాణి దనుజకృత్యాని|
 భయశోకవర్ధనాని, స్మర కైవల్యాయ హరి మహోరాత్రమ్||
- శ్లో|| క్షుదాది వేదనాజ్ఞస్య స్వభావా త్ప్రీడతే జనమ్|
 న్యాయేన శమయిత్వా తాం భజ కృష్ణం నిరస్తరమ్||
- శ్లో|| శ్రేష్ఠం భవతి గార్హస్థ్య మాశ్రమేష్వఖిలేష్వపి|
 గృహస్థేవ గోవిందం శక్యతే సముపాసితుమ్||
- శ్లో|| శాశ్వతైశ్చర్య మాప్నోషి స్మర కృష్ణం నిరస్తరమ్|
 సన్న్వజ్యాప్యఖిలాన్ధర్మాన్ కింవక్తవ్య మితఃపరమ్||
- శ్లో|| పురా పరిక్షితం కృష్ణకథాశ్రవణలాలసమ్|
 శుకర్షి రబ్రవీ ద్రాజన్ ముముక్షో శ్రద్ధయా శృణు||
- గీ|| ఉపనీతో బలకృష్ణా, ద్విజీకృతో బ్రహ్మచారిణౌ కాశ్యామ్|
 మాసాధీయేతస్మాఽఖిలవిద్యాః సద్గురుం భజన్తో తా||
- శ్లో|| జరాసన్ధన్వపం సప్త దశవారం విజిత్య తా|
 అనేకాక్షౌహిణీం తస్య నాశయామాసతు శృమూమ్||
- శ్లో|| సన్తతం శత్రుసుగమం విహాయ మధురాపురమ్|
 చతురౌ వసతఃస్మాభి రక్షితే ద్వారకాపురే||

శ్లో|| బలరామ ఉపాయంస్త రేవతీం, మధుసూదనః|
రుక్మిణీప్రముఖానేక కరభోరూ రుపాయత||

ఉప|| అమానుషం చిత్రచరిత్ర మేతయో, రభూతపూర్వం కథితుం క ఈశతే|
అహం యథాశక్తి వదామి సంప్రతి, త్వం శ్రద్ధయా మాం శృణు రాజనత్తమ||

మజ్జరీ - భైరవీ - చతురశ్రః

౧|| ద్వారవతీనగరం జామ స - త్రాజిదేకదా తస్య|
చారు శమంతకమణి మిక్తిత్వా - జనా వాసుదేవస్య||

౨|| తరణిబింబసజ్జాశ మభూవం - స్తతో విస్మితాః కృష్ణః|
తరసాధిపాయ దేహి తమిత్యవ - దదపి హస్త గతత్కృష్ణః||

౩|| సత్రాజిద వ్యనజీకృత్య - స్వపుర మగమ ద్విహస్య|
పాత్రసాదృవతి సకదాపి మాన - వస్య ధనం కృపణస్య||

శ్లో|| సత్రాజిదనుజం హత్వా వనే సింహో శమంతకమ్|
హృతవాన్ జాంబవాం స్తం ప్రణిహత్య మణి మాహృత||

శ్లో|| సత్రాజిద్భ్రాతరం హత్వా కృష్ణవివ శమంతకమ్|
హృతవానితి సర్వత్రాపవాదోఽజని భూతలే||

గీ|| అపహర్తుం తాం నిన్దాం, సర్వజ్ఞో ఝడితి వాసుదేవోఽపి|
యత్ర ప్రహతో సత్రా, జిద్భ్రాతా తత్ర వేగతోఽగచ్ఛతి||

ఉప|| హతం ప్రసేనం తురగం మృగేన్ద్రం, నిరీక్ష్య విస్మిత్య తతో ముకున్దః|
ద్రాక్షాదచిహ్నో ననుస్మత్య భీమాం, భల్లూక నాథస్య గుహం ప్రవిష్టః||

శ్లో|| ఘోరాన్లకారభూయిష్ఠాం గుహం తీర్త్వా త్రివిక్రమః|
కదంబవన మద్రీన్ద్రరాజినంవృత మైక్షత||

శా|| వాపీకూపతటాకపర్వతరంభరీ - కాసారసంశోభితమ్
తస్మింశ్చత్రుభయజ్వరం మధుఫలా-కిర్ణం రహస్యం గృహమ్|
సద్వీప్తం మహాసా శమంతకమణే - ర్భల్లూకసేనాపతే
ర్గత్వా భీకరసింహనాద మకరో - త్తుద్ధ స్తతో జాంబవాన్||

వసంత|| ఆజానుబాహు మరవిన్దదలాయతాక్షమ్
పీతాంబరం నవపయోధరనీలవర్ణమ్|
లోకోత్తరం కుటిలకున్తల మిక్షమాణో
విస్మిత్య భల్లుకపతి ర్వదతిన్మ కృష్ణమ్||

సారజః - అదిః

ఉ|| రేరే గర్జసి బాలక కిమ - రే సాహసం తేఽధునా|
ధ్రు|| ప్రేరిత శృశణవ మహానన మచి - రేణ మత్సకాశం విధినా|| ||రేరే||

ం|| అన్తకోఽపి బిభేతి మదాజ్ఞాయా వినా మమ వనం ప్రవేష్టుమ్|
హన్త పలాయస్య శీఘ్రమేవ - యాస్యసి నోచే నృత్యం ద్రష్టుమ్|| ||రేరే||

గీ|| కృతావాన్ప్రదక్షిణ మహం, త్రివిక్రమాజ్ఞే రహం క్షణేనైవ|
సీతారామాదన్యం, తృణాయ మన్యే నకఞ్చిదపి జగతి||

కన్వతా - మజ్జరీ - చతురశ్రః

ం|| వదన్తమితి జాంబవన్త మభణ - ద్వాసుదేవో విహస్య|
ముదా వృద్ధభల్లుక యువేవ కిం - మోదసే స్వం ప్రశస్య||

౨|| అల మవలేపేనాత్మస్తుతినా - హన్త వార్ధకోచితశాన్తిమ్|
కలయ శృణు మదాగమనపాతు మా - కర్లయన్ కింవదన్తిమ్||

3|| శమంతమణిహర్తాహమితి తతః - సంప్రతి మృషాపవాదమ్|
శమయితు మగమం తన్నుణయే త్వ - త్సముఖమేవాప్రమాదమ్||

౪|| త్యజ తవ దోర్గర్వేణసహ శమంతకమణిం భల్లుకేశ|
భజ మాం సీతారామమివ నదా - భక్త్యా మోహవేశ||

శ్లో|| ఉదిత్వేత్థం హృషీకేశో జాంబవత్కన్యకాంపురః|
వీక్య ప్రాహ హసన్మన్దం శమంతమణిభూషితామ్||

శ్రీః - ఆదిః

ఉ|| బాలే పరిచితమివ మాం పశ్యసి - వద కిం మృదుశీలే సుఖమూలే|
ధ్రు|| ఫాలే తెఽధరరాగచోరకం - వహసి మణిం కిమవర్ణకారకమ్|| ||బాలే||

౧|| దీయేత మణిర్యది త్వయా తవ - తృప్యేత పితా నమయా|
ధ్యాయసి యం త్వం న ఏవాహ మ-బ్జాక్షి భూయా మమ ప్రియా|| ||బాలే||

శ్లో|| మయా యో వీక్షిత స్వప్నే న ఏవైష న సంశయః|
ఇతి బాలా విన్మితాఽభూత్ కేశవం ప్రాహ జాంబవాన్||

పూర్వకల్యాణీ - ఆదిః

ఉ|| బాలికాపురో వికత్తసే గో-పాలడింభ కిమ్మదావప్తంభ|
ధ్రు|| బాలిశ నీచయాదవ స్త్వం క్వ - పరమాత్మా జానకీపతిః క్వ|| ||బాలి||

౧|| యన్య పాదరజసా శిలాఽప్యభూ - దజ్ఞనా యో రావణ మవధీతీ|
ధ్వన్యతేన్మ యేన శివధనురపి-తన్య తేఽన్తి హస్తిమశకాన్తరం యత్ ||బాలి||

ప్ర॥ రే మాయన్ క్షత్రబన్ధో - యవననరపతి - ర్వేత్తి తే శౌర్యసారమ్
కుబ్జావామాజ్ఞిలాక్షా - రసకలితశిరో - వేష్ట హే మాతులఘ్నమ్!
రామం లోకైకవీరం - రఘుకులతిలకం - జానకీ ప్రాణనాథమ్
లక్ష్మణానాత్మనా కిం తులయసి కవట - స్వాన్త తం సత్యవాచమ్॥

శ్లో॥ తారతమ్యం జ్ఞాన్యసి త్వం - తవ రామస్య సంప్రతి!
ముష్టినేతి వదన్ కృష్ణం తాడయామాన జాంబవాన్॥

గీ॥ లీలామానుషరూపే పరమాత్మని కేశవే వృధైవాభూత్తి
జాంబవతః సామర్థ్యం జీవన్ముక్తే యథా భవోద్ధత్యమ్॥

గీ॥ దరితుం పాతయితుం సజ్జలయితు మయతిష్ట బహువిధోపాయైః!
కృష్ణం భల్లూకపతిః కిన్త్వాకాశ ఇవ హరి రభూ దచలః॥

శ్లో॥ ఆశ్చర్యయుక్తో నిర్విణ్ణ మానసో జాంబవాం స్తదా!
వీడితావయవః క్షీణసత్త్వ ఇత్తం వ్యతర్కయత్॥

నేలాంబరిః - ఆదిః

ఉ॥ హాహా ధిగైవదుర్విపాకం కో - హతుం శక్తః కాలదస్తశూకమ్!

౧॥ మాసం ప్రయతే వృధైన మహం జేతుం! రా -
మః కిం నహి మాం స్పృహయతి భక్తం పాతుమ్॥ ॥హాహ॥

౨॥ ఈదృబృహిమానం క్వాపి నహ్యపశ్యం! స్యా -
దేవమేవ మదహజ్కార ఫల మవశ్యమ్॥ ॥హాహ॥

శ్లో॥ ఆవయో ర్ద్వాపరే మల్ల సాంపరాయో భవిష్యతి!
ఇత్యవోచ త్పురా రామః స వీవాయం స సంశయః॥

శ్లో॥ రామో నచేదయం సాక్షా నృద్బలం సహతే కథమ్!
జాంబవా నితి నిశ్చిత్త్య సోఽస్మాప్రీ జానకీపతిమ్॥

కాంభోజీ - ఏకతాళః

- ఉ|| జయజయ రామ మేఘశ్యామ సార్వభౌమ సంపూర్ణకామ|
 ధ్రు|| జయజయజయ నౌశ్చేయసోద్దామ - జానకీనయన కువలయసోమ|| జయ||
- ౧|| జయజయ సచ్చిదానందరూప - సదమల సంయమి మానసదీప|
 జయజయజయ పాటితహరచాప - సంభృత సత్యజ్ఞానకలాప|| జయ||
- శా|| మాయామానవ విగ్రహేణ హతవా - నైతేయసంఘం పురా
 లీలామానుషవేషతోఽవనిభరం - హర్తుం త్వమద్వాగతః|
 ఇత్థం రామ వినిర్గుణోఽమృసి జగ - ద్రూపేణ తత్త్వం తవ
 జ్ఞాతుం త్వత్ప్రపయా వినా జడమతి - ర్మాదృక్కథం శక్యతే||
- శ్లో|| త్వత్సంజ్ఞామోక్షుకైషా మే పుత్రికా తవ్యతే తవః|
 హే రామ స్వీకురుష్మైనార శమంతమణినా సహ||
- శ్లో|| కిమసాధ్యం భవత్పాద భక్తస్య పురుషోత్తమ|
 మాం పాహీనీవరశ్యామ రామ సత్యపరాక్రమ||
- శ్లో|| కృతార్థోఽహం భవత్పాద దర్శనేనాస్మి సంప్రతి|
 రామ దూర్వాదలశ్యామ సృష్టిస్థిత్యంతకారణ||
- శ్లో|| సమంతజగదాధార సచ్చిదానందవిగ్రహ|
 రామ త్వం మమ జామాతా కోఽస్మి మాదృశభాగ్యవాన్||
- వంశీ|| వదంత మితం చతురం కృతాజ్ఞాలిం, సంతోషబాష్పాకులితేక్షణో హరిః|
 మందం హసిత్యాఽఽహ సఖాయుధాగ్రణిం, దయాంబుధి ర్భాగవతావనోత్సుకః||
- శ్లో|| త్రేతాయాం సచివోఽభూర్మే శ్వశురోఽద్య మహామతే|
 ఇతఃపరం జాంబవంస్త్వం మత్సాయుజ్య మవాప్నుహి||

ధవక్రీః - మజ్జారీ - చతురక్రః

౧|| జాంబవన్త మనుగృహ్య జగామ - జాంబవత్యా సహ హరిః|

సమ్మదేన ద్వారకాపురం - శానితదివిషదరిః||

౨|| సత్రాజిదపి దదౌ కృష్ణాయ - స్వతనయాం సత్యభామామ్|

స్తోత్రపాత్రాయ ధూతనిన్దాయ - సులలితాస్యజితసోమామ్||

శ్లో|| మహిమానం హరేర్జ్ఞాతుం క ఈష్టే పాణ్డవోత్తమ|

మత్పితృః కృపయా తుభ్యం కథయామి యథాశ్రుతమ్||

శ్లో|| మహేష్వ ఏకదా కృష్ణం ద్వారకానగరస్థితమ్|

వీక్య దీనాననో భూత్వా వదతిస్మ కృతాజ్ఞలిః||

యదుకుల కాంభోజీ - త్ర్యప్రః

ఉ|| దేవదేవ జగన్నాథ - దీనబన్ధో కృష్ణ|

ధ్రు|| భావాతీతప్రభావ - ప్రభో విగతత్పష్ణ||

||దేవ||

౧|| సృష్టి స్థితి కారణ - సేవకావన పరాయణ|

కష్ట భవాంబుధి తారణ - కమలాక్ష నారాయణ||

||దేవ||

౨|| లీలామానుషవిగ్రహ - లేఖవిద్విషవినిగ్రహ|

నీలనీరదశ్యామ-నిత్య సంపూర్ణకామ||

||దేవ||

పృథ్వీ||త్రివిష్టవ ముపప్లతం - ఝటితి కాన్ధిశేకాః సురాః

పవి ర్విఫలితో హతా - దదితికుణ్డలే దూపితే|

సుపర్వగిరి రుద్భుతః - ప్రమథిత స్స ఐరావణ

ప్రివిక్రమ వదామి కిం - నరకదైత్య దుశ్చేష్టితమ్||

గీ|| పాతుం భక్తాన్ దుష్టాన్, హస్తుం దేవ త్వమితథ మవతరసి|
త్రిగుణాతీతోఽపి విభో, తవ లీలాం కృష్ణ కో విజానాతి||

శ్లో|| నారాయణం కృపాంభోధి మార్తత్రాణపరాయణమ్|
రక్షో వధాయ సన్నద్ధం సత్యభామా తదాబ్రవీత్||

శహనా - రూపకః

ఉ|| త్వయాహమపి సహగస్తుం - వాఙ్చామి ముకున్ద|
ద్రు|| మయా తవ కదనమహిమా - మన్తవ్యో గోవిన్ద|| ||త్వయా||

౧|| అనుభవనీయః కోఽన్యోఽధోక్షజ ఏరరసాతి|
భణామి తవ కౌశలం స - పత్నీ ర్మే సరభసాతి|| ||త్వయా||

హ|| నితసరసిజా - భం = నేత్రం - కథం యుధి రజ్యతే
సతత లలిత - స్మేరాజ్మూరః - కథం ప్రహసిష్యసి|
త్వమపి కరుణాంభోధి ర్నిత్యం - కథం బహు కుప్యసి
త్వయి గుణపరీణామం వీక్షేఽధునా పురుషోత్తమ||

శ్లో|| త్వదాశ్రితజనం క్వాపి సకథజ్ఞో ద్భయం స్ఫుశేతి|
మదభీష్టం వరం దేహి భక్తమన్దార కేశవ||

భైరవీ - మజ్జారీ - చతురశ్రః

౧|| ఇతి వినయేన ప్రార్థయన్తిం - కృష్ణోఽపి సత్యభామామ్|
ద్రుతం సమాశ్రిప్య గరుడం సమా - రోహయ ద్యుద్ధకామామ్||

౨|| వహం స్తటిల్లలితజీమూతమివ - భామాశ్రిష్టం విష్ణుమ్|
సహసా సుపర్ణ ఉడ్డిడ్యే భవ - సజ్కటనిరాకరిష్ణమ్||

పు|| నరకాసురపత్రనేర్ఘదేశే స్థితవాన్ శిశ్రు ముపేత్య వైనతేయః|
సమజాఘృష దత్ర పాశ్చాజన్యం దనుజానీకభయజ్కరం ముకున్దః||

కా|| తచ్చుత్వా మురదానవః ప్రచలయన్ - కుప్య నిఘోషజ్చకమ్
ధున్య స్మృత్రువితాన మాశు విహన - నృక్షీభువం ఘూర్ణయన్|
గర్జన్న్యం ప్రణువ న్తశన్నధర మా - తన్య స్ఫుజాస్ఫాలనమ్
ప్రాక్షేప్సి ధ్వనశూల ముగ్రకదనా - యాహూయ నారాయణమ్||

వా|| అగచ్ఛంతం శూలముద్వీక్య శౌరిః, గృహ్లా న్ముష్ట్యా జానునా ద్రాగ్భజ్జా|
విస్మిత్యా సాతీవ రక్షోగదాం తా, మప్యభాక్షద్వాసుదేవో విహస్య||

తోటకమ్|| గలితుం గరుడేన సహాధ హరిం, వివృతానన అశు దధావ మురః|
అరిణా తదయుగ్మశిరాంసి హస, నిద్దదాల రమాపతి రప్యచిరాత్||

శ్లో|| బహవ ప్రతుతాః క్రుద్ధా రాక్షసా భీమ విక్రమాః|
సహస్రారేణ విహతా యుధ్యమానా మురారిణా||

ఉప|| దదీక్షమాణో నరకాసురోఽపి
యుద్ధాయ సేనాసహితో జగామ|
తదాబ్రవీ చ్ఛార్ఙ్గధరం ప్రణమ్య
భామా రణోత్సాహవిశాలనేత్రా||

శ్రిః - ఖణ్డః

ఉ|| దేహి మే బాణాసనం కృష్ణ గోవింద - దృష్టదానవచమూం హన్మి - సదానంద|
ద్రు|| హే హృషీకేశ తవ వల్లభాయా మమ-కృతి రసాధ్యా కా జగతి త్రివిక్రమ||దేహి||

ం|| సంవేదయామి ప్రీపురుషయో స్తారత-మ్యం వాసుదేవ నచ్చిదానన్త స్వభావ||దేహి||

శ్లో|| ఇత్థం వదన్త్యై గోవిందో శార్ఙ్గం మన్దం హసన్దదౌ|
సాంపరాయోత్సుకాయై కో వ్యతిక్రామే త్తియావచః||

శాలినీ॥ గీర్వాణౌఘః - పుష్పవృష్టిం వవర్షు, ర్ముత్యనిస్సా - థాప్సరో వేదవాక్యైః
మోనీన్ద్రాః సం-తుష్టపుః పద్మనాభం, దుర్బుజై వ్యా - పాదితే దానవేష్టై॥

జంఝూటి - మజ్జారీ - చతురశ్రః

- ౧॥ శరణార్థిన మమరారిసుతం దను - జనగరే సమభిషిచ్య!
సరకవృతాః షోడశసహస్రక - న్యాః కారాత్ప్రవిమోచ్య॥
- ౨॥ తాసా మిష్టానుసారత స్తా - ద్వారకాపురీం నీత్వా!
వాసుదేవోఽమరనగరమేత్య సు - పర్వమాతరం నత్వా॥
- ౩॥ దత్వా క్రవ్యాద హృత కుణ్డల - ద్వయమన్యై, దేవవనమ్!
గత్వా హృతమన్దారః స కృత-ఘ్నం జిత్వా దుశ్శృవనమ్॥
- ౪॥ గరుడ మారుహ్య భామయాయుతోఽ - గమత్స్వకీయావాసమ్!
హరేః పరాక్రమ మభివర్ణితుం న - మర్థః కః పర్యాసమ్॥
- ౫॥ షోడశసహస్రకన్యా, పాణౌకృత్య త్రివిక్రమ స్తాభిః!
సద్యః శ్చిక్రీడ ప్ర, త్యేక మనిర్వాచ్య యోగమపమాద్యః॥
- శ్లో॥ జగతః కారణం కర్మ ఫలదాతా జనార్దనః!
రక్షతిన్మ కుచేలం త్మథాం శృణు సరోత్తమ॥

భైరవీ - త్రిపుటః

- ఉ॥ కుచేలః కేశవసతీర్థ్యః - కోఽపి భాగవతోత్తమః!
ధ్రు॥ సుచరితః కాశ్యామువాస - శ్రోత్రియః కవినత్తమః॥ ॥కుచే॥
- ౧॥ సాజ్వేదాధ్యా పకః స - మస్తశాస్త్రనిరూపకః!
అజ్ఞజాభవిగ్రహః స - దాఖిల పాపనిగ్రహః॥ ॥కుచే॥

శ్లో॥ నవభక్తివిధానైః స సేవతేస్మానిశం హరిమ్|
సద్గుహస్థః సత్యవాదః కుచేలో వైష్ణవాగ్రణీః॥

జంఝూటి - మజ్జారి - చతురశ్రః

౧॥ కోమలాగ్నీ వరవర్ణినీ సా - కుచేలస్య భార్యా|
ధీమతీ బహులసంతానవతీ - ద్విజకాంతాచార్యా॥

౨॥ అనవరతం హరిసేవయైవ సమ - యాపయంత మాతృపతిమ్|
ప్రణమ్య సంసారవిరక్తమతిం - బభాణ మోక్షైకరతిమ్॥

శహనా - త్రిపుటః

ఉ॥ విలోకయ మా మధ్య సుహృదయ - విష్ణుభాగవతప్రియ సదయ|
ధ్రు॥ అలం మమ జీవితేన త్వ - దర్చనాయాప్యశక్తేన॥ ||విలో॥

౧॥ జీర్ణసదన మిదం న సహతే - శీతవర్షాతపహతిమ్|
ఊర్ణనాభి రచితవస్త్ర - ర్హోమకుణ్డం ప్రపిహితమ్॥ ||విలో॥

౨॥ అన్నపానప్రతికృతం త్వ - యా ధృతం మౌనవ్రతమ్|
భిన్నఏవ నివర్తతే తే - గృహ దతిథి రనవరతమ్॥ ||విలో॥

శ్లో॥ తవైకాదశపుత్రేషు జ్యేష్ఠ ఏకాదశాబ్దికః|
అబలాహం విరక్త స్త్వం కుటుంబస్యార్థ కా గతిః॥

శ్లో॥ అన్నపానాతురా న్పుత్రా స్థయాలో పరిపాలయ|
సచ్చాత్ర శ్రీపతి సై త వ్ం ప్రమాణం ప్రాణవల్లభ॥

శ్లో॥ ఇత్యుదన్తీం ప్రియామాహ కుచేలో వైష్ణవాగ్రణీః|
యద్భుచ్చాలాభ సస్తుభ్లో మన్మత ముఖాంబుజః॥

నీలాంబరిః - చతుర్శైకతాళః

- ఉ|| దీనబాన్ధవః కృష్ణేన వినా - దేవః కః సుముఖి|
 ధ్రు|| శ్రీనాథవివ రక్షక ఇతి ని - శ్చిను మత్కాణసఖి|| ||దీన||
- ౧|| దైవాధీనం జగత్సర్వమితి - తత్త్వవి నృనుతే|
 కేవలమిథ్యానంసారసుఖం - కించిద్జ్ఞ శ్చినుతే|| ||దీన||
- ౨|| ఆయు రన్నం ప్రయచ్ఛతీతి శా - న్తాత్మనా మోదయన్య|
 ప్రాయో భవతి వృధైవ పౌరుషం భామిని బుద్ధ్యన్య|| ||దీన||
- శ్లో|| జగత్సుష్టి స్థితి లయాన్ యథేచ్ఛం కురుతే హరిః|
 మాయామాత్ర మిదం విశ్వ మద్వైతం పరమార్థతః||
- శ్లో|| వాసుదేవా దన్యవస్తు మిథ్యైవ వ్యోమనైల్యవతి|
 మా శోచీ స్త్వం వృథా ముగ్ధే కర్తా భోక్తా జనార్దనః||
- శ్లో|| అహం మమేతి విభ్రాన్త్వా దేహీ సంక్షుభ్యతే భృశమ్|
 జీవన్ముక్తో భవత్యేవ విష్ణుభాగవతః ప్రియే||
- శ్లో|| తృప్తోపశమనార్థం త్వం కృష్ణనామామృతం పిబ|
 ఇత్యుదిత్వా సుదామేత్థం వాసుదేవ మకీర్తయతే||

ధనశ్రీః - ఏకః

- ఉ|| జయ జయ జయ గోవింద హరే కృ -ష్ణ విష్ణో మురారే|
 ధ్రు|| జయ జయ జయ నారాయణ నృహరే - సజ్వర్షణ శౌరే|| ||జయ||
- ౧|| పతిత పాపన శ్రితజనావన - ప్రద్యుమ్న మధుసూదన|
 సతత సంతుష్టి సంపాదన కే - శవ నవనవనీతోదన|| ||జయ||
- సీ|| కింభ్రాయమసి మాం భ - వాంభోనిధి భ్రమే
 శుంభదాశ్రితపక్ష - కుంభిరక్ష|

దీనం కుటుంబిన మ-ధీనం తవ జ్ఞాన
 హీన మవాద్య మాం - ప్రాణసచివ
 సంసారతృష్ణాం ప్ర - శమయ దివ్యస్తోత్ర
 పాత్ర సచ్చాత్ర మ - ద్వాల్పమిత్ర
 లలితవాక్పూర లీ - లామానుషాకార -
 గోపకిశోర గో - కులవిహార

తే|| త్రిభువనాధార రుక్మిణీ - హృదయచేర
 సాధుమన్దార దుష్ట రా - క్షసవిదారి
 వేదసజ్జార జగదేక - వీర ధీర
 హేజగన్నాథ! పండిత - హృద్విబోధ! ||

జంఝూటి = చతురశ్రః

- ౧|| తదా కృష్ణసారథి ర్దారుక - వ్రం కుచేలం ప్రణమ్య!
 వదతి స్మాద్యాహం ప్రేషితవా - న్వాసుదేవేన సౌమ్య||
- ౨|| రథ మారోహయ సత్వరం త్వాం - ద్రష్టుకామో ముకున్దః!
 యథార్థత స్స ద్వారకాం పాలయతి సంప్రతి గోవిన్దః||
- ౩|| తదా భార్యయా సుదామాబ్రవీ - ధన్యా వయం సుఖీలే!
 ప్రదేహి నివేదయామి వాసుదే - వాయ కిమప్యనుకూలే||
- ౪|| గృహీత్వా పురాణపుథుకముష్టిం - గృహిణీ దత్తం సద్యః!
 ప్రహృష్య రథ మారుహ్య ప్రయయో - భాగవతోఽవ్యనవద్యః||
- ౫|| చాతుర్వర్ణ్యప్రసాధనం సంప్రయాతిస్మ హరియాణమ్!
 భూతలే జలే వియది తతానోఽ- భూతపూర్వ ప్రయాణమ్||
- శ్లో|| సూక్ష్మం స్థూలం ఋజుం వక్రం స్నిగ్ధం బర్చర మైక్షత!
 విపరీతం వస్తుతత్త్వం కుచేలో రథవిభ్రమాతి||

శ్లో|| కీర్తయన్విష్ణుమాహాత్మ్యం క్షణాద్ద్వారవతీం యయా|
త మవారూరుహ త్కృష్ణ స్సమాశ్రిత్య స్వయం రథాత్||

శ్లో|| రత్నసింహాసనే కృష్ణః కుచేల ముపవేశయన్|
సంవాహయం ప్రస్య పాదౌ బాల్యస్నేహ త్సమాలపత్||

బేహగ - రూపకః

ఉ|| త్వయా కిమానీతం మే - ప్రసాదం తవ|

ధ్రు|| దయానిధే దర్శయ త - ద్బాల్యసచివ|| ||త్వయా||

౧|| స్మరసి కిమస్మచ్ఛరీతం - సకాశం గురోః|

దురితలతాత్సరో శ్చిత - స్తోమ సురతరోః|| ||త్వయా||

౨|| వరకాశీ సుభిక్షయా - వర్తతేఽద్య కిమ్|

స్థిర సువ్రత శాధి మాం త్వ - దీయ కిజ్జ్వరమ్|| ||త్వయా||

గీ|| భవదాగమేన సంప్రతి, సఫలం మమ జన్మ భవసమపి పూతమ్|

కింకరవాణ్యాజ్ఞాపయ, భాగవతోత్తమ నిరీహ బాల్యసఖే||

౩|| వదంత మితి గోవిందం వీక్ష్యానన్దాశ్రుసంప్లుతః|

కుచేలోఽకీర్తయద్భక్త్యా కృష్ణ మాశ్రితవత్సలమ్||

హిందుస్థానీభైరవీ - ఏకః

ఉ|| హరే కృష్ణ గోవింద మురారే - స్వాశ్రితకష్ట హరే నరహరే|

ధ్రు|| పురుషోత్తమ నారాయణ శౌరే - భూమ్యుద్ధార కిరే ధృతగిరే|| ||హరే||

౧|| త్వాం సర్వజ్ఞం జానాతి కథం - భవాధీన దేహీ ధృతారే|

సంసారిణో భవత్సేవ వృథా - శాశ్వతసౌఖ్యకథా కంసారే|| ||హరే||

ప్ర॥ కర్తా భోక్తా ప్రయోక్తా - త్రిభువన కరణం - కర్మహేతు స్వమేవ
త్వత్తేఽన్యన్నాస్తి కిణ్చీ - త్సకలమపి మృషా - స్వప్నవ ద్విశ్వమేతత్
త్వన్నాయాపఞ్చరస్థః - కరణిరివ వృథా - మోక్షకామాయ తేఽహమ్
భిన్నం మాం పాహి విష్ణో - భవభయచకితం - కౌస్తుభాలఙ్కరిష్ణో॥

శ్లో॥ నిత్యలక్ష్మీనాయకోఽపి పూర్ణకామోఽపి యాచసే!
అకిణ్చనం మాం గోవింద కిమాశ్చర్య మితఃపరమ్॥

గీ॥ ఇత్యాలపతి కుచేలే, తచ్చీవరగుప్త పృథుక మాస్వార్య!
గోవిందోఽదా త్వస్యై, భక్తయాభీష్టసంపదం సద్యః॥

శ్లో॥ కుచేలః స్వగృహం ప్రాప్య చరతిస్మ యథాసుఖమ్!
ఇదం వాక్యం సత్యమేవ నాదత్త ముపతిపృతి॥

శ్లో॥ పత్రం పుష్పం ఫలం తోయ మపిచే ద్విష్ణవేఽర్చితమ్!
భవత్యభీష్టసంపత్త్యై కుచేలపృథుకం యథా॥

శ్లో॥ పరమాత్మా వాసుదేవః సచ్చిదానందవిగ్రహః!
జగన్మయ స్తస్య లీలాం శివో జానాతి వా నవా॥

మణ్డారీ - జంఝూటీ - చతురశ్రః

౧॥ కృష్ణమహిమజిజ్ఞాసు ర్నారద - ఋషి ర్ద్వారకాం గత్వా!
తృప్తార్హహితోఽపి విస్మితోఽభూ - దీష త్తామిక్షిత్వా॥

౨॥ ద్వారవతీ ప్రకృతీ ర్యథార్థతః - స్వర్గ పురీ వికృతిః!
ద్వారకానగర్యాః నూనం విశ్వ మఖిలం ప్రతికృతిః॥

3|| ద్వారవతీ త్రిభువనసారః స - ర్వజగత్కారణ రూపమ్|
ద్వారకామృతద్వీపం భాగవ - తహృదయ శాశ్వతదీపమ్||

౪|| ద్వారవతీ వైష్ణవైకగమ్యా - పరమతపోధనవేద్యా|
ద్వారకాపురీ కిం బహునా ప - ద్మనాభ బోధకవిద్యా||

శ్లో|| ప్రపుల్లకమలాకారా నౌకేవ ప్లవతేఽంబుధౌ|
కృష్ణలీలా విరచితా - ద్వారకా కామరూపిణీ||

శ్లో|| వైష్ణవైక శరణ్యా సచ్చిదానంద స్వరూపిణీ|
సాక్షాద్వైకుంఠనగరీ ద్వారకైవ స సంశయః||

గీ|| సర్వేఽపి విష్ణుభక్తాః, సర్వేఽప్యనిశం స్వతంత్రసంచారాః|
జీవన్ముక్తాః సర్వే, ఽప్యహో బత ద్వారకాపురీ మహిమా||

శ్లో|| ప్రవిశ్య ద్వారకాం దేవముని ర్భాగవతోత్తమః|
వాదయన్మహతీ ముచ్చైః కృష్ణ మిత్ర మకీర్తయత్||

అమృతలహరీ - చతురశ్రః

ఉ|| పాహి మాం పాహి దయానిధే కృష్ణ-వాసుదేవ పార్థసారథే కృష్ణ|

ధ్రు|| పాహి మాం పాహి రమాధవ కృష్ణ-ప్రద్యుమ్న నరసింహ
కేశవ కృష్ణ||

||పాహి||

౧|| దేహి మే తే దివ్యదర్శనం కృష్ణ - దీనరక్షాకరస్పర్శనం కృష్ణ|
ఏహి గోవింద జనార్దన కృష్ణ-హృషీకేశ పాపమర్దన కృష్ణ||

||పాహి||

సీ|| విశ్వమేత స్సవి - భిద్యతే త్వతో య
 థార్థత సైజ స్స-దార్కత ఇవ
 జగదుద్భవ స్థితి - సంహారకారణ
 మఖిలం త్వమేవ వే- దాస్తవేద్య
 త్వాం శివో జానాతి - వా నవా మాదృశః
 కా కథాంబుజనాభ - కౌస్తుభాంక
 సర్వభూత సమస్య - సత్యదయాపర
 తంత్రస్య గృహిణః న - తఃపతి రసి

తా|| జాతు నహి భవతాపః ప్ర - శామ్యతి మమ
 తావకీన కటాక్షామృ - తం వినైవ
 పాహి మాం తవ దర్శనం - దేహి మేఽద్య
 హేజగన్నాథ! సంశ్రిత - హృద్విబోధ! ||

కన్నడా - ఖణ్డః

ఉ|| అహో తవ సుదర్శన మ - నంత సమభూదిదమ్|

ధ్రు|| మహద్భుత మపూర్వ మహి - మప్రభావాస్తద|| ||మహో||

౧|| అవాఙ్మనసగోచర మ - హత్త్వహేతో|

భవాంబునిధి సంతరణ - భవ్యసేతో|| ||అహో||

౨|| త్వమేవ సకలం జగది - దమపి గోవింద|

రమాధవ ముకుంద నా - రాయణ సదానంద|| ||అహో||

శ్లో|| అనంతనామరూపై స్త్వం క్రిడసీతం స్వమాయయా|

జానన్నపి న జానే త్వాం లీలామానుషవిగ్రహ||

శ్లో॥ గోవింద సచ్చిదానంద సృష్టి స్థితి లయాత్మకా
చిత్రం త్వచ్చరితం కృష్ణ త్వం ప్రత్యక్షోప్యతీంద్రియః॥

దణకమ్

జయజయ దామోదర శ్రీధరాం - భోజనాభా సురేభాధ్య హర్యాభ విష్ణో -
రమాలంకరిష్ణో - హృషీకే నత్యప్రకాశా - నిరుద్ధామలస్వాంతసంబద్ధ - సంకర్షణాభిల
తాపత్రయాగ్ని ప్రతప్తాగ్రితాహ్లాద సంధాయకాంచత్సధావర్త ణో - పేంద్ర
శశ్వద్దయాసాంద్ర - నారాయణ ప్రాజ్యవేదాంతపారాయణా - ధోక్షజప్రస్ఫుర
ద్యాదవాద్యక్షజా - ద్యప్రభో భో - నృసింహ స్మయోద్యన్మదక్రూర రక్షతృమా
మరణామోఘ రంహ - త్వదీయం చరిత్రం విచిత్రం త్రిణేత్రోఽపి వేత్తుం
నశక్నోతి సంసారిణః కా కథా హస్త శశ్వద్భవన్మాయయా భ్రామ్య మాణస్య
విజ్ఞానలోకావభాసావలిప్తస్య మర్త్యస్య మోహాభినిర్మగ్న చిత్తస్య కర్తవ్యతా
మూఢభావస్య మిథ్యాదృశోఽశ్రద్ధధానస్య విశ్వాసహీనస్య కు క్షింభరేః
పండితమ్మానినః క్షుద్రచేష్టస్య దుస్తన్త నిఘ్నస్య దంభాత్మనః పామరస్యాతిలుబ్ధస్య
దుర్వ్యాధి సంపీడితాంగస్య నష్టాయుషః కష్టజీవస్య - దేవాధిదేవాష్టమూర్తే
నవద్వార రాజద్వపు ర్ద్వారకాశాంత కీర్తే - సహస్రీభవత్తోడశ స్వచ్ఛ సంపూర్ణ
రాకామృతాంశుప్రభా కన్యకాలోల గోపాల - కృష్ణా సముద్ధాతత్పష్టాఽభిలం
విశ్వమేతత్త్వమేవాప్రమేయ త్రయీగేయ - మాం పాహి దేహి త్వదీయాంఘ్రి
నీరేజసేవాం సదా వాసుదేవానుకంపాస్వభావ - క్షమాధార వన్దారు మన్దార -
గోవింద తుభ్యం నమః॥

సీ॥ యద్యద్విభూతిమ - ద్విద్యతే తత్తత్త్వ

మేవ గోవింద హ - రే ముకుంద

దిశసి తటస్థోఽపి - దేహినః కర్మాను

సారతః ఫల మని - శం నృసింహ

సంతారయసి పరాన్ - స్వయమపి తీర్ణ స్త్రి

భువనగురో సాంఖ్య - మూలపురుష

శశ్వదాక్రీడసి - విశ్వాత్మనా ద్వితీ

యోఽపి నారాయణ - తాపసేంద్ర

తే|| పాహి మా మచ్యుతానంత - వాసుదేవ

తావక పదాబ్జ సేవామృతం ప్రదేహి

పద్మనాభానిరుద్ధ గో - పాలకృష్ణ

హేజగన్నాథ! సంశ్రిత - హృద్విబోధ! ||

గీ|| షోడశసహస్ర కన్యాః, షోడశసాహస్ర విగ్రహై స్తోషయసి|

అష్టమహిషిభిరప్యా, శిష్టోఽస్యైక క్షణేఽమృతో కృష్ణ||

గీ|| సగుణోఽపి నిర్గుణ స్త్వం, సుశ్యామలవిగ్రహోఽశరీరోఽపి|

కార్యమపి కారణమభూః, కృష్ణ త్వాం వేత్తి క శ్శివేన వినా||

శ్లో|| కృష్ణలీలామృతం పీత్వా నారద శ్శిన్నసంశయః|

వాసుదేవ స్సర్వమిత్యాకార్షీ ద్గోవింద కీర్తనమ||

శ్లో|| నృణా మవశ్యకర్తవ్య ధర్మః కేశవకీర్తనమ|

సౌభద్ర భజ గోవింద మితి వైయాసకి ర్మగా||

గీ|| సౌభద్రోఽపి హరికథా, మృతపానేనైవ గళిత భవరోగః|

క్షైవల్యానంద మవా, చ్ఛోద్గోవిందం భజన్ దివరాత్రమ్||

శ్లో॥ హరేః కథా సుధాసారే ధర్మ సంస్థాపనం కృతమ్ |
శ్రీనారాయణదాసేన కవితాగానశాలినా॥

సురటః - చతురశ్రః

ఉ॥ మంగళమస్తు రమాధవ తే - మందరధృతే వికుంఠపతే |

ధ్రు॥ గంగాధరసుత నామతతే - కామితార్థకల్యాణకృతే॥

॥మంగళ॥

౧॥ నారసింహ గో - వింద గోపాల |

నారాయణదా - సావనలోల॥

॥మంగళమస్తు॥

శ్రీహరికథామృతం సంపూర్ణమ్.

* * *

అది క్రీ.శ. 1870 ప్రాంతం. శివరాత్రి తిరునాళ్ల సమయం. మధ్యవయస్కురాలైన ఒక మహిళామణి ఐదేళ్ళ కుమారుణ్ణి వెంటబెట్టుకొని, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 'గుంఫ' అనే పుణ్యక్షేత్రానికి వెళ్ళింది. సాంబశివుణ్ణి సందర్శించుకొని, తిరుగు ప్రయాణంలో ఆమె పార్వతీపురం చేరింది. ఆ ఊళ్లో ఉన్న ఒక పుస్తకాల అంగడి వద్దకు వెళ్ళింది. ఆ కొట్టు యజమాని రామానుజుల రంగయ్య. ఆ వృద్ధుడికి అవిడకు ఇలాగ సంభాషణ కొనసాగింది:

మహిళా: అయ్యా! భాగవతం ఉందా?

రంగ: నీకెందుకమ్మా! భాగవతము? నీవేమైనా చదువుతావా? చెవుతావా?

మహిళా: ఈ పిల్లవాడు చదువుతాడు; నేను అర్థం చెవుతాను. అలా ఐతే భాగవతం ఉచితంగా ఇస్తావా? మఱి!

రంగ: ఈ పిల్లవాడు చదివితే, తప్పక ఇస్తాను.

ఆ బాలకుడు తన ముందుంచిన భాగవత గ్రంథంలో రంగయ్య చూపించిన ఘట్టాన్ని తడుముకోకుండా స్పష్టంగా, శ్రావ్యంగా పఠించాడు. ఆ ఘట్టానికి చక్కగా అవిడ అర్థాన్ని విశదీకరించింది. అందుకు అశ్చర్యాన్ని, ఆనందాన్ని పొందిన రంగయ్య ఆ పుస్తకానికి అట్టవేయించి, చుట్టు పక్కల వాళ్ళు సంతోషంతో చూస్తూవుండగా ఆ పిల్లవాడికి బహూకరించాడు.

అలా పసితనంలోనే భాగవతాన్ని బహుమతిగా పడసిన పసివాడే అనంతరకాలంలో 'హరికథాపితామహుడు'గా విశ్వవిఖ్యాతిగాంచిన ఆదిభట్ట నారాయణదాసు. ఆ మహిళామణి ఆ వాగ్దేయకారుని మాతృమూర్తియైన "పురాణాల నరసమ్మగారు!"

తల్లి తరిఫీదులో పెంపొందిన ప్రజ్ఞాశాలియైన అజ్ఞాడవారికి పోతన భాగవతం అలా అభిమాన కావ్యంగా రాణించింది! తత్ఫలితంగా ఆదిభట్టవారి లేఖనినుండి అవతరించిన కృతుల్లో ఈ "శ్రీహరికథామృతం" అగ్రగణ్యమైనది. ఈ హరికథా సంపుటిలో వెల్లివిరిసిన భాగవత భక్తిరసామృతాన్ని అస్వాదించి రసహృదయులెల్లరూ ధన్యులగుదురుగాక!

